

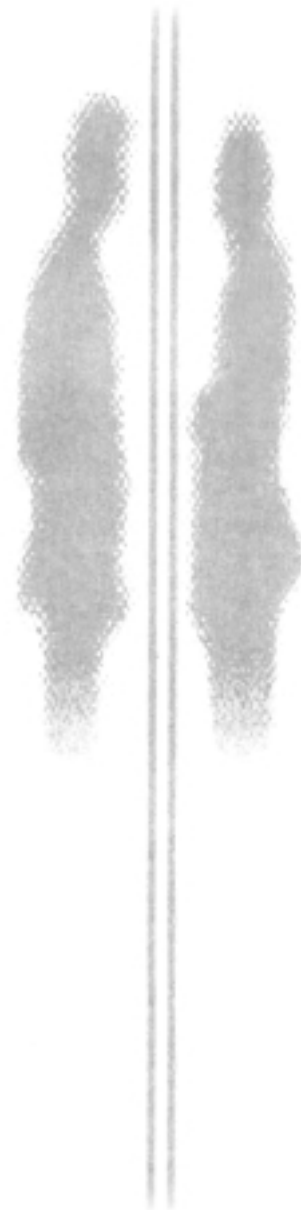

CPHR - Transparency International Slovensko

Jiří Vlach

Juraj Nemec

VEREJNÉ OBSTARÁVANIE V USA A EURÓPSKEJ ÚNII

2001

Centrum pre hospodársky rozvoj

TRANSPARENCY INTERNATIONAL SLOVENSKO

Vydané s podporou zastúpenia Nadácie Friedricha Eberta v SR a INEKO

**VEREJNÉ OBSTARÁVANIE V USA
A EURÓPSKEJ ÚNII**

Jiří Vlach
Juraj Nemec

VEREJNÉ OBSTARÁVANIE V USA A EURÓPSKEJ ÚNII

© - Centrum pre hospodársky rozvoj (Transparency International Slovensko)
tel.: 07/534 110 20, fax: 07/58 233 304, www.transparency.sk, tis@transparency.sk

Vydal: *Róbert Vico* - vydavateľstvo

ISBN 80-89041-06-X

TIS

CPHR - Transparency International Slovensko

Jiří Vlach
Juraj Nemec

VEREJNÉ OBSTARÁVANIE V USA A EURÓPSKEJ ÚNII

Bratislava
január 2001

Vydané s podporou zastúpenia Nadácie Friedricha Eberta v SR a INEKO

Transparency International Slovensko (TIS) je organizačnou jednotkou Centra pre hospodársky rozvoj (CPHR), neziskovej, nestranickej a mimovládnej organizácie so sídlom v Bratislave. Je národnou pobočkou celosvetovej organizácie Transparency International, ktorá bola založená v roku 1993 a má sídlo v Berlíne. Medzi hlavné ciele TIS patrí predovšetkým podpora a presadzovanie takých demokratických hodnôt v živote spoločnosti, akými sú transparentnosť, dôvera, čestnosť a integrita, ktoré významným spôsobom napomáhajú bojovať proti korupcii, úplatkárstvu.

**Centrum pre hospodársky rozvoj-
TRANSPARENCY INTERNATIONAL SLOVENSKO
Bajkalská 25, 827 18 Bratislava
tel: (+4217)534 11 020, fax: (+4217) 58 233 304**

Túto publikáciu nájdete aj na internete - www.transparency.sk

Členovia Aliancie za transparentnosť a boj proti korupcii:

Milan Banas
Iveta Griačová
Eugen Jurzyca
Mária Kolaříková
Zdenko Kováč
Katarína Mathernová
Grigorij Mesežnikov
Oľga Reptová
Emília Sičáková
Dušan Staněk
Juraj Stern
Soňa Szomolányi
Jiří Vlach
Daniela Zemanovičová

Ďalších 5 členov má pozastavené členstvo z dôvodu výkonu vysokej štátnej funkcie.

VEREJNÉ OBSTARÁVANIE V USA A EURÓPSKEJ ÚNII

O B S A H :

Verejné obstarávanie v USA (systém obstarávania).....	6
Verejné obstarávanie v Európskej únii (pripravovaná smernica).....	29
Autori	64

1. VEREJNÉ OBSTARÁVANIE V USA

(systém obstarávania)

Úvod

Z iniciatívy CPHR - Transparency International Slovensko - sa ako posledná študijná cesta zabezpečená v rámci pomoci USAID Slovenskej republike uskutočnila cesta skupiny odborníkov orientovaná na implementáciu princípov verejného obstarávania na všetkých úrovniach verejnej správy v USA, teda na federálnej, štátnej, okresnej aj municipálnej úrovni. Okrem zástupcov Transparency International Slovensko a pracovníkov Úradu pre verejné obstarávanie Slovenskej republiky sa študijnej cesty zúčastnili aj zástupcovia municipálnej správy a médií. Široký a dobre pripravený program umožnil konzultácie a diskusie na základe otázok zo všetkých hľadísk, ovplyvňujúcich verejné obstarávanie v USA - v mnohých federálnych orgánoch i nevládných organizáciách vo Washingtone, v mnohých štátnych orgánoch štátu West Virginia, v jeho hlavnom meste Charlestone, v okresných a municipálnych orgánoch v štátoch Virginia (Tazewell) a West Virginia (Bluefield a Princeton). Vo všetkých navštívených orgánoch a organizáciách dostali účastníci študijnej cesty všeobecné a základné informácie a odpovede na všetky položené otázky. Okrem toho bol pre účastníkov pripravený rad odborných legislatívnych a informatívnych materiálov a boli zabezpečené aj iné, nimi vyžiadané písomné materiály. Navyše, účastníci študijnej cesty dostali vo všetkých orgánoch a organizáciách adresy príslušných otvorených stránok internetu, kde sú prístupné úplné informácie o všetkých diskutovaných otázkach. Rozsah získaných materiálov je obrovský a ich preštudovanie zaberie dlhý čas.

Na základe uskutočnených konzultácií a diskusií možno z hľadiska verejného obstarávania v Slovenskej republike konštatovať, že verejné obstarávanie v USA funguje dobre a v podstate bezproblémovo. Nekorektné postupy sú zriedkavé a vďaka kontrolnému a otvorenému informačnému systému sú zväčša odkrývané a zverejňované. Zriedkavé zistené prípady podvodov, korupcie a úplatkárstva sú zväčša trestne, prípadne právne stíhané. Tento vcelku priaznivý stav umožňuje plnenie celého radu legislatívnych, procesných, kontrolných a informačných podmienok, ktoré sú dôsledkom dlhodobého budovania a vývoja verejného obstarávania vo všeobecných trhových podmienkach. Aj napriek tomuto stavu pokračuje vývoj a zdokonaľovanie verejného obstarávania; v posledných rokoch dokonca horúčkovo a intenzívne najmä v súvislosti s rozvojom informačných technológií.

Zhrnutie poznatkov o skutočnom stave verejného obstarávania v USA, ako možného podkladu na zdokonaľovanie verejného obstarávania na Slovensku, obsahuje podávaná informácia členená do hlavných tém:

- Prečo dobre funguje verejné obstarávanie v USA?
- Ako funguje verejné obstarávanie v USA?

- Ako je verejné obstarávanie v USA transparentné?
- Ako sa v USA využíva internet na verejné obstarávanie?
- Ako je v USA organizované verejné obstarávanie?
- Etické správanie obstarávateľov v USA.
- Ako využiť skúsenosti USA na zdokonaľovanie verejného obstarávania v Slovenskej republike?
- Doslov: Zmeny zákona zásadné problémy nevyriešia.

1.1. PREČO DOBRE FUNGUJE VEREJNÉ OBSTARÁVANIE V USA?

Konštatovanie, že verejné obstarávanie v USA funguje dobre, je oprávnené. Treba pripomenúť, že už funguje veľmi dlhú dobu, že nikdy nepôsobilo v inom ako v ustálenom trhovom prostredí a že počas dlhotrvajúcej existencie sa priebežne vyvíjalo. Je pravda, že verejné obstarávanie zabezpečuje veľa špecializovaných úradov a agentúr s množstvom kvalifikovaných úradníkov – ale USA sú skutočne veľký a bohatý štát. Snaha prísť k hmotnému prospechu (získať výhodnú objednávku na jednej strane a prijať ponúkané ocenenie na strane druhej) je vlastná trhovému hospodárstvu a je zrejme večná. Ak však prekročí medze etického správania, stáva sa neudhom, ktorého vplyv na spoločnosť je rádovo väčší a významnejší, než je hodnota vlastného neoprávneného prospechu. Spoločnosť v USA sa s týmto fenoménom v podstate úspešne vyrovnáva.

Áno, verejné obstarávanie v USA **funguje dobre**, najmä v porovnaní s mnohými inými krajinami (a aj v porovnaní so Slovenskom). **Prečo je to tak?** Samozrejme, je tu celý rad legislatívnych, procesných, kontrolných a informačných opatrení, ktoré sa dlhodobo vyvíjali, overovali a na základe skúseností upravovali a doplňovali. (Možno ich je až priveľa: základné federálne predpisy FAR majú 1800 stránok.) Avšak nato, aby celý aparát dobre fungoval, sú v USA plnené tri základné podmienky, bez ktorých by akýkoľvek súbor predpisov úspešné fungovanie systému verejného obstarávania nezabezpečoval.

Tri základné podmienky sú:

- I. Verejné prostriedky sú prostriedkami občanov.
- II. Obstarávatelia sú kvalifikovaní.
- III. Kontrola je založená na transparentnosti.

Uvedené podmienky sú podrobnejšie uvedené v nasledujúcom texte.

I. Verejné prostriedky sú prostriedkami občanov

Spoločenské vedomie je ustálené v tom, že štát nemá žiadne svoje prostriedky, má len to, čo mu z vlastného zverili občania. Verejné prostriedky sú prostriedkami občanov, ktorí ich správu vložili do rúk volených orgánov. Tie zverili výkon hospodárenia úradníkom. Úradník je tu nato, aby slúžil občanom podľa pravidiel, schválených občanmi, a aby hospodáril s poskytnutými prostriedkami v prospech občanov, teda účelne a hospodárne. Za vykonávanie služby v prospech občanov je úradník dobre platený.

Za to, aby sa úradnícky aparát takto správal, zodpovedajú občanmi volené orgány, ktoré majú právomoc zabezpečiť žiaduce správanie úradníckeho aparátu aj jednotlivých úradníkov. Ak to občania zvolení do týchto orgánov nedokážu zvládnuť, sú vystavení tvrdej kritike a nie sú znova zvolení. Pritom volený orgán, najmä v nižších správno-organizačných úrovniach, nie je „orgán“ -

neprehľadná neosobná masa ľudí, ale traja (v menších mestách) alebo piati (v okresoch) zvolení občania, ktorým ostatní prejavili svoju osobnú dôveru a ktorí medzi sebou zvolia starostu, vymenujú vedúceho úradu a niekoľko najdôležitejších úradníkov, majú právo schvaľovať opatrenia navrhnuté vedúcim úradu v zmysle vyhláseného programu a kontrolovať celú činnosť úradníckeho aparátu. (Poznámka: Legislatívne predpisy schvaľujú volené orgány príslušného územia, môžu byť rôzne v jednotlivých štátoch federácie, okresoch a mestách, a preto niekde aj niektorých ďalších úradníkov, zväčša pokladníka a šerifa, volia občania.)

Navyše, právo overovať si výkon hospodárskej činnosti úradníckeho aparátu má každý občan, ktorému podľa zákona o voľnom prístupe k verejným informáciám (Freedom of Information Act - FOIA) musí každý úrad dovoliť nahliadnúť do všetkých dokumentov (ak nie sú federálnym zákonom vyhlásené za tajné) a ak o to požiada, vystaviť mu za náhradu priamych nákladov kópiu.

Spoločenské vedomie, že verejné prostriedky sú prostriedkami občanov, ktorí majú nielen právo, ale aj občiansku povinnosť trvať na ich hospodárnom vynakladaní, je zakorenené a všeobecne uplatňované. Rešpektujú to obidve strany tohto vzťahu. Na jednej strane občania sú si vedomí toho, že úradníci hospodária s ich prostriedkami a že majú právo i povinnosť ich kontrolovať prostredníctvom svojich volených orgánov, ale aj priamo. Na druhej strane úradníci vedia, že sú za hospodárenie s verejnými prostriedkami zodpovední občanom, že sú nimi v tejto činnosti podľa práva kontrolovaní a že nehospodárne konanie môže mať pre nich aj personálne dôsledky.

Jednoducho povedané – úradník nemôže občanovi povedať, „že mu do toho nič“. Uvedomujú si to všetci a podľa toho sa aj správajú.

II. Obstarávatelia sú kvalifikovaní

Verejné obstarávanie sa riadi celým radom legislatívnych, správnych, štandardných, administratívnych, morálnych a etických predpisov. Ten, kto obstaráva, má predpisy dodržiavať. Ak obstarávateľ koná v duchu princípov verejného obstarávania (hospodárnosť, transparentnosť a nediskriminácia), má dôveru verejnosti, teda svojich nadriadených - volených správnych orgánov aj občanov.

Nato je potrebné predpisy a štandardy poznať. To je prvý predpoklad spôsobilosti dobre vykonávať verejné obstarávanie, lebo len vtedy možno predpisy a štandardy uplatňovať a dodržiavať. Predpisy na verejné obstarávanie – najmä na obstarávanie z federálnych prostriedkov – sú rozsiahle a zložité a ich ovládnutie si vyžaduje štúdium, prax aj skúsenosti.

Preto sa veľká pozornosť venuje školeniu obstarávateľov, teda úradníkov, ktorí v úradoch alebo v obstarávateľských agentúrach vykonávajú činnosť verejného obstarávania (v USA sa im hovorí „buyers“, teda „nákupcovia“). Za ich základné vzdelanie sa považuje vysokoškolské štúdium (bakalárske) alebo univerzitné v odbore ekonomika, riadenie, verejná správa alebo pod. Školeniu obstarávateľov sa venuje celý rad špecializovaných organizácií na federálnej aj štátnej úrovni. Na federálnej úrovni je to napr. Treasury Acquisition Institute, zriadený ministerstvom financií, kde sa ročne vyškolí do desaťtisíc obstarávateľov v dvesto až tristo kurzoch, pričom poplatok za kurz sa pohybuje okolo dvoch tisíc dolárov.

Náročné požiadavky sa kladú na morálne vlastnosti obstarávateľov a na ich etické správanie. Ako každý, kto vstupuje do verejných služieb, aj obstarávateľ je zoznamovaný s etickým kódexom verejných úradníkov a podpisuje záväzok dodržiavať ho ako podmienku zamestnania vo verejných službách.

Požiadavka etického správania nie je formálna. Dodržiavanie etického kódexu vyžadujú nielen nadriadení úradníci, ale aj volené orgány príslušnej úrovne a občania. Považuje sa to za samozrejmé a dôsledky neetického správania sú pre obstarávateľa vážnejšie než napr. omyly v predpisoch procesu obstarávania (ak nejde o trestný čin korupcie alebo úplatku). Napr. rozhranie medzi akceptovateľnou pozornosťou a úplatkom je obstarávateľmi vnímané ako samozrejímavá daň, aj keď v rôznych orgánoch verejnej správy nie je stanovené rovnako (zvyčajne je ním cena „pozornosti“ okolo dvadsať dolárov). Samozrejme, aj v USA sú obstarávatelia, ktorí sa nesprávajú morálne a eticky. To sa ale posudzuje ako vedomé porušovanie záväzku dodržiavať etický kódex. Dôsledky takého porušovania sú personálne vážne a obstarávateľom, ako dobre plateným úradníkom, sa porušovanie kódexu nevypláca. Záväzok dodržiavať etický kódex potvrdzuje každý obstarávateľ.

Kvalifikácia, zodpovednosť, skúsenosti a prax obstarávateľa rozhodujú o tom, aké obstarávacie prípady sa mu zveria. Meradlom je zväčša výška ceny jednotlivých obstarávacích prípadov (čím je často determinovaná aj metóda obstarávania, napr. metóda úverovej karty). Obstarávanie nad stotisíc dolárov sa zveruje len najskúsenejším a najspoľahlivejším obstarávateľom.

S ohľadom na to, že predpisy a metódy verejného obstarávania sa nepretržite vyvíjajú, požaduje sa, aby obstarávatelia absolvovali každoročne nadstavbové školenie na federálnej úrovni v rozsahu najmenej 24 hodín (z toho tri hodiny z oblasti etického kódexu).

Obstarávatelia majú všeobecnú dôveru. Zveruje sa im rozhodovanie v celom procese obstarávania. Analyzujú predložené ponuky v zmysle stanovených podmienok a kritérií, podľa potreby si na to prizývajú odborníkov, alebo si na pomoc vymenujú komisiu, vedú rokovania s predkladateľmi ponúk, rozhodujú o výbere víťaznej ponuky a s víťazom prerokujú konečný text zmluvy. Ak sa dopustia chyby v procese obstarávania, ktorá sa zistí kontrolou, námietkou, sťažnosťami, občianskym podnetom alebo auditom a ktorá môže spôsobiť aj ekonomickú stratu verejnemu orgánu, nedochádza k hmotnému postihu obstarávateľa (ak nejde o trestný čin podvodu, korupcie alebo úplatku). V prípade ekonomickej straty, keď treba vzniknutú škodu uhradiť, je úrad aj obstarávateľ krytý tzv. bondmi, poistením na výkon činnosti. Škodu uhradí poisťovňa. Poisťovňa však uzatvorí poisťovaciu zmluvu len v prípade, že obstarávateľ je vyškolený, kvalifikovaný, certifikovaný a absolvuje každoročné doškolenie. Samozrejme, ak sa chyby obstarávateľa opakujú, nielenže poisťovňa zruší poisťovaciu zmluvu, ale úrad vyvodí aj personálne dôsledky.

Súhrnne možno povedať, že jedným z pilierov dobrého obstarávania v USA sú kvalifikovaní, morálne a eticky vyspelí obstarávatelia so širokou právomocou, zodpovednosťou, všeobecnou dôverou a dobrým finančným ocenením.

III. Kontrola založená na transparentnosti

Tretím základným pilierom verejného obstarávania v USA je kontrola. Je založená na transparentnosti celého procesu obstarávania a na dostupnosti všetkých jeho dokumentov, ako to vyplýva zo zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Všetky podstatné informácie a dokumenty jednotlivých prípadov obstarávania sa zverejňujú. V posledných rokoch sa rozšírilo zverejňovanie informácií o obstarávaní na internete. O každom prípade verejného obstarávania sú teda informovaní nielen všetci záujemcovia a uchádzači, ale aj všetky kontrolné orgány a občianska verejnosť.

Vo verejnej správe v USA platí zásadná povinnosť dvoch podpisov vo všetkých procesných krokoch verejného obstarávania. Každé vyhlasované rozhodnutie obstarávateľa podpisuje jeho

nadriadený a vedúci organizácie, pričom každé významné rozhodnutie sa predkladá na schválenie volenej rade. Okrem toho vedúci organizácie alebo agentúry musí dôležité rozhodnutia predkladať určeným útvarom príslušnej úrovne verejnej správy (podľa rôznych predpisov zväčša hlavnému účtovníkovi, hlavnému kontrolórovi alebo hlavnému audítorovi, na úrovni štátu aj prokurátorovi).

Všetky obstarávacie prípady sa dokumentujú objednávkami, zmluvami a faktúrami. Aj v prípade malých nákupov do najnižšieho limitu, ceny úverovou kartou dokumentuje pri každom nákupe zmluvne dohodnutá banka. Súhrnnú ročnú správu o výsledkoch všetkých prípadov obstarávania predkladá každá obstarávacia agentúra príslušnému orgánu verejnej správy a zverejňuje ju aj na internete. Predpokladom je tiež audit, výsledky ktorého sa rovnako zverejňujú (vrátane navrhnutých nápravných opatrení, o ktorých potom rozhoduje volený orgán príslušnej úrovne verejnej správy). Všetky tieto kontrolné kroky orgánov verejnej správy podliehajú zároveň občianskej kontrole, ktorá má prístup ku všetkým kontrolným dokumentom a má právo vznášať podnety.

Navyše, ku kontrolnej činnosti je priamo motivovaný každý občan. Ak na základe jeho zistenia a upozornenia dôjde ku skutočnému vráteniu neefektívne vynaložených prostriedkov, dostáva ako oficiálnu odmenu 10% z vrátených prostriedkov. Hovorí sa tomu „zapísanie na pišťalku“.

Celkovo možno povedať, že rozsah a dosah kontroly verejného obstarávania v USA je nepredstaviteľne veľký a že neodhalené prípady nekorektného postupu a nesprávnych rozhodnutí verejného obstarávania sú skutočne mimoriadne zriedkavé. Ak sa objavia, sú medializované. Účast médií na kontrole a dohľade nad verejným obstarávaním je významná, bezprostredná a účinná.

Uplatnenie základných predpokladov na Slovensku

Je evidentné, že uplatnenie týchto základných predpokladov dobrého fungovania verejného obstarávania je pre každý štát, a najmä pre štát s prechodovou ekonomikou ako je Slovenská republika, dlhodobou a náročnou úlohou po odbornej aj organizačnej stránke. Nie je možné zabezpečiť ju novelou jedného alebo viacerých zákonov. Súvisí to so všeobecným stavom v politike, demokracii a hospodárstve, so stavom právnej sústavy a jej dodržiavaním na princípoch právneho štátu. Súvisí so spoločenským vedomím ľudí ako občanov, s povedomím celej spoločnosti. A meniť myslenie ľudí a povedomie spoločnosti je záležitosť dlhodobá, strategická a, pravdepodobne, generačná. A to za predpokladu, že s potrebnými obsahovými a organizačnými krokmi sa začne hneď a razantne.

Patrí sa pripomenúť, že medzi prvými krokmi tohto procesu netreba hľadať novelizáciu predpisov o verejnom obstarávaní.

1.2. AKO FUNGUJE VEREJNÉ OBSTARÁVANIE V USA?

Verejné obstarávanie v USA funguje v podstate dobre. Jeho základnou úlohou je starať sa o účelné vynakladanie verejných prostriedkov v celom procese obstarávania - od zisťovania potreby niektorý predmet obstaráť až po využívanie obstaraného predmetu. Vo verejnom obstarávaní platia základné princípy uznávané na celom svete - princípy hospodárnosti, transparentnosti a nediskriminácie.

Tieto princípy sú uplatnené v neprehľadnom množstve zákonov, ktoré sa zaoberajú verejným obstarávaním. Uvádza sa, že takých zákonov je dnes približne 500. Vznikali postupne, historicky,

ako sa verejné obstarávanie vyvíjalo od roku 1809, keď kongres prijal prvý zákon požadujúci súťaž. Prvá rada, ktorú dávajú americkí odborníci na verejné obstarávanie svojim zahraničným návštevníkom, odporúča nebrať si za vzor túto zložitú legislatívu verejného obstarávania. Zo stoviek zákonov o verejnom obstarávaní sa za základné a rozhodujúce považujú štyri:

- zákon o obstarávaní služieb pre armádu,
- federálny zákon o vlastníctve a administratívnych službách,
- zákon Úradu pre federálnu obstarávaciu politiku,
- zákon o malom podnikaní.

Okrem federálnych zákonov o verejnom obstarávaní (ktorými sa riadi obstarávanie z federálnych prostriedkov) sú takmer rovnako početné aj zákony jednotlivých štátov únie (ktorými sa riadi obstarávanie zo štátnych prostriedkov) a legislatíva – všeobecne záväzné predpisy jednotlivých okresov a jednotlivých miest, schvaľované volenými orgánmi okresov a miest nezávisle od federálnych a štátnych predpisov (na obstarávanie z ich vlastných prostriedkov).

Napriek tejto legislatívnej rôznorodosti sa vo verejnom obstarávaní na všetkých úrovniach uplatňujú rovnaké princípy a v podstate rovnaká organizácia verejného obstarávania. Napomáhajú tomu súborne usporiadané Federálne pokyny na verejné obstarávanie, všeobecne známe pod skratkou FAR (Federal Acquisition Regulation), ktoré sú aj podkladom na školenie verejných obstarávateľov všetkých úrovní verejnej správy.

Federálny systém verejného obstarávania má rôzne ciele:

- maximalizovať kvalitu výrobkov, služieb a použitia súťaže;
- minimalizovať náklady, čas potrebný na obstarávanie, obchodné a technické riziká;
- zabezpečovať sociálno-ekonomické ciele (podpora malých podnikov, menšín, regiónov);
- zabezpečovať integritu.

Uvedené ciele sú často protichodné. Napr. plnenie sociálno-ekonomických cieľov môže viesť k vyššej cene, ale vyvažuje to plnenie iných štátnych, zväčša dlhodobých cieľov. Preto sa na plnenie cieľov treba pozerať ako na vyvážený celok.

V zmysle pokynov FAR je obstarávanie rozložené do troch úrovní:

- I. zjednodušené postupy obstarávania,
- II. súťaž s kritériom ceny,
- III. rokovacie konanie.

Jednotlivým úrovniam sa podrobnejšie venujeme v nasledujúcom texte.

I. Zjednodušené postupy obstarávania

Sú dva hlavné postupy zjednodušeného obstarávania v členení podľa ceny obstarávania:

- I.I. do ceny 2 500 USD – tzv. mikroobstarávanie
- I.II. od 2 500 USD do 100 000 USD

I.I. Obstarávanie do ceny 2 500 USD

Mikroobstarávanie sa uplatňuje do ceny 2.500 USD (predpokladá sa zvýšenie tohto limitu na 5 tisíc USD) za jednu obstarávaciu akciu bez ohľadu na počet obstarávaných predmetov a bez ohľadu na jej frekvenciu v priebehu roka. Obstarávateľ môže do tohto limitu obstaráť požadovaný

predmet obstarania od akéhokoľvek podnikateľa bez toho, aby organizoval nejakú súťaž, ak je cena spravodlivá a rozumná. Posúdiť to prislúcha obstarávateľovi. Postupuje podľa svojho uváženia, obráti sa na jedného alebo viacerých uchádzačov, a to podľa svojho rozhodnutia písomne, osobne, telefonicky, e-mailom alebo v poslednej dobe najčastejšie internetom. Po dohode o predmete obstarania a jeho cene sa uskutočňuje priamy nákup (dodanie a zapltenie) prostredníctvom **špeciálnej úverovej karty**. V súvislosti s tým bola s platnosťou pre celé USA podpísaná dohoda s tromi bankami (vybranými súťažou), v ktorých sa za dodaný tovar platí úverovou kartou tak, že banka vedie každej príslušnej obstarávacej agentúre dohodnutú evidenciu o všetkých obstarávacích prípadoch. Obstarávateľ potom nemá inú povinnosť, ako zahrnúť celé mikroobstarávanie do ročnej správy svojej agentúry. Správa je v posledných rokoch verejne prístupná na internete. Podľa rozsahu obstarávateľskej funkcie a podľa právomoci a zodpovednosti, ktorá je obstarávateľovi zverená (tá závisí od jeho kvalifikácie, skúsenosti, praxe a certifikácie špecializovanými komisiami), sa stanovuje celková cena obstarávania v bežnom fiškálnom roku ako disponibilná suma dolárov príslušnej úverovej karty, ktorá vychádza z bilancie rozpočtovanej hodnoty na obstarávanie príslušného orgánu alebo jeho obstarávateľskej agentúry.

I.II. Obstarávanie od 2 500 USD do 100 000 USD

Obstarávanie medzi 2.500 a 100.000 USD je rezervované pre obstarávanie od malých podnikov (za malý podnik sa považuje podnik s počtom zamestnancov do 500). Obstarávanie sa uskutočňuje formou objednávky. Pre obstarávanie už platia niektoré formálne pravidlá. Obstarávateľ sa musí obrátiť najmenej na dvoch uchádzačov, podľa svojej úvahy vyberie z nich dodávateľa, ktorému vystaví **písomnú objednávku s úplnou špecifikáciou** predmetu obstarania. Objednávka podlieha druhému podpisu, zväčša vedúceho obstarávateľskej agentúry, prípadne kontrolného orgánu príslušnej verejnej správy. Za predmet dodaný podľa objednávky sa platí faktúrou, ktorú schvaľuje aj vedúci účtovník alebo vedúci audítor. Na túto formu obstarávania sa teda nezostavuje a nepodpisuje zmluva. Evidenciu týchto obstarávacích prípadov vedie obstarávateľská agentúra a zahrnuje ich do svojej ročnej správy o obstarávaní, odovzdávanej na audit. Obstarávaním je poverovaný už skúsenejší obstarávateľ v závislosti od stupňa svojej certifikácie.

Podľa zjednodušených postupov obstarávania sa uskutočňuje rozhodujúce množstvo obstarávacích prípadov a predstavuje väčšiu časť verejných prostriedkov, určených na obstarávanie (na úrovni okresov a miest viac ako 90 %).

II. Súťaž s kritériom ceny - obstarávanie so zapečatenými ponukami

Tento spôsob obstarávania označovaný ako „Sealed bidding“ zodpovedá procesným krokom obstarávania verejnou alebo užšou súťažou používanou v Európe. Odlišuje sa od nej tým, že sa používa v prípadoch, keď požiadavky používateľa, teda špecifikácie a podmienky, môžu byť stanovené celkom jasne, presne a úplne, takže jediným **kritériom na výber víťaza je najmenšia cena**. Na výber sa využíva výzva na podanie ponuky (verejná, formou vyhlásenia súťaže, alebo zaslaná len vybraným spôsobilým záujemcom). Zaslané ponuky v zalepených obálkach sa verejne otvárajú a po overení splnenia podmienok na účasť v súťaži sa bez ďalšieho rokovania vyhlasuje víťaz ponúkajúci najnižšiu cenu a podpisuje sa zmluva. Výsledky sa zverejňujú vo Vestníku a na internete, dokumenty sú k dispozícii na nahliadnutie (a na požiadanie aj ich kópie). Výsledky sú predmetom auditu a uvádzajú sa v ročnej správe o hospodárení príslušnej organizácie, v časti o verejnom obstarávaní. Metóda, založená na súťaži a na kritériu najnižšej ceny, je spojená s veľkým obchodným a technickým rizikom. Považuje sa za formálnu metódu a používa sa čoraz menej.

III. Rokovacie konanie

Táto metóda obstarávania je pri vyšších hodnotách predmetu obstarávania najrozšírenejšia a využíva sa stále viac. Nemožno ju spájať s pojmom rokovacieho konania podľa slovenského zákona o verejnom obstarávaní. Jej podstatou je právomoc obstarávateľa v prvom kroku vyhodnotiť predložené ponuky a v druhom kroku o nich s uchádzačmi jednotlivo rokovať s cieľom dosiahnuť čo najvýhodnejšiu zmluvu. Používa sa rovnako v súťaži viacerých uchádzačov aj pri obstarávaní z jedného zdroja, pričom prednosť sa jednoznačne dáva súťažnej forme a priame zadanie sa odporúča len v mimoriadnych situáciách. Súťažná forma je analógiou slovenskej verejnej alebo užšej súťaže s tým, že po analýze a vyhodnotení ponúk sa s uchádzačmi rokuje. Vstupom do obstarávania je dokument Požiadavky na návrh. Stanovuje požiadavky obstarávateľa týkajúce sa technického riešenia, požadovanej kvality, ceny a iných požiadaviek na obstarávanie, pričom záväznosť kritérií musí byť v tomto dokumente jasne stanovená, aby každý záujemca pochopil, čo a ako bude obstarávateľ pri výbere víťaza uprednostňovať.

Aby požiadavky obstarávateľa boli formulované vhodne a správne (v zmysle najlepšieho plnenia zámerov obstarávateľa) a boli dostatočne presné a zrozumiteľné, po ich predbežnej formulácii obstarávateľ zvoláva tzv. hearing - rokovanie o najvhodnejšej formulácii súťažných podmienok s prizvanými záujemcami. Definitívnu verziu obstarávateľ posiela písomne alebo internetom vo forme požiadavky na návrh všetkým záujemcom. Aby bola zabezpečená kvalita predložených návrhov, často obstarávateľ akceptuje len návrhy od záujemcov zúčastnených na hearingu. Tento postup sa v zložitejších prípadoch obstarávania považuje za najvhodnejší.

Obstarávateľ musí každý návrh vyhodnotiť podľa definitívnych požiadaviek na návrh, ale závažnosť mimoriadneho technického riešenia môže ešte osobitne akceptovať. Ako osobitný postup komplexného hodnotenia návrhov, keď sa okrem najvyššieho technického riešenia a najnižšej ceny zvažujú aj iné hľadiská, sa uvádza tzv. trade off proces.

Predložené návrhy obstarávateľ analyzuje a predbežne ich vyhodnotí. Potom postupne rokuje s jednotlivými uchádzačmi, pričom sa ich návrhy nielen vysvetľujú, ale aj doplňujú a spresňujú, aby čo najviac zodpovedali obstarávateľovým požiadavkám. Pretože väčšinou ide o zložité obstarávacie prípady, na analýzu a rokovania s uchádzačmi sa prizývajú rôzni špecialisti (najmä s technickým zameraním a odborníci na vypracovanie zmlúv) alebo si obstarávateľ na pomoc pri rozhodovaní zriadi vyhodnocovaciu komisiu.

Počas rokovaní dochádza v návrhoch jednotlivých uchádzačov k rozličným zmenám a spresneniam. Ak ide o drobné zmeny, ktoré nemenia podstatu obstarávateľových požiadaviek na návrh a nezvýhodňujú príslušného uchádzača oproti ostatným uchádzačom, môže ich obstarávateľ pripustiť. Ak by však tento rámec prekračovali, musí obstarávateľ celý súťažný postup začať so všetkými uchádzačmi znovu. Rozhodnutie o tom, či ide o „malé“ zmeny nemeniace podmienky súťaže alebo o „veľké“ zmeny, pri ktorých je potrebné súťaž opakovať, je v právomoci obstarávateľa. Aj to je výrazom dôvery v zodpovednosť obstarávateľa.

Rokovacie konanie je najrozšírenejšou metódou verejného obstarávania a vo všeobecných podmienkach obstarávania v USA je táto metóda považovaná za najvhodnejšiu. Používajú ju obstarávatelia s najvyššou kvalifikáciou.

Obstarávanie podľa rámcových zmlúv

Osobitným spôsobom verejného obstarávania v USA je obstarávanie podľa rámcových zmlúv. Federálne obstarávacie agentúry na základe súťaže uzatvárajú rámcové zmluvy s víťaznými uchádzačmi na dodávky často obstarávaných predmetov, napr. policajných áut, mechanizmov pre verejné služby, počítačov a počítačových sietí a niektorých softvérových programov (napr. pre správu daní). V rámci rámcových zmlúv, ktoré sú zverejnené aj na internete, sa môže uskutočniť obstaranie uvedených predmetov priamou dodávkou úplne bez obstarávacieho procesu, t.j. systémom objednávka – dodávka – faktúra. To výrazne zjednodušuje obstarávací proces, a preto túto metódu obstarávateľa často využívajú. Ak však môžu obstaráť príslušný predmet obstarania z miestnych zdrojov a lacnejšie, nič im v tom nebráni. Podobné rámcové zmluvy na použitie v rozsahu svojej pôsobnosti môžu na základe súťaže uzatvárať aj štátne a municipálne agentúry.

Uplatnenie postupov obstarávania na Slovensku

Princípy, na ktorých je postavené verejné obstarávanie v USA, sú rovnaké v európskom aj slovenskom verejnom obstarávaní. Používané metódy a postupy sa však odlišujú v podmienkach historického vývoja verejnej správy a verejného hospodárstva, demokracie a informačnej transparentnosti. Viac ako prenos predpisov a pokynov pre obstarávací proces by slovenskému obstarávaniu pomohol prenos spoločensko-hospodárskych podmienok verejného obstarávania a diferenciacia postupov obstarávania podľa významu a ceny obstarávacích prípadov. Nevyhnutným predpokladom takého prenosu je však odborná a etická kvalifikácia obstarávateľov, dôsledná kontrola celého obstarávania a transparentnosť informácií o verejnom obstarávaní.

1.3. AKO JE VEREJNÉ OBSTARÁVANIE V USA TRANSPARENTNÉ ?

Transparentnosť celého procesu verejného obstarávania predstavuje jednu z hlavných podmienok dobre fungujúceho verejného obstarávania v USA. Súhrn všetkých informácií o spôsoboch výkonu verejného obstarávania a o jeho jednotlivých prípadoch tvorí celkovú ponuku informácií pre obstarávateľov, pre záujemcov a uchádzačov, pre tých, ktorým sú zverenú kontrolnú funkciu, a napokon pre všetkých občanov, ktorí majú všeobecné právo vedieť o hospodárení s prostriedkami zverenými vo forme daní do správy verejnej správy. Zásady transparentnosti hovoria o tom, že uvedené informácie sa zachycujú, dokumentujú a prezentujú tak, aby boli prístupné všetkým oprávneným príjemcom v dostupnej forme a v potrebnom požadovanom čase.

Zákon o voľnom prístupe k informáciám (tzv. Sunshine-Acts) ukladajú úradníkom verejnej správy povinnosť poskytnúť na nahliadnutie informácie vo vydávaných alebo prijímaných verejných dokladoch každému občanovi alebo organizácii, a ak o to požiadajú, vyhotoviť z nich kópiu za náhradu nákladov kopírovania. Z tohto povinného prístupu k informáciám sú vyňaté len tajné informácie, vyhlásené za tajné zákonom. Je 12 skupín informácií utajovaných zákonmi (napr. informácie o národnej bezpečnosti okrem informácií o všeobecných potrebách pre vojsko - uniformy, obuv, výzbroj, kasárenské potreby a pod., a informácií o obstaraní tankov, lietadiel, lodí a motorových vozidiel pre armádu). Verejne prístupné sú všetky informácie obsiahnuté vo vydávaných predpisoch a pokynoch o verejnom obstarávaní a všetky informácie obsiahnuté v dokladoch a dokumentoch, vydávaných obstarávateľmi, kontrolnými orgánmi a auditmi obstarávania. Táto povinnosť neplatí pre informácie z dokladov a dokumentov podávaných

podnikateľmi ako privátnymi organizáciami, ktorí majú právo časť svojich ponúk (nie však názov a adresu uchádzača, ponukovú cenu a plnenie podmienok na účasť v súťaži) vyhlásiť za obchodné alebo patentové tajomstvo.

Prvú skupinu zverejňovaných informácií tvoria všeobecné informácie o verejnom obstarávaní. Zákony, predpisy, pokyny, štandardy a vzory dokumentov verejného obstarávania sú, samozrejme, zverejnené a všeobecne dostupné v písomnej forme aj na internete.

Zverejnené sú i ďalšie dôležité pomôcky na verejné obstarávanie. Sú to najmä:

- Rámcové zmluvy, na základe ktorých môže každý obstarávateľ priamym zadaním zakúpiť požadovaný tovar bez toho, aby vykonal obstarávací proces.
- Ďalej sú to podrobné špecifikácie všetkých bežných tovarov a aj špecifických tovarov a zariadení pre verejné obstarávanie, ktoré sa do súťažných podkladov priamo preberajú, čím sa zabezpečuje úplná, podrobná a bezchybná špecifikácia predmetu obstarávania.
- Sú to aj v danom období platné zoznamy spoľahlivých záujemcov, ktorých možno vyzvať na účasť v súťaži bez toho, aby sa musela preverovať ich všeobecná spôsobilosť v rozsahu danom príslušným zoznamom.

Všetky všeobecné informácie slúžia predovšetkým obstarávateľom na všetkých úrovniach riadenia. Rovnako sú dostupné aj kontrole a auditu verejného obstarávania, všetkým záujemcom a uchádzačom a napokon všetkým občanom, nielen pre ich všeobecný záujem, ale najmä vtedy, ak podávajú námietky, sťažnosti alebo pripomienky k jednotlivým prípadom verejného obstarávania.

Druhou skupinou zverejňovaných informácií sú informácie o jednotlivých prípadoch obstarávania. Sú to napríklad:

- oznámenia o konaní predsúťažných rokovaní so záujemcami na stanovenie súťažných podmienok (tzv. hearingy),
- oznámenia o vyhlásení súťaží, súťažné podklady,
- vysvetlenia podávané k súťažným podkladom zväčša na základe otázok uchádzačov,
- oznámenie uchádzačom o víťaznej ponuke a
- správa o vyhodnotení súťaže.

Všetky uvedené informácie sú označené ako oznámenia povinne publikované vo Vestníku verejného obstarávania (Vestník sa zverejňuje aj na internete) a na okresnej a municipálnej úrovni v miestnej tlači, ostatné sú poskytované uchádzačom písomne alebo na internete.

Osobitnú skupinu zverejňovaných informácií tvoria informácie o skupine obstarávacích prípadov zväčša v rámci jednej obstarávacej agentúry. Tu patria:

- plány obstarávania jednotlivých agentúr príslušného orgánu verejnej správy, ktoré tvoria podklad pre rozpočet príslušného orgánu,
- predbežné oznámenia o plánovaných obstarávacích akciách (napr. aj na bežný rok),
- rámcové zmluvy príslušnej agentúry.

Najvýznamnejšie sú však správy obstarávateľských agentúr o verejnom obstarávaní v uplynulom roku, ktoré sa stávajú súčasťou ročných správ o hospodárení príslušných orgánov verejnej správy a spolu s nimi sú predkladané na nezávislý audit. Sú nielen zverejňované, ale na ich podklade prijímajú volené orgány príslušnej verejnej správy opatrenia, ktoré sa rovnako zverejňujú.

Uvedené zverejňovanie informácií zabezpečuje úplnú transparentnosť vo všetkých hlavných krokoch procesu verejného obstarávania. Dôležitý je fakt prístupu k zverejneným informáciám. Je oveľa dôležitejší než spôsob zverejnenia. Verejné obstarávanie bolo v USA rovnako transparentné aj v dobe výlučne písomnej prezentácie informácií pred nástupom digitálnej techniky. Je pochopiteľné, že postupným uplatňovaním digitálnej techniky na záznam informácií z dokumentov verejného obstarávania a ich prezentáciou na stránkach internetu sa zverejňovanie zrýchlilo a štandardizovalo, a tým sa výrazne zlepšil prístup verejnosti k informáciám.

Samotné zverejnenie a prístup k zverejneným informáciám však nezabezpečuje pôsobenie transparentnosti na dobré a korektné fungovanie verejného obstarávania. Transparentné a dostupné informácie treba vedieť využívať na odhaľovanie nekorektných postupov. Najmä tu musí byť niekto motivovaný na ich odhaľovanie. Priamu „úradnú“ motiváciu majú orgány kontroly a auditu, silno motivovaní sú neúspešní uchádzači a motivovaní sú občania nespokojní s hospodárením s prostriedkami zverenými verejnej správe. Táto motivácia musí mať zmysel. V USA sú zistené nedostatky prerokúvané v správnom alebo súdnom konaní a výsledok, vrátane prijatých opatrení, je zverejnený a medializovaný. Tí, ktorí transparentnosť využívajú (nie zneužívajú), sú spoločnosťou akceptovaní, nepovažujú sa za denunciantov, ale za potrebných pomocníkov pre dobré hospodárenie s verejnými prostriedkami.

Mimoriadne dôležité je vedomie u úradníkov, že transparentnosť verejného obstarávania umožňuje ich jednoduchú a sústavnú kontrolu a že sa im preto nevyplatí princípy verejného obstarávania porušovať. To spôsobuje, že prípadov porušovania je málo a že dostupnosť a jednoduchosť využívania informácií o korektnosti verejného obstarávania sa využíva zväčša len v prípade podnetov na potrebu preverovacej činnosti.

Slovenský zákon o slobodnom prístupe k informáciám otvára možnosť postupne budovať podobnú situáciu aj na Slovensku. V USA to trvalo takmer dve storočia.

1.4. AKO SA V USA VYUŽÍVA INTERNET NA VEREJNÉ OBSTARÁVANIE?

INTERNET sa stal v posledných rokoch významným pomocníkom pri zverejňovaní informácií o verejnom obstarávaní. Výrazne sa uplatňuje najmä na federálnej a štátnej úrovni, kde prakticky všetky orgány verejnej správy a spolupracujúce organizácie disponujú pripojením na internet.

V **prvom rade** je internet miestom, kde sa publikujú všetky **všeobecné informácie** o verejnom obstarávaní. Na **internetových stránkach federálnych úradov** (GAO a FPO) sú okrem všetkých zákonov súvisiacich s verejným obstarávaním najmä obsiahle federálne smernice o verejnom obstarávaní FAR a procesné návody na všetky postupové kroky verejného obstarávania.

Pre praktický chod verejného obstarávania sú mimoriadne významné rôzne alternatívy **vzorov formulárov**, z ktorých si obstarávateľ prenesie do svojho počítača tie, ktoré sú potrebné a vhodné na daný prípad obstarávania, priamo ich doplní o špeciálne individuálne údaje a úplný bezchybný dokument prenesie na internetovú stránku vlastnej obstarávacej agentúry ako informáciu pre záujemcov alebo uchádzačov. Ide o rôzne alternatívy predbežných oznámení o vyhlásení súťaží, vlastné oznámenia o vyhlásení súťaže, rámcové vzory súťažných podkladov, oznámenie

uchádzačovi, že je víťazom súťaže, oznámenie o výsledku súťaže do Vestníka (poradie prvých troch ponúk, mená uchádzačov a ponuková cena).

Pri obstarávaní tovarov na trhu bežných obstarávateľ výhodne využije obsiahle **katalógy špecifikácií tovarov** z internetovej stránky FPO. Tieto špecifikácie sú veľmi podrobné, súčasťou sú technické parametre, kvalitatívne znaky a odkazy na technické normy (napr. špecifikácie pre policajné autá alebo školské autobusy majú viac ako dvadsať strán).

Na vyhľadanie vhodných spôsobilých uchádzačov, na ktorých sa obstarávateľ obráti s objednávkou alebo s výzvou na podanie ponuky, obstarávateľ použije **zoznam spôsobilých podnikateľov** na internetovej stránke FPO alebo na internetových stránkach úradov verejného obstarávania v jednotlivých štátoch USA.

A napokon, na internetových stránkach nájde už podpísané a platné **rámcové zmluvy**, na základe ktorých môže nakúpiť požadovaný tovar bez toho, aby vykonal obstarávací proces, teda priamou objednávkou bez súťaže.

Druhou skupinou informácií zverejňovaných na internete sú informácie na internetových stránkach jednotlivých **obstarávacích agentúr**. To sú informácie potrebné na vlastný proces verejného obstarávania a sú základom na uplatnenie elektronického obchodu vo verejnom obstarávaní. S použitím a individuálnym doplnením vzorov dokumentov z predchádzajúcej skupiny internetovej pomoci obstarávateľ uverejňuje tie dokumenty s informáciami, ktoré je povinný zverejňovať vo Vestníkoch a vo federálnej, štátnej alebo miestnej tlači. Sú to oznámenia - predbežné, o konaní predkvalifikácie, o konaní hearingu, o vyhlásení súťaže, o výsledku súťaže a navyše (čo sa nepublikovalo vo Vestníku) aj správa o výsledku súťaže.

Vymedzený rámec prevyšuje zverejňovanie **súťažných podkladov**, na ktorých vystavenie obstarávateľ tiež využíva pomoc internetových databáz spomenutých federálnych alebo štátnych úradov pre verejné obstarávanie. Prínosom pre transparentnosť verejného obstarávania je fakt, že súťažné podklady so všetkými detailnými podmienkami a kritériami súťaže sú takto prístupné nielen priamym záujemcom a budúcim uchádzačom, ale všetkým, ktorí sú motivovaní sledovať korektnosť postupov v príslušnom verejnom obstarávaní.

Napokon, obstarávateľské agentúry na svojich internetových stránkach uverejňujú informácie, ktoré sa netýkajú jednotlivých súťaží, ale **celej obstarávacej agentúry**. Sú to plány obstarávania na nasledujúci rok. Ide predovšetkým o **rámcové zmluvy**, ktoré na základe vykonanej súťaže uzatvárajú vo svojej kompetencii a ktoré môžu byť použité aj inými obstarávacími agentúrami, **ročné správy** o verejnom obstarávaní a ich **audity**.

Zverejnenie uvedených dokumentov a informácií na internete je jednoduchšie, rýchlejšie a pohotovejšie ako ktorákoľvek iná forma zverejnenia. Navyše, je to zverejnenie, ktoré je prístupné komukoľvek (samozrejme vtedy, ak má prístup na internet). V USA sú to dnes prakticky všetky orgány verejnej správy, firmy uchádzajúce sa o obstarávateľské zmluvy alebo objednávky na federálnej a štátnej úrovni, väčšina firiem - dodávateľov na okresnej a municipálnej úrovni. Prístup na internet má aj väčšina občanov, aj keď ho priamo nevlastní (napr. vo verejných knižniciach).

Používanie internetu dosiaľ nie je povinné. Avšak väčšina federálnych a štátnych agentúr vyhlásila za výhodné vo svojej činnosti používanie internetu s priamym prepojením na automatizáciu obstarávateľskej činnosti. Tam je používanie internetu na zverejňovanie informácií

z verejného obstarávania prakticky úplné. Menšie je použitie internetu na okresnej a municipálnej úrovni. Zväčša tam, kde príslušný orgán verejnej správy zriadil svoje internetové stránky, využíva sa internet aj na verejné obstarávanie. Treba vziať do úvahy, že pri malom rozsahu verejného obstarávania so zriedkavými prípadmi obstarávania nad limit zjednodušených postupov obstarávania a pri stabilizovanom okruhu uchádzačov, zapísanom v miestnom zozname spôsobilých podnikateľov, samotné zverejňovanie informácií o verejnom obstarávaní na internete neprináša osobitné výhody (ak nejde o celý elektronický obchod, čo na municipálnej úrovni zatiaľ nie je bežné). Väčšina obstarávacích agentúr okresnej verejnej správy už však používa internet na obstarávanie z federálnych alebo štátnych prostriedkov.

Už dnešné federálne predpisy FAR umožňujú zverejňovanie informácií o verejnom obstarávaní na internete. Do verejnej diskusie bol v tomto roku predložený návrh federálneho zákona o elektronickom obchode vo verejnom obstarávaní, ktorý ukladá povinnosť používať internet na zverejňovanie informácií o verejnom obstarávaní pri všetkých obstarávacích prípadoch s cenou vyššou ako 30 tisíc dolárov. Schválenie zákona sa predpokladá v budúcom roku a platnosť od roku 2002. Tento návrh zákona umožňuje aj celé uplatnenie elektronického obchodu, ale nenariaďuje ho. Tým sa vyrovnáva situácia v obchodovaní s verejnou správou so stavom v obchodných vzťahoch medzi privátnymi firmami. O použití elektronického obchodu rozhoduje zhoda medzi obchodnými partnermi. Predpokladá sa, že rovnaká právna úprava sa následne prijme aj na štátnej úrovni. Platnosť podpisu obchodných dokumentov v elektronickom styku je už v USA všeobecne legislatívne upravená. To platí aj o elektronickom uskutočňovaní platieb. Obchodné vzťahy sa tým výrazne zjednodušujú a urýchľujú.

Elektronický obchod vo verejnom obstarávaní predpokladá, že sa na internete budú okrem spomínaných informácií vydávaných obstarávateľom predkladať aj ponuky uchádzačov, pričom uchádzač berie na seba riziko zneužitia internetových presunov na oboznámenie sa s jeho obchodným alebo patentovým tajomstvom (aj v prípade kódovaného presunu).

Rozvoj internetovej siete na Slovensku, zákon o slobodnom prístupe k informáciám a vládne nariadenie o zverejňovaní informácií o verejnom obstarávaní vytvárajú možnosť podobného vývoja ako v USA aj v Slovenskej republike. Je to jedna z hlavných ciest k transparentnosti, k boju proti korupcii a úplatkom a k etickému správaniu vo verejnom obstarávaní.

1.5. AKO JE V USA ORGANIZOVANÉ VEREJNÉ OBSTARÁVANIE?

Verejné obstarávanie v USA je organizované na troch úrovniach, ktoré sú charakterizované pozíciou v hierarchii orgánov verejnej správy, ale súčasne aj zdrojom verejných prostriedkov, z ktorých sa obstaráva.

Obstarávanie zabezpečujú na základe požiadaviek ostatných zložiek príslušného orgánu verejnej správy **obstarávacie agentúry**. Sú to osobitné, organizačne samostatné jednotky príslušného orgánu verejnej správy, ktoré samostatne plánujú svoju činnosť, majú vlastný rozpočet, za ktorého návrh a jeho dodržovanie zodpovedajú, ktoré vedú samostatné účtovníctvo a ktoré o svojej činnosti predkladajú ročné správy podliehajúce povinnému nezávislému auditu. Majú svojho vedúceho a administratívne zložky. Ich hlavnými úradníkmi sú však obstarávateľia (nazývaní „buyers“, teda nákupcovia), ktorí vykonávajú vlastnú obstarávaciu činnosť.

I. Federálna úroveň

Na federálnej úrovni pracujú obstarávacie agentúry pre všetky federálne orgány verejnej správy. Sú to orgány federatívnej legislatívy, armády a NASA, výkonných orgánov prezidenta, vrátane všetkých departementov (ministerstiev) a ich samostatných orgánov (napr. univerzít, nemocníc, výskumných ústavov a pod.). Je ich spolu viac ako 160 a v súvislosti so svojou väzbou na príslušný orgán federálnej verejnej správy sú špecializované. V spojení s príslušnými zdrojmi verejných prostriedkov na obstarávanie (federálnymi grantmi) môžu obstarávať aj pre iné orgány verejnej správy, než v ktorých sú zriadené, teda aj pre verejné úrady iných federálnych orgánov, štátov, okresov aj municipít. Obstarávajú podľa federálnych predpisov FAR, za ktorých dodržiavanie sú zodpovedné. Majú desiatky zamestnancov, niekedy aj viac.

Právomoci obstarávateľov v celom procese verejného obstarávania sú vysoké. Stanovujú podmienky a kritériá na výber víťaznej ponuky, vyberajú prípustné ponuky, ktoré budú analyzovať, porovnávať a hodnotiť, vylučujú nevyhovujúce ponuky. Vybrané ponuky, splňujúce všetky podmienky na účasť v súťaži, hodnotia podľa vopred stanovených kritérií. Pritom môžu, ale nemusia, používať pomoc špecialistov alebo komisie (zvyčajne trojčlennej), ktorú sami menujú, ak jej pomoc považujú za potrebnú. Ak nejde o obstarávanie so zapečatenými ponukami (kde kritériom je len cena), rokujú postupne s vybranými uchádzačmi a rozhodujú o tom, či dohodnuté úpravy sú „malé“ a môžu sa na základe rokovania uskutočniť, alebo „veľké“, pri ktorých treba znovu začať nový obstarávací proces. Vedúcemu agentúry navrhujú víťaza na podpis objednávky alebo na podpis na uzatvorenie zmluvy.

Objednávku alebo zmluvu predkladajú na podpis vedúcemu agentúry, pričom zodpovedajú za dodržanie predpisov FAR (majú viac ako 1800 strán). Druhý podpis navrhutej zmluvy dáva podľa individuálneho predpisu príslušného orgánu verejnej správy vedúci ekonóm (správca pokladnice, hlavný účtovník) a v zložitejších prípadoch audítor, odbor kontroly a právny odbor. Len potom sa dáva zmluva na podpis uchádzačovi. Pokyn na úhradu faktúry podpisuje s vedúcim agentúry hlavný pokladník.

Dodržiavanie etického kódexu sa považuje za samozrejmé. Ak sa obstarávateľ dopustí trestného činu, ako je preukázané vyžadovanie alebo prijatie úplatku, účasť na korupcii alebo zvýhodnenie v súťaži s osobným prospechom, rozhoduje o prípade súd, s trestami do dvoch rokov väzenia a desaťtisíc dolárov pokuty. Pri zistení nezrovnalostí v procese obstarávania sa vyhotovuje osobitná kontrolná správa s opatreniami na nápravu nezrovnalostí. Proti obstarávateľovi sa však nevyvodzujú hmotné alebo personálne sankcie a jeho postup sa posudzuje ako pochybenie (úhrada prípadnej škody je krytá poistením úradu aj obstarávateľa na výkon činnosti). Kvalifikovanému obstarávateľovi sa tak prejavuje dôvera. Uvádza sa, že takých prípadov je málo a neopakujú sa. Obstarávatelia si dávajú veľký pozor, aby k pochybeniu nedošlo, lebo povinnosť taký prípad zverejňovať (a to aj v ročnej správe agentúry o verejnom obstarávaní a v audite k nej) by celkom iste viedla k medializácii a k spochybňovaniu práce agentúry aj obstarávateľa.

II. Štátna úroveň

Na štátnej úrovni je situácia prakticky rovnaká. Počet agentúr je však nižší (okolo 40) a nižší je aj počet ich pracovníkov. Zatiaľ čo pri obstarávaní z federálnych prostriedkov sa musia dodržiavať federálne predpisy FAR, pri obstarávaní zo štátnych prostriedkov platia jednoduchšie predpisy, ktoré však nemenia všeobecné princípy verejného obstarávania, ani použitie osobitných metód na rôzne ceny obstarávacieho prípadu. Tým sa obstarávanie stáva jednoduchšie a prehľadnejšie, je transparentnejšie a jeho kontrola a sledovanie etického správania je ľahšie. Etickému správaniu obstarávateľov sa venuje väčšia pozornosť, obstarávatelia však majú väčšiu dôveru.

III. Okresná a municipálna úroveň

Iná situácia je na okresnej a municipálnej úrovni. V rozsahu ich pôsobnosti s malým počtom väčších obstarávacích prípadov nie je dôvod na existenciu obstarávacích agentúr. Zvolené orgány (zväčša troj - až päťčlenné rady) schvaľujú autonómne vlastné pravidlá obstarávania, ktoré však dodržiavajú princípy verejného obstarávania aj rôznosť postupov v závislosti od ceny obstarávacích prípadov. Pravidlá sú však veľmi stručné. Pri obstarávaní z federálnych alebo štátnych prostriedkov (čo je najčastejšie pri väčších policajných potrebách ako sú autá a výzbroj, alebo pri väčších výstavbách a prestavbách) však treba dodržiavať príslušné predpisy a pracovníci verejnej správy, vykonávajúci verejné obstarávanie, sú s nimi oboznámení.

Niektoré okresy a väčšie mestá majú zriadenú funkciu obstarávateľa (alebo sa chystajú ju zriadiť v snahe zlepšiť výsledky obstarávania profesionálnym obstarávaním), iné takú funkciu nepovažujú za potrebnú (a niektoré, ktoré ju mali zriadenú, ju rušia, lebo neprinášala predpokladané výhody). Závisí to zrejme od personálnych vlastností výkonného aparátu verejnej správy.

Jednotlivé oddelenia úradu (z hľadiska obstarávania sú najdôležitejšie polícia, verejné práce a ekonomický útvar) podávajú v rámci príslušnej časti svojho rozpočtu požiadavky na obstarávanie obstarávateľovi (ak je zriadený). Tie podpisuje vedúci úradu a potom požadované tovary, služby alebo práce v závislosti od ceny obstarávaného predmetu kupujú, objednávajú alebo zmluvne zabezpečujú buď priamo pracovníci oddelenia alebo obstarávateľ. Pritom 80% až 90 % obstarávania spadá do najnižšieho cenového limitu, ktorý je stanovený rôzne (spravidla na 1000 až 3000 dolárov, aj tu sa uvažuje o jeho zvýšení na 5000 USD). Úhradu, ak nie je zabezpečená úverovou kartou, podpisuje spolu s vedúcim úradu aj vedúci ekonomického útvaru. Ročná správa o obstarávaní je súčasťou správy o hospodárení príslušnej municipality a predkladá sa nezávislému auditu.

Osobitnou obstarávateľskou organizáciou je okresná školská správa, ktorá je samostatnou organizačnou, hospodárskou a účtovnou jednotkou s vlastným rozpočtom a ktorá zabezpečuje obstarávanie všetkým školám v okrese do 12. ročníka, a to podľa vlastných pravidiel, autonómne schvaľovaných školskou radou okresu. Jej ročná správa o obstarávaní je súčasťou správy o hospodárení, predkladanej na nezávislý audit.

Aj na tejto úrovni sa vyčlenia obstarávateľa alebo pracovníci oddelení, ktorí obstarávanie vykonávajú, ktorí sa úzkostlivo starajú o to, aby sa nevyskytovali výhrady k neekonomickému vynakladaniu verejných prostriedkov, k nesprávnemu postupu obstarávania a najmä k ich neetickému správaniu, úplatkom a zvýhodňovaním niektorých uchádzačov. V úzkom prostredí, kde sa všetci poznajú, pri zabezpečenej a uplatňovanej transparentnosti sa neekonomické postupy ľahko poznajú a sú medializované, čo predstavuje hlavné obavy obstarávateľov, ale aj vedúcich úradov.

1.6. ETICKÉ SPRÁVANIE OBSTARÁVATEĽOV V USA

Kvalifikácia obstarávateľov, vedomie o pôsobení transparentnosti a dôslednej kontroly, ako i oprávnené obavy z medializácie sú hlavnými faktormi toho, že sa pri verejnom obstarávaní dodržiava etické správanie obstarávateľov. Etickému a morálnemu správaniu verejných úradníkov sa venuje všeobecne veľká pozornosť.

Je zriadený **samostatný Federálny úrad pre etiku** s rozsiahlou legislatívnou právomocou pri navrhovaní všetkých zákonov a s bohatým všeobecnovzdelávacím programom. Osobitná pozornosť sa venuje verejnému obstarávaniu

Hlavným výsledkom činnosti je však pôsobenie prostredníctvom **etického kódexu**. Federálny úrad pre etiku prostredníctvom etického kódexu štandardizuje a usmerňuje správanie verejných zamestnancov, vydáva, zverejňuje a rozširuje etický kódex a usmerňuje podľa neho činnosť etických komisií, zriadených pri všetkých orgánoch verejnej správy.

Všetci verejní úradníci sú si vedomí povinnosti morálne a eticky sa správať, lebo etický kódex všetky „etické“ povinnosti jasne formuluje. Z hľadiska verejného obstarávania sa hlavný dôraz orientuje, samozrejme, na úplatky, korupciu, na neoprávnené zvýhodňovanie v súťaži (prípravou podmienok a kritérií, ich nedodržiavaním alebo obchádzaním, neoprávneným poskytovaním informácií, prinášajúcich výhody niektorému uchádzačovi a pod.), na podozrivé alebo neadekvátne správanie obstarávateľov a na ich život nad pomery. Dôležité je, že každý verejný obstarávateľ si musí byť vedomý toho, čo od neho etický kódex vyžaduje, lebo pri nástupe do zamestnania **podpisuje záväzok, že etický kódex pozná a bude ho dodržiavať** a že si je vedomý dôsledkov plynúcich z jeho nedodržiavania pre svoju osobu. Každé jeho správanie porušujúce kódexom stanovené morálne a etické povinnosti sa preto považuje nielen za vedomé, ale aj za úmyselné porušenie a prerokúva sa podľa daných pravidiel v etickej komisii.

Uvedomenie si existencie etického kódexu, povinností z neho vyplývajúcich aj osobného písomného záväzku dodržiavať ho je rovnaké na strane obstarávateľov a ich nadriadených, uchádzačov aj občianskej verejnosti. Je samozrejme, že túžba a snaha získať hmotný prospech pre svoju osobu (vlastná trhovým princípom hospodárstva), pôsobí len v medziach tolerancie predpisov a tolerancie spoločnosti. Zatiaľ čo vo svetovom rebríčku korupcie - tých, ktorí preberajú neoprávnené hmotné výhody - sú USA v popredí medzi najčestnejšími obstarávateľmi vo svete (čo dosvedčuje to, že verejné obstarávanie v USA je skutočne korektné), iná je situácia v obrátenom svetovom rebríčku korupcie - tých, ktorí ponúkajú v cudzine najväčšie nečestné hmotné výhody obstarávateľom - kde USA sa nachádzajú až v spodnej polovici svetového rebríčka. Najviac to svedčí o tom, že úspešný tlak na morálne a etické správanie pri verejnom obstarávaní je v USA výrazne vyšší ako inde na svete, že si povinnosť dodržiavať etický kódex uvedomujú všetci aktéri verejného obstarávania, že si to uvedomuje celá občianska verejnosť a dokáže si tento stav vynútiť.

Stav zodpovedného a morálneho správania obstarávateľov pri verejnom obstarávaní je **založený najmä na dvoch princípoch:**

I. Verejné prostriedky sú prostriedkami občanov, ktorí za ich účelné vynakladanie platia verejných úradníkov. V USA to vedia úradníci aj občania, obstarávatelia aj uchádzači. Preto za používanie verejných prostriedkov sú občanom zodpovední úradníci, ktorí slúžia v tomto smere občanom a občania majú právo vyžadovať od úradníkov riadne spravovanie a dokladovanie verejných prostriedkov. Občan má právo nahliadnuť do všetkých dokumentov verejného obstarávania a vznášať námietky a sťažnosti. Navyše, občan má právo „zapísať na píšťalku“, ak sa verejné prostriedky vynaložili neúčelne alebo nehospodárne a je potrebné a možné vrátiť ich do verejnej pokladnice. Ak sa na taký impulz do verejnej pokladnice prostriedky skutočne vrátia, dostane občan, ktorý revíziu inicioval, desatinu vrátenej hodnoty (v minulom mesiaci dostal občan, ktorý upozornil na nekvalitnú dodávku náhradných súčiastok pre vrtuľníky americkej armády, odmenu 6 miliónov dolárov). Preto obstarávatelia, vo vedomí transparentnosti verejného obstarávania, a teda vlastne na svoju ochranu, zodpovedne

a s dodržaním všetkých predpisov o verejnom obstarávaní spracúvajú plány obstarávania ako podklady na stanovenie rozpočtu. Pri obstarávaní sa riadia rozpočtom a celý proces verejného obstarávania starostlivo dokumentujú (možno aj s dávkou zvýšenej administratívy). Zodpovední pracovníci obstarávacích agentúr alebo municipálnych úradov verejné obstarávanie starostlivo a zodpovedne kontrolujú. Navyše, nezávislý audit transparentne poukazuje na všetky chyby obstarávateľov a návrhy v dôsledku výsledkov auditu výrazne ovplyvňujú správanie volených zástupcov občanov, poslancov, senátorov a členov municipálnej rady. Súhrnne možno povedať, že všeobecná občianska kontrola vynakladania verejných prostriedkov a jej dôsledky výrazne pôsobia na morálne a etické správanie obstarávateľov.

II. Etický kódex viditeľne zaväzuje všetkých obstarávateľov, ich nadriadených a ich kontrolórov neprijímať od uchádzačov žiadne hmotné výhody v celom procese verejného obstarávania, od prípravy až po vyhodnocovanie ponúk. Na všetkých úrovniach verejného obstarávania, vo všetkých obstarávacích agentúrach a vo všetkých municipálnych orgánoch verejnej správy obstarávatelia podpisujú verejný záväzok dodržiavať ustanovenia etického kódexu s tým, že každé jeho nedodržanie sa chápe ako vedomé nedodržanie. Preto sa také prípady posudzujú verejne. Každá obstarávateľská agentúra má stanovené hodnoty osobného prospechu, do ktorých sa prijateľná pozornosť neposudzuje ako úplatok (napr. pozvanie na kávu alebo na obed v priebehu pracovného rokovania a pod.). Verejný záväzok dodržiavať etický kódex výrazne podporuje morálne a etické správanie obstarávateľov.

Nie sú žiadne vážne prekážky, aby spomenuté princípy pôsobili na morálne a etické správanie obstarávateľov aj na Slovensku. Je však evidentné, že **podmienkou je zmena myslenia našej občianskej spoločnosti:**

- Verejný obstarávateľ je tu nato, aby dobre hospodáril s občianskymi verejnými prostriedkami a zodpovedal zato občanom. Všetci (obstarávatelia, uchádzači aj občania) to vedia a uplatňujú.
- Etický kódex podrobne vymedzuje správanie verejných úradníkov a všetci občania vedia o ich záväzku dodržiavať ho. (V Slovenskej republike sa etický kódex ešte len pripravuje v rámci programu boja proti korupcii.)

1.7. AKO VYUŽIŤ SKÚSENOSTI USA NA ZDOKONLENIE VEREJNÉHO OBSTARÁVANIA V SLOVENSKEJ REPUBLIKE?

Ak je pravda, že verejné obstarávanie funguje v USA dobre a v podstate bezproblémovo a že na Slovensku nie je v tomto smere stav uspokojujúci, je prvé, čo človeka napadne, zaviesť na Slovensku verejné obstarávanie tak, ako sa uplatňuje v USA.

Ak tento nápad ako jednu z prvých reakcií na dobre fungujúci americký systém naznačíte americkým odborníkom, dostanete rýchlu a jednoznačnú odpoveď: „Nerobte to ! Je to zložitý a málo prehľadný systém, legislatívne upravený v stovkách zákonov a len ťažko udržiavaný. Ako každý živý systém podlieha zmenám a každá ďalšia zmena sa do neho vždy horšie a horšie zapracúva.“

Ak tento nápad povieť odborníkom slovenského právneho systému, odpovedajú rovnako jednoznačne: „Vylúčené! Preniesť čiastkový systém z jedného právneho poriadku do iného nemožno bez hrubého porušenia jedného aj druhého. Máme pred sebou prácu pre jednu generáciu pri aproximácii nášho práva s právom Európskej únie, čo musíme urobiť, a to je európske právo nášmu právu podstatne podobnejší.“

A ak predložíte tento nápad praktikom slovenského verejného obstarávania, aj tí majú zamietavú odpoveď: „Systém, ktorý sa takmer dve stovky rokov vyvíjal a zdokonaľoval na základe skúseností trhového hospodárstva, nemôže fungovať v nedobre fungujúcom transformujúcom sa trhovom hospodárstve. Jeho vývoj u nás môžeme na základe cudzích skúseností síce skrátiť, ale nemôžeme ho preskočiť.“

Ako teda možno využiť dobre fungujúci systém USA na zlepšovanie verejného obstarávania na Slovensku ?

Po prvé – rozhodne nie preberaním legislatívnych predpisov USA. Pre Slovenskú republiku je nevyhnutné aproximovať právo (v tom aj legislatívu o verejnom obstarávaní) s právom Európskej únie a štátov Európskej únie. Pri tom právne predpisy Európskej únie o verejnom obstarávaní sú podstatne rozdielne od legislatívy USA.

Po druhé – postupným a trpezlivým vytváraním všeobecných základných podmienok pre úspešné verejné obstarávanie, nevyhnutných pre dobré fungovanie akéhokoľvek systému verejného obstarávania. Je to praktické uplatňovanie spoločenského vedomia, že verejné prostriedky sú prostriedky občanov, zverené do opatery verejnej správy. Je to kvalifikácia, etika a morálka obstarávateľov. A je to dôsledná kontrola, založená na transparentnosti.

Po tretie – je to ctenie si všeobecne platných princípov zdravého verejného obstarávania, teda hospodárnosti, efektívnosti, nediskriminácie a transparentnosti, ctenie si ich spoločensky, občiansky aj obstarávateľsky, ctenie si ich v legislatíve, v praxi aj v kontrole.

A až potom, **po štvrté – skúsme postupne a uvážene prenášať** niektoré osvedčené prvky do nášho verejného obstarávania, ktoré si síce vyžadujú niektoré opatrenia, ale ktoré zásadne nenarušia náš legislatívny, výkonný a kontrolný systém.

Každý uzná, že musí byť podstatný rozdiel v tom, ak ide o obstarávaní atómovej elektrárne a o obstarávanie toaletného papiera pre školu, ak ide o obstaranie riadiaceho informačného systému pre nemocnice alebo o obstaranie upratovania radnice. Tento **podstatný rozdiel** možno jednoducho vyjadriť **v cene obstarávania**, v USA aj na Slovensku.. Malá alebo veľká cena, vždy je to verejné obstarávanie. Pri malej cene je v USA obstarávanie neformálne jednoduché, pri veľkej cene sa dôsledne vyžaduje prísne formálny postup. V slovenských podmienkach pre najvyššie ceny (diferencované podľa predmetu obstarávania) budú platiť zložité predpisy Európskej únie, pre najnižšie ceny treba povedať čo je to neformálne jednoduché obstarávanie a pre nižšie a stredné ceny najst' primerané zjednodušenie dnešného obstarávania. Ustanovenia o tom možno vložiť do najbližšej novely zákona.

V USA aj na Slovensku väčšina verejných obstarávateľov nakupuje rovnaké tovary, definované rovnakými technickými normami a špecifikáciami. Pre obstaranie niektorých z nich možno v USA na základe prísnej verejnej súťaže uzatvoriť **výhodnú rámcovú obstarávateľskú zmluvu**, platnú na určenú dobu **pre verejných obstarávateľov v celom štáte** alebo v niektorom regióne. Verejný obstarávateľ potom môže len objednať potrebnú dodávku bez procesu obstarávania. Môže, ale nemusí – ak dokáže obstarat' výhodnejšie. Také „hromadné“ obstarávanie môže byť výrazne hospodárnejšie, efektívnejšie a maximálne jednoduché. Ani na Slovensku tomu nič zásadného nebráni, príslušné ustanovenia možno vložiť do najbližšej novely zákona.

Najväčším pomocníkom pre korektnosť verejného obstarávania je v USA transparentnosť. Platia tam zákony o prístupu k verejným informáciám (Sunshine Acts) a prakticky všetky informácie o verejnom obstarávaní sú **zverejňované na internete**. A nielen zverejňované, ale aj mediálne aj občiansky využívané. Aj v Slovenskej republike začal platiť zákon o prístupu k verejným informáciám a vládne nariadenie o zverejňovaní informácií o verejnom obstarávaní. Niet preto prekážky, aby aj na Slovensku sa na internetových stránkach objavovali (a mohli byť využívané) nielen informácie stanovené zákonom pre uverejnenie vo Vestníku verejného obstarávania (ako sú predbežné oznámenia a oznámenia o vyhlásení metódy verejného obstarávania a oznámenia o výsledku verejného obstarávania), ale aj celé súťažné podklady, informácie z otvárania obálok (meno a názov firmy uchádzača), správy o vyhodnotení ponúk a ďalej aj výročné správy obstarávateľov, ich ústredných orgánov a Úradu pre verejné obstarávanie o výsledkoch obstarávania, rozhodnutia Úradu o podaných námietkach, stanoviská a metodické vysvetlenia Úradu (v tom aj na základe dotazov), a pod.

Pre kvalitné stanovenie súťažných podmienok a kritérií pre vyhodnotenie ponúk sa v USA pri zložitejších prípadoch obstarávania poriadajú **tzv. hearingy**, predbežné diskusie potenciálnych záujemcov o vhodnosti obstarávateľom zamýšľaných podmienok a kritérií a spôsobu ich vyhodnocovania a obstarávateľom zamýšľaných špecifikácií predmetu obstarávania, ktoré potom obstarávateľ definitívne formuluje pre oznámenie a pre súťažné podklady. Niekedy môže obstarávateľ pozvať do súťaže len tých uchádzačov, ktorí sa na hearingu zúčastnili. Aj túto dobrú prax možno na Slovensku uplatňovať ako pomôcku pre odstraňovanie najčastejšieho nedostatku slovenského verejného obstarávania – nepresnej špecifikácie predmetu obstarávania a nepresnej formulácie súťažných podmienok a kritérií.

Pre všetky dokumenty verejného obstarávania vrátane zmlúv sú v USA obstarávateľom k dispozícii stovky **vzorov a ich variant** a to v digitálnej forme tak, aby obstarávateľ mohol do garantovane správneho textu len doplňovať svoje individuálne údaje (rovnako pripravené v digitálnej forme) a na koniec aktuálne špecifikované údaje, týkajúce sa len príslušného prípadu obstarávania. Nič nebráni tomu, aby aj na Slovensku bola na internetových stránkach k dispozícii rozrastajúca sa hierarchická sústava formulárov, vzorov a variant dokumentov, z ktorej si obstarávateľ vyberie najvhodnejší a individuálne ho doplní. Pri tom začať ju tvoriť možno ihneď zhora, aj zdola.

Každý verejný obstarávateľ (ako každý verejný úradník v štátnej aj municipálnej správe) v USA podpisuje pri vstupe do zamestnania, že je mu známy **etický kódex** jeho chovania, že ho berie na vedomie a že ho bude dodržiavať ako podmienku práce vo verejnom obstarávaní. Etické kódexy sú obsiahle a zložité na federálnej úrovni a smerom k nižším úrovniam sa zjednodušujú. Na municipálnej úrovni sú jednoduché a prehľadné. Aj na Slovensku sa pripravujú etické kódexy a nič nebráni obstarávateľským organizáciám ako zamestnávateľom vložiť ustanovenie o dodržovaní etického kódexu do pracovných zmlúv a uplatňovať ho.

Vidieť, že do slovenského systému možno postupne a účelne prenášať rad osvedčených prvkov z obstarávania USA. Treba však súčasne vidieť, že je to až štvrtý krok tohto prenášania a že rozhodne nie je to ten najdôležitejší.

1.8. DOSLOV: ZMENY ZÁKONA ZÁSADNÉ PROBLÉMY NEVYRIEŠIA¹

Verejné obstarávanie patrí k najproblémovjším otázkam fungovania verejného sektora na Slovensku. Uvádza sa, že zákon o verejnom obstarávaní bol v uplynulých rokoch najviac porušovaným zákonom v SR. Súčasnú kauzu, ako napr. otázka výberu strážnej služby pre elektrárňu Mochovce a mnohé podobné, naznačujú, že ani po prijatí nového zákona sa situácia nezlepšuje. A zvýšenie podielu verejných súťaží v pomere k ostatným použitým metódam verejného obstarávania, čo sa niekedy uvádza ako zásadné pozitívum, nie je ničím iným, ako dôsledkom zvýšenia „spodného limitu“ obstarávania, ako aj zbytočného skomplikovania metódy užšej súťaže, ktorá je v súčasnosti, paradoxne, ešte zložitejšia ako súťaž verejná. Hľadanie cesty zlepšenia súčasného nelichotivého stavu je aktuálne, riešenie však bude veľmi zložitú. Na niektoré súvislosti sa preto pokúsime poukázať.

Jeden z popredných odborníkov na verejné obstarávanie v SR, Dr. Jiří Vlach, v sérii statí opisuje základné črty fungovania systému verejného obstarávania v USA. Naznačuje, že relatívne komplikovaný systém v tejto krajine vcelku dobre funguje a podrobnejšie sa venuje základným pilierom efektívnosti systému verejného obstarávania.

Obsahom jednotlivých statí sa prelína viacero zaujímavých myšlienok, z ktorých si pozornosť zasluhuje najmä názor, že naše súčasné problémy verejného obstarávania v SR nie je možné riešiť ani automatickým preberaním americkej legislatívy, alebo jej častí, ale pravdepodobne nie je možné ani očakávať, že akékoľvek formálne zmeny našej platnej legislatívy mnoho vyriešia.

Vnútorne a vonkajšie prostredie verejného obstarávania – jeden zo základných predpokladov jeho efektívnosti a obmedzenia korupcie a nehospodárnosti

Oproti Slovensku sa verejné obstarávanie v USA realizuje v zásadne rozdielnych podmienkach. Prevažná väčšina „pilierov“ verejného obstarávania je v predchádzajúcich častiach tejto kapitoly pomerne podrobne opísaná, napriek tomu považujeme za potrebné znovu zdôrazniť niektoré základné momenty:

- V USA je občan relatívne efektívnym subjektom kontroly fungovania politickej a byrokratickej moci.
- V USA má popri administratívno-byrokratických metódach kontroly fungovania verejného obstarávania značný priestor aj kontrola zameraná na potrebnosť obstarávania a jeho výslednú efektívnosť.
- Systém verejného obstarávania v USA sa riadi množstvom zákonov, predpisov a nariadení, vydávaných na jednotlivých úrovniach verejnej správy. Nie je jednotný a unifikovaný. Jeho fungovanie je preto možno viac ako na samotnej legislatíve založené na všeobecne uznávaných princípoch, ktoré determinujú jeho podstatu.

Efektívna účasť občana na kontrole verejných financií

Kvalita „americkej demokracie“ je neporovnateľná s tým, ako politický a byrokratický systém funguje v našich podmienkach. Občan má vytvorené podmienky nato, aby mohol kontrolovať

¹ Doslov spracoval Prof. Ing. Juraj Nemec CSc.

politikov a byrokratov a zároveň prevažná väčšina občanov má aj záujem, aby verejnú správu efektívne kontrolovala.

Daňoví poplatníci si v zásadnej miere uvedomujú, že štát nemá žiadne vlastné prostriedky, ale všetky svoje funkcie realizuje najmä prostredníctvom zdrojov získavaných zdaňovaním. Vedomie, že verejná správa vlastne používa verejné prostriedky - prostriedky občanov, vedie k tomu, že občianska kontrola je relatívne dosť efektívna. Jej fungovanie podporuje aj široko rozvetvený systém organizácií tretieho sektora, z ktorých mnohé považujú za jednu zo svojich hlavných úloh práve kontrolu „štátu“, ako aj silné značne nezávislé masovokomunikačné prostriedky.

Na rozdiel od nás na zabezpečovaní fungovania systému občianskej kontroly v USA efektívne participuje aj štát. Na podporu verejnej kontroly sú vytvorené viaceré mechanizmy. V predchádzajúcich častiach je spomenutá napr. hmotná zainteresovanosť subjektu na zistení prípadov korupcie (občan, ktorý upozorní na reálny prípad korupcie, je odmenený určitým percentom celkového objemu zistenej sumy), povinnosť zverejňovania výročných správ, výsledkov auditu. Osobitnú pozornosť venuje uplatňovaniu princípu transparentnosti, ktorý má dokonca v mnohých prípadoch prednosť aj pred princípom obchodného tajomstva. Vo väčšine štátov USA je celá dokumentácia verejného obstarávania v plnom rozsahu verejne prístupná – každý občan má právo do jej obsahu nahliadnuť.

Jednotlivé organizácie verejnej správy a jej čelní predstavitelia si v rozhodujúcej miere uvedomujú skutočnosť, že fungujú z prostriedkov občana. Prakticky všetky verejné organizácie realizujú rozličnými formami (internet, tlačené dokumenty a pod.) „odpočty“ svojho fungovania občanom, prostredníctvom ktorých sa snažia ukázať, že verejné zdroje spravujú efektívne. Korupcia „v malom“ sa v týchto podmienkach v zásade nevypláca a rozhodujúca väčšina obstarávateľov preferuje „čistý štít“ pred rizikom, že sa dostanú na predné stránky novin alebo dokonca do väzenia. Osoba, ktorej sa preukáže korupcia, musí odstúpiť zo všetkých verejných funkcií a ostane jej len minimálna šanca znovu sa presadiť vo verejnom, ale aj súkromnom sektore. Obdobne platí napr. pre organizáciu, ktorá sa dostane na „čiernu listinu“ dodávateľov pre verejné obstarávanie.

Účinnosť kontroly (audit) verejného obstarávania

Systém základnej byrokratickej procesne zameranej kontroly vo verejnom obstarávaní, ktorý dominuje v SR, samozrejme funguje aj v USA. Tu je však výrazne doplnený o ďalšie mechanizmy, ktoré sa zameriavajú aj na aspekty efektívnosti verejného obstarávania.

Prvý krok skúmania efektívnosti verejného obstarávania sa realizuje (príp. vzťahuje na) vlastne ešte predtým, ako sa samotný proces začne. Už v prípravnej fáze (alebo niekedy následne) sa preveruje potrebnosť a opodstatnenosť príslušného nákupu (dokonca v niektorých štátoch USA napr. súkromné nemocnice nesmú nakupovať drahšiu techniku bez toho, aby orgánom verejnej správy a poisťovniam nepreukázali potrebnosť obstarávania). Nákup mnohomiliónového auta pre verejnú organizáciu, ktorý je u nás realizovaný aj tam, kde nemá žiadne opodstatnenie, by v USA pravdepodobne bol zastavený ešte pred jeho realizáciou, alebo „by stál niečiu hlavu“. Väčšie verejné investície sú povinne spojené s realizáciou tzv. „cost-benefit“ analýzy, ktorá hodnotí pomer nákladov a prínosov danej akcie.

Kontrolné mechanizmy pôsobia aj v samotnom procese obstarávania. Je to najmä všeobecne uplatňovaný princíp dvojitej kontroly a oddelenia kompetencií (princíp dvoch podpisov). Napr. v štáte West Virginia každý nákup v rámci verejného obstarávania realizovaný na úrovni štátu schvaľuje štátny auditor.

Zásadný rozdiel je najmä v následnej kontrole. V našich podmienkach zákon zveruje Úradu pre verejné obstarávanie len povinnosť kontrolovať správnosť procesov – nie ich výsledok. Svoju zákonom stanovenú úlohu pri kontrole efektívnosti vynakladania verejných prostriedkov nedokáže efektívne realizovať ani NKÚ – stačí sa pozrieť do obsahu jeho jednotlivých zápisov, v ktorých jasne dominujú zistenia o porušení predpísaných postupov verejného obstarávania, a nie zistenia skutočných nehospodárností, ktoré vznikli za plného dodržania daných predpisov (jeden zo zákonov byrokracie konštatuje, že šikovný úradník vie bez problémov pri dodržaní všetkých predpisov „vytunelovať“ nemalé sumy prostriedkov).

V USA sa následná kontrola samozrejme zameriava tiež na procesy, ale možno ešte väčšiu pozornosť venuje ich výsledkom. Prvkom súčasného moderného manažmentu vo verejnom sektore je tzv. „outcomes control/audit“, ktorý jednoznačne prioritizuje výsledok pred procesom, ako bol dosiahnutý. Audit (nie naša štandardne chápaná kontrola) sa realizuje v celom verejnom sektore mnohými kanálmi a jeho hlavnými heslami sú efektívnosť, účelnosť, hospodárnosť, „best value“ a pod.²

Princípy a ich uplatňovanie sú rozhodujúce

V USA sa nepredpokladá, že všetky procesy musia byť unifikované a uniformne legislatívne ošetrené. Jednou zo súčastí fungovania decentralizovaného systému je aj značná voľnosť nižších úrovní verejnej správy pri tvorbe a uplatňovaní legislatívy.

O verejnom sektore je známe, že sa neriadi jasnými, jednoznačnými pravidlami, ktoré by umožňovali definovať optimálne riešenia (napr. optimálny systém financovania nemocníc v Európe, dokonca ani v SR neexistuje). Odrazom pochopenia tohto princípu v USA je práve poskytovanie relatívne vysokej miery voľnosti nižším úrovniam verejnej správy pri uplatňovaní vlastných legislatívnych riešení, ktorých základom však musí byť rešpektovanie všeobecne platných princíпов.

Ako už bolo spomenuté, USA vlastne nemajú jeden jednotný a všeobecne platný zákon o verejnom obstarávaní. Dokonca aj v rámci jednotlivých štátov sa rozličné typy verejných organizácií veľmi často riadia rozdielnymi právnymi predpismi, upravujúcimi procesy obstarávania (iný systém uplatňuje ústredná štátna správa, iný obce). Aj v tejto situácii systém pomerne kvalitne funguje. V tomto smere si dokonca dovoľíme vysloviť názor, že systém verejného obstarávania v USA funguje pomerne dobre *práve preto, že nie je jednotný a unifikovaný*.

Slovensko nie je veľká krajina, ale aj v našich podmienkach je situácia rozličných obstarávateľov rozdielna. Niektoré organizácie realizujú veľké stavby (verejné práce), iné veľmi často nakupujú služby, ďalšie zase len tovary v malom množstve. Pre všetky by mali platiť princípy verejného obstarávania (najmä transparentnosť, efektívnosť, nediskriminácia), zároveň by však mali mať značné právo samostatne sa rozhodovať, ktorá cesta dosiahnutia optimálneho kompromisu (v daných konkrétnych podmienkach) dodržania základných princíпов verejného obstarávania je najvhodnejšia. Ak predpíšeme, že základnou metódou je verejná súťaž (a toto aj „otrocky“ kontrolujeme), potom výrazne prítvárame dvere rozhodovaniu na miestnej úrovni, kde je najväčšia šanca optimálne reagovať na konkrétnu situáciu, ktorá môže už napr. vo vedľajšej obci byť úplne iná.

² Veľký objem prostriedkov z programu Phare pre tranzitívne krajiny v predvstupovom procese je vyčlenený na vytvorenie mechanizmov interného a externého auditu v našich podmienkach, ktoré doteraz v štandardnej podobe EÚ v našich podmienkach vôbec nefungovali.

Systémové zmeny prostredia – hlavná cesta k skvalitneniu verejného obstarávania v SR

Súčasný zákon o verejnom obstarávaní v SR má svoje medzery, ktoré zrejme bude nutné postupne riešiť. Jeho slabé stránky však nie sú hlavnou príčinou, prečo celý systém verejného obstarávania na Slovensku funguje tak slabo, ako funguje.

Korene problémov sú v prostredí a v systéme, v ktorom sa konkrétne kroky obstarávania realizujú. Pokiaľ sa nezlepší situácia v tomto smere, žiadna zmena zákona podstatný pokrok neprinesie. A to je pravdepodobne jedna z hlavných informácií, ktorú nám analýza fungovania verejného obstarávania v USA (ale aj akéhokoľvek iného subsystému verejného sektora v ľubovoľnej vyspelej krajine) poskytuje. Budeme schopní ju využiť?

2. VEREJNÉ OBSTARÁVANIE V EURÓPSKEJ ÚNII (pripravovaná smernica)

Úvod

Cieľom tejto kapitoly nie je hodnotiť situáciu verejného obstarávania v Európskej únii všeobecne a na základe jeho výsledkov ako predchádzajúca časť o verejnom obstarávaní v USA. Táto kapitola je zameraná na pripravenú legislatívnu zmenu, ktorú v roku 2001 prinesie nová smernica o obstarávaní tovarov, služieb a verejných prác a ktorá nahradí doterajšie tri samostatné smernice, týkajúce sa uvedených predmetov verejného obstarávania.

Návrh novej smernice sa zaoberá verejným obstarávaním na najvyššej medzinárodnej úrovni, ktorá sa v slovenskej legislatíve označuje ako „nadlimitné“ verejné obstarávanie. Vysoký limit medzinárodnej úrovne (vyjadrený hodnotou jednotlivého prípadu obstarávania vyššou ako 130 alebo 200 tisíc EUR pri obstarávaní tovarov a služieb a hodnotou vyššou ako 5,300.000 EUR pri verejných prácach) znamená, že nadlimitných prípadov obstarávania bude na Slovensku len málo. Na naplnenie hlavného ekonomického hesla Európskej únie o voľnom pohybe tovarov, ľudí a kapitálu vo všetkých členských krajinách je však medzinárodná legislatívna úprava nutná ako právne jednotná a súdne vynútiteľná rovnako v každej krajine, ak sa má naplniť princíp nediskriminácie v účasti na verejnom obstarávaní. Preto členská krajina únie (a v budúcnosti teda ani Slovenská republika) nemá pri interpretácii tejto smernice do svojej legislatívy inú možnosť, ako ju prispôbiť svojmu právnemu poriadku.

Ak prezentovaný návrh novej smernice Európskej únie o verejnom obstarávaní podáva dostatočne presný obraz o jeho medzinárodnej úrovni (s obsahovými aj metodickými zmenami, uvedenými v ďalšej časti tejto kapitoly), nevypovedá nič o „národnej“ úrovni verejného obstarávania v členských štátoch únie, pre ktorú sa v slovenskej legislatíve používa pojem „podlimitné“ obstarávanie. Samozrejme, aj tu platia všeobecné princípy verejného obstarávania a uplatňuje sa zásada analogického postupu s ustanoveniami smernice Európskej únie. Súčasne sa umožňuje legislatíve každého členského štátu diferencovaný postup. Pritom každý členský štát zabezpečuje podnikateľom iných štátov rovnocennú možnosť účasti na „národnom“ obstarávaní s tým, že teraz sa ich účasť nediskriminovane zabezpečuje pri dodržaní „národnej“ legislatívy. Navyše si treba uvedomiť, že v členských krajinách dávno pred vznikom Európskej únie bolo verejné obstarávanie legislatívne upravené a že „medzinárodná“ legislatíva vznikala postupnou a dobrovoľnou interpretáciou z národných legislatív.

Predmetom tejto kapitoly nie je analýza stavu a výrazných rozdielov v „národnom“ obstarávaní v jednotlivých členských štátoch Európskej únie. Rozdiel je už vo forme prenosu „nadmárodnej“ smernice do národnej legislatívy: od samostatného zákona o „nadlimitnom“ obstarávaní s osobitným zákonom (alebo inou právnou úpravou) o „podlimitnom“ obstarávaní (Rakúsko); cez doplnenie národných predpisov o tzv. „a“- paragrafy zodpovedajúce smernici Európskej únie (Nemecko); až po pokus všetko spojiť do jedného zákona (Fínsko). Snaha postupovať analogicky so smernicou spôsobuje vo vlastnom legislatívnom prístupe celý rad problémov v procedurálnych postupoch (najmä v úsilí zjednodušiť postupy pri menej až málo významných prípadoch).³

Táto kapitola má preto slúžiť ako informatívny zdroj úvah, čo a ako robiť v budúcich úpravách slovenskej legislatívy v snahe zabezpečiť potrebnú analógiu so štruktúrou a s ustanoveniami návrhu novej smernice Európskej únie a súčasne zachovať životaschopnosť, praktickosť a jednoduchosť národných predpisov.

Táto kapitola, ktorá sa venuje návrhu smerníc Európskej únie EU 2000 o verejnom obstarávaní, má tri časti:

- Dôvody vzniku novej smernice Európskej únie o verejnom obstarávaní.
- Vlastný návrh textu ustanovení novej smernice.
- Prílohy návrhu novej smernice.

2.1. DÔVODY VZNIKU NOVEJ SMERNICE EURÓPSKEJ ÚNIE O VEREJNOM OBSTARÁVANÍ

Úvod

Impulzom ďalšieho zdokonaľovania verejného obstarávania v Európskej únii bola Zelená kniha s názvom Verejné obstarávanie v Európskej únii: Orientácia na cestu vpred (na základe takmer 300 vyžiadaných odpovedí rôznych ekonomických sektorov, členských štátov a inštitúcií). Na základe zmapovania a analýzy perspektív sa v práci Verejné obstarávanie v Európskej únii (1998) za hlavný smer vývoja pokladá **zjednodušenie právneho rámca obstarávania a jeho prispôbenie novému elektronickému veku** tak, aby bola zachovaná stabilita jeho základnej štruktúry. Na jeho zabezpečenie bol vypracovaný návrh nových smerníc Európskej únie o verejnom obstarávaní a po rozsiahlych diskusiách a širokom pripomienkovaní členských krajín únie bol Komisiou predložený definitívny návrh dvoch nových smerníc: Smernice o verejnom obstarávaní tovarov, služieb a prác a Smernice o verejnom obstarávaní v sektoroch voda, energia a doprava. Schválenie oboch smerníc sa predpokladá v prvom polroku 2001 a členské štáty majú v súlade s nimi upraviť svoju legislatívu (zákony o verejnom obstarávaní a nadväzujúce predpisy) tak, aby vstúpila do platnosti do 30. 6. 2002.

Návrh sa skladá z:

- dôvodovej správy (všeobecnej a podľa jednotlivých ustanovení),
- vlastného znenia smernice (preambula a paragrafové znenie smernice) a
- 11 príloh.

³ Problematika je podrobnejšie riešená v štúdií Vlach: Transparentnosť vo verejnom obstarávaní na Slovensku, CPHR, 1998; a v štúdií Flassik, Nemeč, Vlach, Ursíny: Verejné obstarávanie (Úvahy pre ďalší rozvoj), CPHR - Transparency International Slovensko, 2000.

Jednotlivé časti návrhu sú podrobnejšie uvedené v nasledujúcom texte.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Dôvodová správa sa zameriava na dva okruhy podstatných zmien oproti doteraz platným smerniciam:

- I. na zjednodušenie legislatívneho predpisu,
- II. na zmeny a doplnky smerníc.

I. Zjednodušenie

Predchádzajúce analýzy ukázali niektoré nekonzistencie medzi doterajšími troma smernicami o verejnom obstarávaní služieb (EEC 92/50), tovarov (EEC 93/36) a verejných prác (EEC93/87). Nekonzistencie nie sú odôvodnené špecifickým zameraním uvedených smerníc, a preto by mali byť odstránené. Zjednocovanie textu umožní návrh, aby sa uplatnili aj ustanovenia, ktoré sa doteraz bez osobitných dôvodov aplikovali len v niektorých obstarávacích zmluvách. A navyše, racionálnejšie smernice budú zrozumiteľnejšie a jednoduchšie použiteľné aj bez toho, aby sa menila ich právna pôsobnosť. Navrhované zjednodušenie sa preto orientuje na odstránenie nekonzistencií a na reštrukturalizáciu ustanovení.

Návrh je predložený vo forme jednotného textu o obstarávaní tovarov, služieb a verejných prác. Návrh súčasne zabezpečuje, že všetky doplnky, zjednodušenia a prepojenie ustanovení o obstarávaní vo verejnom sektore budú sústredené v jedinom spoločnom texte. Tento prístup uľahčí zachovávanie konzistencie v priebehu legislatívneho procesu a ponúkne aj praktické príležitosti pre používateľov. Ak platí, že smernice sa majú transponovať do národných legislatív, obstarávatelia aj dodávatelia sa často odvolávajú na texty smerníc, a to najmä pri interpretácii národných textov. Odteraz nebude preto potrebné odvolávať sa pri rovnakých otázkach a vysvetleniach na rôzne texty smerníc o tovaroch, službách a verejných prácach, lebo bude k dispozícii jednotný text jasnejšie členený a sústredný do 82 článkov. Toto zníženie počtu článkov ukazuje, že v doterajších troch smerniciach sa vyskytovali identické ustanovenia. Navyše, niekoľko členských štátov únie prijalo rovnaký postup prevodu smerníc do jednotného národného predpisu. Vo všetkých prípadoch však spojenie troch smerníc do jednej neprináša samo osebe nijaké zmeny právomoci a zodpovednosti.

Členenie smernice v návrhu pozostáva zo šiestich častí: (1.) Definície, (2.) Osobitné ustanovenia, (3.) Zaručenie špeciálnych a exkluzívnych prác, (4.) Osobitné pravidlá riadenia súťaží projektov, (5.) Pravidlá koncesného obstarávania a (6.) Záverečné ustanovenia. V týchto častiach, a najmä v časti (2), s ohľadom na osobitné pravidlá pre zmluvy, sú ustanovenia usporiadané tak, aby postupovali logicky podľa procesných krokov obstarávania, počnúc od princípov a obsahu. Kapitoly a sekcie sa začínajú úvodnými ustanoveniami, aby čitateľovi uľahčili pochopenie obsahu. Každá kapitola, sekcia a článok majú uvedené nadpisy, aby sa čitateľovi uľahčila identifikácia ustanovení.

II. Podstatné doplnky

Nástup informačnej spoločnosti, postupný odchod štátu od niektorých ekonomických činností a zvyšujúca sa rozpočtová náročnosť viedli Komisiu k návrhom doplnkov existujúceho právneho rámca. Tieto doplnky majú trojaký cieľ: modernizáciu, zjednodušenie a flexibilitu. Modernizácia sa

musí vyrovnať s novými technológiami a zmenami v ekonomickom prostredí. Zjednodušovanie musí osvetliť pravidlá, ktoré sú často príliš podrobné a komplexné. Flexibilita musí lepšie odpovedať na kritiku procesných postupov, ktoré sú neprimerane prísne a nezodpovedajú potrebám dodávateľov. Komisia stanovila sedem oblastí, v ktorých uvedený cieľ vyvolal potrebu podstatných doplnkov:

- II.I. uplatnenie mechanizmu **elektronického obstarávania** a jeho dôsledky na skrátenie doby procesu obstarávania,
- II.II. uplatnenie nových prípadov využívania rokovacích postupov – najmä v zložitých prípadoch obstarávania – dovoľujú „**dialóg**“ **medzi obstarávateľmi a rôznymi záujemcami**, pokiaľ zabezpečujú uplatňovanie súťaže a sú v súlade s princípom rovnakého prístupu ku všetkým,
- II.III. možnosť, aby verejní obstarávatelia uzatvárali **tzv. rámcové dohody**, v ktorých nie sú všetky podmienky pevne stanovené a na ktorých základe sa môže obstarávať bez uplatnenia všetkých povinností podľa smernice,
- II.IV. vyjasnenie ustanovení vo vzťahu k **technickým špecifikáciám**, čo by malo vyvolať efektívnu súťaživosť medzi čo najväčším počtom uchádzačov a najmä vnieť do podnikania novátorstvo,
- II.V. sprísiť **ustanovenia o výbere a o kritériách hodnotenia ponúk**,
- II.VI. zjednodušenie **prahových hodnôt** a
- II.VII. uvedenie všeobecného **slovníka verejného obstarávania**.

Okrem toho v súvislosti s doplnkami, ktoré Komisia navrhuje v smernici „o prirodzených monopolochoch“ (upravujúcej postupy obstarávania pre obstarávateľov v sektoroch voda, energia, doprava a telekomunikácie, osobitne s doplnkami o rozsahu pôsobnosti tejto smernice z hľadiska postupnej liberalizácie uvedených sektorov), je potrebné uviesť aj niektoré ustanovenia o obstarávaní vo verejnom sektore.

II.I. Uplatnenie mechanizmu elektronického obchodovania

Okrem zjednodušenia právneho usporiadania smerníc (čo sa dosiahlo spojením a zjednotením ustanovení troch doterajších smerníc o obstarávaní tovarov, služieb a verejných prác, upravením a spresnením doterajších ustanovení) **hlavným inovačným krokom nových smerníc o verejnom obstarávaní sa stalo uplatňovanie mechanizmov elektronického obstarávania**.

Nové informačné technológie (IT) sľubujú ďalšie možnosti efektívnosti, transparentnosti a zverejňovania verejného obstarávania. Komisia si v tomto smere stanovila mimoriadne ambiciózne cieľ: V roku 2003 by sa malo 25% všetkých transakcií verejného obstarávania uskutočňovať použitím elektronických prostriedkov. Tento postup odporučil veľký počet príspevkov a vyhlásení, osobitne z Európskeho parlamentu a Komisie štátov. Obsahujú ho aj závery Lisabonského európskeho koncilu z marca 2000, ktoré požadujú od Komisie, Koncilu a členských štátov „vykonať potrebné kroky nato, aby bolo možné od roku 2003 zabezpečovať verejné obstarávanie v únii a členských štátoch on-line“.

Podľa súčasnej legislatívy o verejnom obstarávaní je za určitých podmienok možné používať elektronické prostriedky na podporu verejného obstarávania. Sú však postupy, pri ktorých sa elektronické prostriedky doteraz nespomínali (napr. oznámenia a ich prenosy) alebo neboli autorizované (napr. zrýchlené postupy).

Táto možnosť je ponechaná členským štátom, ktoré môžu autorizovať použitie iných prostriedkov, ako je priame odovzdanie alebo doručenie poštou. Zámerom návrhu je umožniť každému obstarávateľovi používať v budúcnosti elektronické prostriedky a vylúčiť všetky ostatné.

Obavy, že podnikatelia zaostávajúci v počítačovom vybavení by mohli byť vylučovaní z verejných dodávok zabezpečovaných elektronickými prostriedkami, sa strácajú. Zdá sa, že nebude potrebné počítať s prechodným obdobím paralelného používania tradičných prostriedkov, najmä ak podnikatelia budú mať de facto prospech z prechodného obdobia, z titulu časových limitov pri predpokladanom uplatnení a prispôbení tohto návrhu.

Povolenie používať elektronické prostriedky v oblasti verejného obstarávania vyžaduje, okrem iného, že ich uplatnenie v komunikačnej a informačnej výmene bude zrovnoprávnené s ostatnými tradičnejšími prostriedkami so zámerom povzbudiť ich prevažné používanie v budúcnosti.

Systém elektronického uzatvárania zmlúv navyše prinesie významnú časovú úsporu v procese obstarávania. Elektronický prenos umožní skrátiť lehotu 12 dní, potrebnú v súčasnosti (s výnimkou skráteného postupu) na uverejnenie vo Vestníku EÚ. Túto lehotu bude možné skrátiť z 12 na 5 dní.

Rýchly rozvoj používaných technológií vyžaduje sústavnú aktualizáciu tohto explicitného legislatívneho ustanovenia. Aby sa obmedzili ťažkosti s adaptáciou legislatívy, tento návrh v procesných ustanoveniach smernice už viac nespomína osobitné prostriedky zverejňovania. Ustanovenia, vzťahujúce sa na podrobnejšie technické špecifikácie o zverejňovaní, sú zhrnuté v novej prílohe VIII k smernici. Aby sa ustanovenia dostávali do súladu s technologickým vývojom rýchlejšie, navrhuje sa delegovať na Komisiu a jej Poradný výbor (zriadený týmto návrhom) právomoc dopĺňať prílohu tak, aby sa udržal krok s technickým pokrokom.

II.II. Dialóg medzi obstarávateľmi a záujemcami

Doterajšie smernice Európskej únie neumožňovali obstarávateľovi, ktorý v zložitých prípadoch obstarávania nevedel dostatočne špecifikovať predmet obstarávania pre svoje budúce potreby (najmä v prípadoch technického rozvoja a inovácií), pri verejnej a užšej súťaži so záujemcami o návrhoch technického riešenia rokovať vôbec a pri metóde rokovacieho konania len v mimoriadnych prípadoch. Ten záujemca, ktorý sa zúčastnil konzultácií o špecifikáciách, sa nesmel súťaže zúčastniť a ani pri rozdelených procesoch obstarávania (projekt a jeho realizácia) sa jeden uchádzač nemohol zúčastniť obidvoch súťaži. Preto sa prijalo rozhodnutie zaradiť do smernice ustanovenie, ktoré by dovoľovalo uchádzačom zúčastniť sa na rokovaní o technickom riešení a potom predložiť ponuku, a to nielen v „mimoriadnych“ prípadoch. Ďalej sa rozhodlo, že to nemusí znamenať zavedenie celkom novej metódy (okrem doterajšej verejnej a užšej súťaže a metódy rokovacieho konania), ale rozšírenie metódy rokovacieho konania s predbežným oznámením.

Na tento nový prípad sa vzťahuje nasledujúci postup:

- ✓ Obstarávateľ v predbežnom oznámení, v ktorom pozýva záujemcov, stanoví, aký cieľ chce dosiahnuť, podmienky účasti a kritériá na vyhodnotenie ponúk, ktoré sa už nebudú meniť.
- ✓ Potom sa obstarávateľ rozhodne, či prijme len bežnú dokumentáciu o spôsobilosti záujemcov, alebo či táto dokumentácia má byť doplnená o návrh riešenia („outline solution“), v ktorom záujemca navrhne, ako splniť potreby a požiadavky obstarávateľa spolu s odhadom ceny navrhovaného riešenia.
- ✓ Podľa daných podmienok výberu určí účastníkov rokovaní a individuálne s nimi rokuje. Pritom nesmie prezradiť návrh riešenia iného účastníka, ani iné jeho dôverné informácie.
- ✓ Po ukončení rokovaní obstarávateľ stanoví definitívne špecifikácie predmetu obstarávania (tým, že prevezme jeden z návrhov riešenia alebo ich kombináciu) a vyzve účastníkov rokovania na predloženie ponúk.
- ✓ Nasleduje bežný postup vyhodnotenia ponúk.

II.III. Používanie rámcových dohôd

Flexibilné verejné obstarávanie by malo obstarávateľom zabezpečiť prospech z vývoja výrobkov a zmien cien tam, kde sa trhové podmienky neustále menia (napr. pri výrobkoch a službách informačných technológií). Rámcové dohody však nemajú právnu platnosť zmlúv. Majú ju však zmluvy s viacerými dodávateľmi, používané pri objednávaní tovarov.

Rámcové dohody sa používajú v prípadoch opakovaných nákupov pri výbere niektorých dodávateľov, ktorí sú v budúcnosti schopní plniť potreby obstarávateľa. Táto forma rámcovej dohody zatiaľ nezbavuje obstarávateľa povinnosti postupovať podľa smernice o verejnom obstarávaní, a preto zámerom je umožniť, aby zmluvy založené na takých dohodách nielen poskytovali lepšie podmienky nákupov na stabilnom trhu, ale aby vylúčili aj povinnosť opakovať obstarávací proces v prípade opakovaných nákupov.

Obstarávatelia nebudú musieť používať normálne obstarávacie postupy pri opakovaných nákupoch, ak splnia dve podmienky :

- Samotné rámcové dohody sa musia uskutočniť podľa ustanovení smernice o verejnom obstarávaní, teda obstarávateľ musí vyhlásiť súťaž, uplatniť podmienky spôsobilosti na účasť v súťaži a vybrať podľa nich niekoľko vhodných uchádzačov.
- Zmluvy na základe rámcových dohôd sa musia uzavrieť na základe princípu rovnakého zaobchádzania znovuo tvorením súťaže medzi dodávateľmi – členmi rámcového dohovoru.

Dodávatelia predkladajú osobitné ponuky nadväzujúce na pôvodné ponuky s prihliadnutím na vývoj trhu pri technických náležitostiach a pri významných zmenách cien.

To neznamená vylúčenie trhu zo súťaží, pretože obstarávateľ môže vždy v snahe získať lepšie podmienky zmluvy vyhlásiť novú súťaž. Obstarávateľ má možnosť využiť rámcové dohody o intelektuálnych službách (napr. o technickej pomoci) na dlhšie obdobie, ale nevie, kedy bude ich výkon potrebný. V snahe vyhnúť sa protisúťažným tendenciám (napr. riziku kartelov) je platnosť rámcových dohôd obmedzená v podstate na tri roky.

II.IV. Technické špecifikácie

Doterajšie smernice určujú, že technické špecifikácie sa majú definovať v súlade s podrobným zoznamom štandardov. To v niektorých prípadoch spôsobovalo, že štandardy sa de facto stali požiadavkami, ktoré limitovali obstarávateľovu voľbu len na výrobky zodpovedajúce štandardom. Navyše štandardy postupne zaostávajú a nezobrazujú výsledky najnovšieho vývoja, najmä v technológii. Tým sa nemúdro preferovali výrobky, pre ktoré existujú štandardy.

Preto vznikla potreba tieto ustanovenia zjednodušiť, umožniť väčšiu účasť v súťažiach a zvýšiť podiel inovačných riešení.

II.V. Sprísnenie ustanovení o výbere a kritériách

Doterajšie ustanovenia smerníc ukladali, aby kritériá na hodnotenie ponúk boli uvedené v oznámeniach o vyhlásení súťaží a v súťažných podkladoch pokiaľ možno v zostupnom poriadku podľa ich významu. Tým si obstarávatelia ponechávali voľbu závažnosti kritérií až do doby hodnotenia ponúk bez toho, aby si ju uchádzači mohli uvedomiť. To umožňovalo využiť stanovenie

závažnosti v prospech niektorej z ponúk. Preto doplnok smernice stanovuje povinnosť uviesť relatívnu závažnosť kritérií už v oznámeniach a v súťažných podkladoch (napr. percentami alebo porovnaním s iným kritériom) so zabezpečením určitej flexibilitnosti, napr. uvedením rámcovej závažnosti.

To sa však nemusí podariť najmä v komplexných prípadoch obstarávania. Ale aj vtedy by uchádzači o tom mali vedieť prv, ako vypracujú svoje ponuky. Preto sa stanovuje výnimka, že relatívna závažnosť sa stanovuje najneskôr vo výzve na podanie ponúk v užšej súťaži alebo vo výzve na rokovanie v prípade metódy rokovacieho konania v komplexných prípadoch obstarávania.

Čo sa týka podmienok účasti uchádzačov v súťaži, navrhuje sa sprísniť ustanovenia z dvoch hľadísk:

- po prvé, povinnosťou obstarávateľa vylúčiť uchádzačov, ktorí boli vinní z organizovania zločinu, korupcie alebo podvodu proti finančným záujmom štátu;
- po druhé, povinnosťou v užšej súťaži a v metóde rokovacieho konania použiť vopred vyhlásené objektívne kritériá, ktoré by neobmedzili počet záujemcov vyzvaných podať ponuku.

II.VI. Prahové hodnoty

Doterajšie prahové hodnoty nie sú jednoznačné a užívateľsky prijateľné. Potrebné zjednodušenie spočíva jednak v znížení ich počtu a jednak v odstránení formulácií „ekvivalent ECU a SDR“⁴. Ak sa ďalej majú prahové hodnoty vyjadrovať v EUR, treba:

- zabezpečiť zhodu s medzinárodnými záväzkami voči GPA;
- stanoviť zaokrúhlené prahové hodnoty, ktoré nemusia byť presnými ekvivalentmi SDR.

Preto boli prahové hodnoty v EUR zaokrúhlené na najbližších stotisíc alebo desaťtisíc pod prahovou hodnotou SDR.

Predložená úprava stanovuje prahovú hodnotu:

- 5 300 000 EUR pre všetky prípady verejného obstarávania verejných prác a koncesného obstarávania;
- 130 000 alebo 200 000 EUR pre verejné obstarávanie tovarov, služieb a výkonov v závislosti od toho, či obstarávateľ je alebo nie je centrálnym orgánom.

2.2. VLASTNÝ NÁVRH TEXTU SMERNICE

Úvodná poznámka

Tento materiál nepredstavuje oficiálny text smernice. Smernica jednak nie je zatiaľ schválená (aj keď jej pripomienkové konanie sa skončilo a akceptované pripomienky sú do textu premietnuté) a jej definitívny text bude zverejnený v Official Journal of the European Communities v prvom polroku 2001, jednak tento materiál nie je oficiálnym prekladom smernice. Terminológia v originálnom anglickom texte sa vecne mení oproti predchádzajúcim smerniciam a slovenskú terminológiu, ktorá ani v platnom zákone o verejnom obstarávaní nie vždy odrážala terminológiu používanú v smerniciach Európskej únie, bude potrebné prispôbiť.

⁴ SDR je referencia na menu definovanú Medzinárodným menovým fondom a používanú v GPA (Dohoda o vládnom obstarávaní podľa Uruguajského kola WTO).

Navyše text smerníc Európskej únie sa výrazne líši od legislatívneho vyjadrovania v Slovenskej republike. Text je bohatší, z rôznych hľadísk vysvetľujúci, s obmeňovanými pojmami, s častým opakovaním a s bohatou slovnou interpretáciou.

Preto predložený materiál má najmä informatívny charakter zameraný na vysvetlenie vplyvu smernice na budúcu legislatívnu úpravu verejného obstarávania na Slovensku. Treba pripomenúť, že smernica je určená pre najvýznamnejšie (merané výškou ceny) prípady verejného obstarávania, ktorých v Slovenskej republike nebude veľa, a že legislatívnu úpravu verejného obstarávania pre nižšie národné (podlimitné) prípady obstarávania si analogicky a na základe všeobecne platných princípov verejného obstarávania formuluje každý štát samostatne.

Pripomenúť treba aj to, že súbežne vychádza aj návrh smernice o verejnom obstarávaní v prirodzených monopoloch, z ktorého sú oproti minulej smernici vylúčené telekomunikácie (v Európskej únii sa už stali predmetom voľného trhu, a preto sa ich činnosti neusmerňujú). Smernica, vzťahujúca sa na prirodzené monopoly, je v rozhodujúcej procesnej časti rovnaká ako prezentovaná smernica. Platný slovenský zákon o verejnom obstarávaní zahrnuje aj obstarávanie v prirodzených monopoloch, naproti tomu neobsahuje ustanovenia o koncesnom obstarávaní (zahrnutom do smernice Európskej únie), o ktorom je na Slovensku schválený samostatný zákon.

Informatívnosť tohto materiálu spočíva aj v tom, že ustanovenia smernice, ktoré neboli oproti pôvodným trom smerniciam o verejnom obstarávaní tovarov, služieb a prác zmenené, sú podané v stručnom výťahu z úplného textu, pričom na začiatku každého takého článku je kurzívou uvedené „Ustanovenie nezmenené“. Ustanovenia a články, kde k zmenám došlo, sú uvedené v plnom znení.

ČASŤ I

Definície a všeobecné princípy

Článok 1

Definície

1. Na účely tejto smernice sa používajú definície uvedené v §2 až 14.
2. „Verejné zmluvy o dodávkach tovarov“ sú zmluvy uzatvorené písomne v peňažnom záujme medzi jedným alebo viacerými dodávateľmi a obstarávateľom, zahrnujúce kúpu a nájom s možnosťou kúpy tovarov alebo bez nej.
„Verejné zmluvy o službách“ sú zmluvy uzatvorené písomne v peňažnom záujme medzi jedným alebo viacerými poskytovateľmi služieb a obstarávateľom, vzťahujúce sa výhradne alebo prevažne na poskytovanie služieb uvedených v prílohe I.
„Verejné zmluvy o prácach“ sú zmluvy uzatvorené písomne v peňažnom záujme medzi jedným alebo viacerými zhotoviteľmi a obstarávateľom, ktorých predmetom je buď zhotovenie alebo spoluzhotovenie a vyprojektovanie prác vzťahujúcich sa na činnosti uvedené v prílohe II, alebo realizácia akéhokoľvek druhu prác zodpovedajúcich požiadavkám špecifikovaným obstarávateľom. Pod „prácou“ sa rozumie výsledok stavebných prác, chápaný ako celok dostatočný nato, aby plnil ekonomickú alebo technickú funkciu.
3. Verejná zmluva zahrňujúca dodanie tovarov, vrátane činností slúžiacich na ich zabudovanie a inštaláciu, sa považuje za verejnú zmluvu o dodávkach tovarov.
Verejná zmluva zahrňujúca aj tovary aj služby v zmysle prílohy I sa posudzuje ako zmluva o službách, ak cena zahrnutých služieb je vyššia ako cena tovarov zahrnutých v zmluve.
Verejná zmluva zameraná na poskytnutie služieb uvedených v prílohách IA, IB a zahrňujúca

činnosti uvedené v prílohe II len ako dodatok k hlavnému predmetu zmluvy sa posudzuje ako verejná zmluva o službách, a nie ako verejná zmluva o prácach.

4. Pojmy „dodávateľ“, „poskytovateľ služieb“ a „zhotoviteľ“ znamenajú fyzickú alebo právnickú osobu alebo verejnú organizáciu alebo skupiny takých osôb alebo organizácií, ktoré ponúkajú tovary, služby alebo vykonanie prác.

Pojem „podnikateľ“ znamená rovnako dodávateľa, poskytovateľa služieb a zhotoviteľa. Podnikateľ, ktorý predložil ponuku, sa označuje ako „uchádzač“. Podnikateľ, ktorý si vyžiada pozvanie na účasť v užšej súťaži alebo v rokovacom konaní, sa označuje ako „záujemca“.

5. „Obstarávateľom“ sú štátne, regionálne alebo obecné orgány, organizácie riadené verejným právom, asociácie tvorené jedným alebo viacerými takými orgánmi, jednou alebo viacerými takými organizáciami riadenými verejným právom.

„Organizácia riadená verejným právom“ je každá organizácia:

- a) zriadená s osobitným účelom zabezpečiť potreby vo všeobecnom záujme, nemajúca výrobný alebo komerčný charakter a
- b) majúca charakter právnickej osoby a
- c) financovaná z väčšej časti štátom, regionálnym alebo obecným orgánom, príp. inými organizáciami riadenými verejným právom, alebo subjektom, ktorého manažment je kontrolovaný týmito organizáciami alebo ktorý má administratívnu radu, predstavenstvo alebo dozornú radu, v ktorých viac ako polovica členov je menovaná štátnym, regionálnym alebo obecným orgánom, príp. inými organizáciami riadenými verejným právom.

Nevyčerpávajúci zoznam orgánov a kategórií organizácií riadených verejným právom, uvedených v druhom odseku, je obsahom prílohy III. Členské štáty musia pravidelne informovať Komisiu o akýchkoľvek zmenách vo svojich zoznamoch orgánov a kategórií organizácií.

Návrh druhej smernice Európskej únie o verejnom obstarávaní organizácií činných v sektoroch voda, energia a doprava venuje definícii obstarávateľa osobitný článok 2 „Obstarávateľia“:

- §1 ods. a) pod pojmom „verejné orgány“ (public authorities) uvádza rovnakú definíciu ako § 5 uvedený v návrhu prvej smernice;

- ods. b) definuje pojem:

„verejný podnik“ (public undertaking) ako každý podnik, nad ktorým môžu verejné orgány priamo alebo nepriamo vykonávať dominantný vplyv z titulu svojho vlastníctva, finančného podielu alebo pravidiel jeho riadenia.

Za dominantný vplyv zo strany verejných orgánov sa považuje, keď tieto orgány priamo alebo nepriamo vo vzťahu k podniku:

- držia väčšinu upísaného kapitálu podniku, alebo
- kontrolujú väčšinu hlasov za akcie vydané podnikom, alebo
- môžu dosadiť viac ako polovicu administratívneho vedenia, predstavenstva alebo dozornej rady podniku.

§2: Táto smernica platí pre obstarávateľov (contracting entities):

a) ktorí sú verejnými orgánmi alebo verejnými podnikmi a vykonávajú jednu z činností uvedených v §§ 3 až 6;

b) ktorí, aj keď nie sú verejnými orgánmi ani verejnými podnikmi, vykonávajú niektorú z činností uvedených v §§ 3 až 6 alebo ich kombináciu a konajú na základe osobitných alebo exkluzívnych práv, udelených kompetentným orgánom členského štátu.

§3: Na účely tejto smernice sú osobitné alebo exkluzívne práva udelené kompetentným orgánom členského štátu akýmkoľvek legislatívnym, regulačným alebo správnym ustanovením,

ktorého dôsledkom je obmedziť výkon činností uvedených v §3 až 6 v jednom alebo vo viacerých podnikoch a významne ovplyvniť schopnosť iných podnikov vykonávať také činnosti na rovnakom území v podstate za rovnakých podmienok.

Články 3 až 6 zahŕňajú ustanovenia o činnostiach vo vzťahu k plynu, teplu a elektrine (3), k vode (4), k dopravným službám (5) a k využívaniu alebo ťažbe ropy, plynu, uhlia alebo iného pevného paliva, ako aj k prístavom a letiskám.

Článok 7: Nevyčerpávajúci zoznam obstarávateľov (contracting entities) v zmysle tejto smernice obsahujú prílohy I až IX.

6. „Metóda otvorenej súťaže“ sa chápe ako národná metóda, pri ktorej každý zainteresovaný podnikateľ môže predložiť ponuku.
 „Metóda zúženej súťaže“ sa chápe ako národná metóda, pri ktorej len podnikatelia vyzvaní obstarávateľom môžu predložiť ponuky.
 „Metóda rokovacieho konania“ sa chápe ako národná metóda, pri ktorej obstarávateľa konzultujú s podnikateľmi ich návrhy a rokujú o znení zmluvy s jedným alebo s viacerými podnikateľmi.
7. „Rámcová dohoda“ znamená dohodu medzi niekoľkými podnikateľmi a obstarávateľom, podľa ktorej obstarávateľ - v súlade s metódami stanovenými touto smernicou - vyberá účastníkov dohody až do uzavretia zmluvy na základe ponúk, ktoré predložili, podľa objektívnych kritérií ako sú kvalita, množstvo, technická podstata, lehota dodania alebo lehota dokončenia a cena. Podľa dohody sa podnikatelia podujímajú za určitých podmienok stanovených obstarávateľom plniť zmluvu uzavretú v rámci dohody.
8. „Návrh riešenia“ (outline solution) je predbežný návrh spôsobu riešenia, ktorý záujemca zamýšľa predložiť, aby splnil potreby a požiadavky obstarávateľa; vo vzťahu k verejným zmluvám o službách tento návrh riešenia nespočíva v pláne alebo projekte v zmysle paragrafu 3.
9. „Projektové súťaže“ (Design contests) sú národné metódy, ktoré obstarávateľovi umožňujú získať plán alebo projekt (najmä v oblasti priestorového plánovania, plánovania miest, architektúry a inžinieringu alebo spracovania dát) vybraný výberovou komisiou potom, keď bol predmetom súťaže s udelením cien alebo bez nich.
10. „Verejná koncesia prác“ je zmluva rovnakého typu ako je verejná zmluva o prácach uvedená v 1(c) s výnimkou skutočnosti, že rozhodnutie o prácach, ktoré sa majú vykonať, spočíva buď výhradne v práve využívať stavbu alebo v tomto práve spolu s platbou.
11. „Elektronické prostriedky“ sú prostriedky elektronického zariadenia na spracovanie (vrátane digitálnej kompresie) a skladovanie dát prenášaných, odoslaných a získaných prenosom vedením, rádiovým, optickými prostriedkami alebo inými elektromagnetickými prostriedkami.
12. „Písomne“ znamená akýkoľvek spôsob vyjadrenia pozostávajúci zo slov alebo čísiel, ktoré možno čítať, reprodukovat' a následne prenášať. Môže zahŕňať informácie, ktoré sú prenášané a skladované elektronickými prostriedkami.
13. Všeobecný slovník obstarávania (Common Procurement Vocabulary), vyhlásený Výnosom....., je referenčná nomenklatúra na použitie vo verejných zmluvách.
14. Na osobitné účely v článkoch 15, 58(2) a 65(1) sa nasledujúce pojmy vymedzujú takto:
 - a) „verejná telekomunikačná sieť“ znamená infraštruktúru verejných telekomunikácií, ktorá umožňuje, aby signály boli odoslané medzi definovanými koncovými bodmi siete vedením, mikrovlnami, optickými prostriedkami alebo inými elektromagnetickými prostriedkami;
 - b) „koncový bod siete“ predstavujú všetky fyzické prepojenia so špecifikáciou ich technického prístupu, ktoré tvoria časť verejnej telekomunikačnej siete a sú potrebné na prístup k verejnej sieti a k efektívnej komunikácii v nej;
 - c) „verejné telekomunikačné služby“ sú telekomunikačné služby, ktorých zriadenie členské štáty osobitne prideliť, okrem iného, jednej alebo viacerým telekomunikačným spoločnostiam;

- d) „telekomunikačné služby“ sú služby, ktorých výkon úplne alebo sčasti pozostáva z prenosu a z prevodu signálov po verejnej telekomunikačnej sieti prostredníctvom telekomunikačných procesov.

Článok 2

Rovnaké zaobchádzanie, nediskriminácia a transparentnosť

Obstarávatelia majú uplatniť nevyhnutné kroky nato, aby zabezpečili zhodu s princípmi rovnakého zaobchádzania, transparentnosti a nediskriminácie.

ČASŤ II

Pravidlá verejných zmlúv

KAPITOLA I

Všeobecné ustanovenia

Článok 3

Skupiny podnikateľov

1. Ponuky môžu predkladať skupiny podnikateľov. Nato, aby mohli predložiť ponuku, nemožno od nich požadovať uzatvorenie osobitnej právnej formy. Možno to však žiadať od vybranej skupiny pri uzatváraní zmluvy v prípade, že táto zmena je nevyhnutná na uspokojujúce uzavretie zmluvy.
2. *Ustanovenie nezmenené.* Podnikatelia pri verejných zmluvách o službách nemôžu byť vylúčení len preto, že nemajú formu fyzickej alebo právnickej osoby. Od právnických osôb možno vyžadovať udanie mien a príslušnej kvalifikácie zamestnancov zodpovedných za poskytnutie služby.

Článok 4

Podmienky podľa GPA v rámci WTO

Ustanovenie nezmenené. Voči tretím krajinám sa postupuje podľa dohody.

Článok 5

Dôverné informácie

Ustanovenie nezmenené. Dôverné informácie poskytnuté podnikateľmi sa majú rešpektovať v plnom rozsahu.

KAPITOLA II

Pôsobnosť

Článok 6

Všeobecne

Ustanovenie nezmenené. Platí pre verejné zmluvy nevylúčené podľa sekcie 2 pre prahové hodnoty podľa sekcie 1.

Článok 7

Obstarávanie v oblasti obrany

Ustanovenie nezmenené. Platí v oblasti obrany s výnimkou verejných zmlúv o službách a o dodávkach tovarov podľa ustanovení článku 296 Zmluvy EÚ.

Sekcia 1
Prahové hodnoty

Podsekcia 1
Čiastky

Článok 8
Verejné zmluvy

Prahové hodnoty na uplatnenie tejto smernice sú:

- (a) 130 000 EUR vo verejných zmluvách o tovaroch a službách, uzatváraných obstarávateľmi uvedenými na zozname ústredných vládnych orgánov v prílohe IV; vo verejných zmluvách o tovaroch, uzatváraných obstarávateľmi, v oblasti obrany len v zmluvách zahrňujúcich tovary uvedené v prílohe V;
- (b) 200 000 EUR:
 - vo verejných zmluvách o tovaroch a službách, uzatváraných inými obstarávateľmi než sú uvedení v prílohe IV;
 - vo verejných zmluvách o tovaroch, uzatváraných obstarávateľmi uvedenými v prílohe IV a pracujúcich v oblasti obrany, kde tieto zmluvy zahrňujú výrobky neuvedené v prílohe V;
- (c) 5 300 000 EUR vo verejných zmluvách o prácach, uzatváraných všetkými obstarávateľmi.

Článok 9

Zmluvy financované obstarávateľmi z viac ako 50%

Členské štáty prijímú nevyhnutné opatrenia, aby zabezpečili, že obstarávatelia, ktorí financujú z viac ako 50% zmluvy pre práce, ktorých predpokladaná cena bez DPH je 5 300 000 EUR a viac a ktoré zahrňujú činnosti pozemného staviteľstva podľa položiek 45200000 triednika CPV (Budovy ako celok alebo ich časti; pozemné staviteľstvo) v prílohe II alebo vzťahujúce sa na stavby budov nemocníc, zariadení na šport, rekreáciu a oddych, školských a univerzitných budov a administratívnych budov, zabezpečia dodržiavanie tejto smernice, ak túto zmluvu uzavruť v súlade s touto smernicou, keď túto zmluvu uzatvára jedna alebo viacero organizácii iných ako sú samy alebo budú dodržiavať túto smernicu, keď uzatvárajú takú zmluvu samy pre tieto organizácie alebo z ich poverenia.

Prvý odsek sa použije aj vtedy, keď obstarávatelia financujú priamo z viac ako 50% zmluvu pre služby, ktorých predpokladaná cena bez DPH 200 000 EUR a viac a ktorá je spojená so zmluvou o prácach v zmysle prvého odseku.

Podsekcia 2
Metódy kalkulácie hodnoty

Článok 10

Kalkulácia hodnoty rámcových dohôd

1. Základom kalkulácie hodnoty rámcových dohôd je predpokladaná najvyššia hodnota bez DPH pre všetky oznamované zmluvy v príslušnom období.
2. Hodnota zmlúv uvedených v § 1 sa kalkuluje podľa článkov 11, 12 a 13.

Článok 11

Kalkulácia hodnoty verejných zmlúv o tovaroch

Ustanovenie nezmenené. Predpokladaná cena sa vzťahuje na dobu vydania oznámenia o vyhlásení súťaže. Dodávka predmetu obstarávania sa nesmie rozdeliť na časti s úmyslom vyhnúť sa limitu predpokladanej ceny. Sú stanovené pravidlá na určenie predpokladanej ceny v prípade lízingu,

dlhodobých a opakovaných zmlúv (ak ide o dobu dlhšiu ako 12 mesiacov, ak ide o súčasné dodávky vo viacerých dávkach a v prípade opcí).

Článok 12

Kalkulácia hodnoty verejných zmlúv o službách

Ustanovenie nezmenené. Sú stanovené pravidlá na určenie predpokladanej ceny v prípade opcí, pri poisťovacích, bankových a finančných službách, pri projektových súťažiach, pri službách rozdeľovaných na časti (ak ide o dobu dlhšiu ako 12 mesiacov) a pri zmluvách, kde nie je stanovená celková cena. Kalkulácia sa nesmie urobiť s úmyslom vyhnúť sa limitu predpokladanej ceny.

Článok 13

Kalkulácia hodnoty verejných zmlúv o verejných prácach

Ustanovenie nezmenené. Do predpokladanej ceny treba započítať aj cenu potrebných služieb. Práce ani zmluva sa nesmú rozdeliť s úmyslom vyhnúť sa limitu predpokladanej ceny. Sú stanovené pravidlá v prípade dodávok prác rozdelených na časti.

Sekcia 2

Vylúčené zmluvy

Článok 14

Zmluvy v sektoroch voda, energia a doprava

Táto smernica sa nepoužije vo verejných zmluvách spadajúcich pod smernicu o prirodzených monopoloch, ktoré uzatvára obstarávateľ vykonávajúci niektorú z činností uvedených v článkoch 3 až 6 smernice o prirodzených monopoloch, ani vo verejných zmluvách, ktoré sú vylúčené z pôsobnosti smernice o prirodzených monopoloch v článkoch 5(2), 20 a 27.

Článok 15

Osobitné vylúčenie v oblasti telekomunikácií

Táto smernica sa nepoužije vo verejných zmluvách s cieľom umožniť obstarávateľom zavádzanie alebo využívanie telekomunikačných sietí alebo vykonávanie jednej alebo viacerých verejných telekomunikačných služieb.

Článok 16

Utajené zmluvy alebo zmluvy vyžadujúce osobitné bezpečnostné opatrenia

Ustanovenie nezmenené. Smernica sa nepoužije vo verejných zmluvách vyhlásených za tajné, ktorých realizácia musí byť sprevádzaná osobitnými bezpečnostnými opatreniami podľa zákonov a predpisov členského štátu, alebo keď to vyžadujú základné bezpečnostné záujmy členského štátu.

Článok 17

Zmluvy uzatvárané podľa medzinárodných pravidiel

Ustanovenie nezmenené. Smernica neplatí v zmluvách uzatváraných členským štátom s tretími štátmi v zhode so základnou zmluvou o Európskej únii, v podnikaní v súvislosti s umiestnením vojenských jednotiek a v postupoch stanovených medzinárodnými organizáciami.

Článok 18

Zmluvy vylúčené z definície verejnej zmluvy o službách

Smernica sa nepoužije v prípade:

- (a) kúpy alebo nájmu akýmkoľvek prostriedkami pôdy, budov alebo iného nehnuteľného majetku a s ním spojených práv; avšak zmluvy o finančných službách uzatvorené v akejkoľvek forme

- v rovnakom čase, pred zmluvou o kúpe alebo nájme sa riadia touto smernicou;
- (b) kúpy, vývoja, výroby alebo koprodukcie rozhlasových programov alebo zmluvy o vysielacom čase;
 - (c) arbitrážnych a konziliárnych služieb;
 - (d) finančných služieb spojených s vydaním, predajom, kúpou alebo prenosom cenných papierov a iných finančných nástrojov a služieb centrálnej banky;
 - (e) zmlúv o zamestnaní;
 - (f) zmlúv o výskumných a vývojových službách iných ako tie, ktoré sú výhradne v prospech obstarávateľa na zabezpečenie výkonu vlastných činností a za predpokladu, že vykonané služby sú v plnom rozsahu hrazené obstarávateľom.

Článok 19

Zmluvy o službách uzatváraných na základe exkluzívnych práv

Ustanovenie nezmenené. Smernica sa nepoužije vo verejných zmluvách o službách, uzatváraných s osobou, ktorá sama je obstarávateľom na základe zákonných exkluzívnych práv, ktoré nie sú v rozpore so základnou zmluvou o Európskej únii.

KAPITOLA III

Úpravy verejných zmlúv o službách

Článok 20

Zmluvy o službách uvedených v prílohe IA

Ustanovenie nezmenené. Zmluvy, ktorých predmetom sú služby uvedené v prílohe IA, sa uzatvárajú podľa ustanovení kapitol IV až VII.

Článok 21

Zmluvy o službách uvedených v prílohe IB

Ustanovenie nezmenené. V zmluvách, ktorých predmetom sú služby uvedené v prílohe IB, platia len články 24 a 34(3).

Článok 22

Kombinované zmluvy zahrňujúce služby uvedené v prílohe IA a v prílohe IB

Ustanovenie nezmenené. Zmluvy, ktorých predmetom sú služby uvedené aj v prílohe IA aj v prílohe IB, sa uzatvárajú podľa ustanovení v kapitolách IV až VII, ak cena služieb uvedených v prílohe IA je vyššia ako cena služieb uvedených v prílohe IB. V ostatných prípadoch sa uzatvárajú v zhode s článkom 24 a s tretím subparagrafom článku 34(3).

KAPITOLA IV

Osobitné pravidlá upravujúce špecifikácie a zmluvné dokumenty

Článok 23

Všeobecné ustanovenia

1. Ku každej zmluve pripraví obstarávateľ súbor zmluvných dokumentov, vysvetľujúcich a doplňujúcich informácií a vyhlásení súťaže. V tejto súvislosti uvádzajú len technické špecifikácie v súlade s článkom 24 a ak akceptujú varianty, použijú ustanovenia článku 25.
2. Obstarávateľia môžu požadovať informácie o subdodávateľoch v zhode s článkom 26 alebo stanoviť podmienky zamerané na záväzky vzťahujúce sa na ustanovenia o zabezpečovaní zamestnanosti a pracovných podmienok v zhode s článkom 27.

3. Obstarávatelia môžu na uzatváranie zmlúv požadovať zvláštne podmienky kompatibilné s právom Európskej únie.

Článok 24

Technické špecifikácie

1. Technické špecifikácie, definované v bode 1 prílohy VI, sa uvádzajú v zmluvnej dokumentácii - oznámenia o zmluve, zmluvné dokumenty a doplňujúce dokumenty.
2. Technické špecifikácie majú zabezpečiť rovnaký prístup uchádzačov a nemajú vytvárať neoprávnené prekážky súťaživosti vo verejnom obstarávaní.
3. Technické špecifikácie sa formulujú odkazom na národné normy, implementujúce európske štandardy, európske technické dohovory, všeobecné technické špecifikácie a medzinárodné štandardy alebo v prípade keď neexistujú možno použiť odkaz na národné normy alebo na národné technické dohovory alebo na akékoľvek iné technické odkazy, vydávané Európskymi štandardizačnými orgánmi definovanými v prílohe VI, za predpokladu, že odkaz je doplnený slovami „alebo ekvivalentné“.
Môžu byť vyjadrené aj vo forme prevádzkových alebo funkčných požiadaviek. Musia však byť dostatočne presné, aby umožnili uchádzačom určiť predmet zmluvy a aby obstarávateľom umožnili uzatvorenie zmluvy.
4. Tam, kde v prípade verejných zmlúv o prácach nie sú európske štandardy, európske technické dohovory alebo všeobecné technické špecializácie a nie je možné formulovať špecifikácie formou prevádzkových a funkčných požiadaviek, môžu sa technické špecifikácie definovať odkazom na národné technické špecifikácie vo vzťahu k projektu a spôsobu kalkulácie vykonania prác a použitia materiálov. Taký odkaz musí byť doplnený slovami „alebo ekvivalentné“.
5. Ak obstarávateľ využije možnosť odkazu na špecifikácie uvedené v prvom odseku bode 3 a 4, potom ponuku nemôže vylúčiť preto, že výrobky a služby v nej uvedené sa nezhodujú s národnými normami preberajúcimi európske štandardy, s európskymi technickými dohovormi, všeobecnými technickými špecifikáciami, medzinárodnými štandardmi alebo národnými normami, národnými technickými špecifikáciami alebo národnými technickými dohovormi, ak uchádzač môže vhodnými prostriedkami vo svojej ponuke preukázať, že navrhované riešenie uspokojí rovnocenným spôsobom požiadavky definované technickými špecifikáciami.
Vhodné prostriedky stanovuje technická správa výrobcu alebo správa o teste vydaná treťou stranou.
6. Ak obstarávateľ využije voľbu uvedenú v druhom odseku § 3 formou prevádzkových požiadaviek, nemôže vylúčiť ponuku výrobkov alebo služieb zhodujúcich sa s národnými normami preberajúcimi európske štandardy, s európskymi technickými dohovormi, všeobecnými technickými špecifikáciami alebo s medzinárodnými štandardmi, ak tieto štandardy a dohovory spĺňajú rovnaké funkčné alebo prevádzkové požiadavky a sú vhodné.
Uchádzač musí vo svojej ponuke preukázať akýmkoľvek vhodnými prostriedkami, ako sú napr. technická správa alebo správa o testoch treťou stranou, že výrobok alebo služba v zhode so štandardmi plní funkčné a prevádzkové požiadavky obstarávateľa.
7. Technické špecifikácie nesmú odkazovať na špecifickú výrobu alebo zdroj, na osobitný proces, výrobné značky, typy, špecifický pôvod alebo výrobu. Takýto odkaz môže byť povolený výnimočne, keď nie je možný dostatočne presný a zrozumiteľný opis predmetu zmluvy podľa § 34; odkaz musí byť doplnený slovami „alebo ekvivalent“.

Článok 25

Varianty

1. Keď je kritériom na uzavretie zmluvy ekonomicky najvýhodnejšia ponuka, obstarávatelia môžu akceptovať varianty predložené uchádzačom, ak spĺňajú minimálne požiadavky a špecifikácie obstarávateľov.

2. Obstarávatelia stanovia v súťažných podkladoch minimálne špecifikácie, ktoré treba pri variantoch rešpektovať, a akékoľvek osobitné špecifikácie na ich vyjadrenie. Vo vyhlásení súťaže obstarávatelia uvedú, či nie sú vylúčené varianty.
3. Pri variantoch sa uplatní článok 24.
4. Pri postupoch na uzavretie verejnej zmluvy na dodávku tovarov nemôžu obstarávatelia, ktorí podľa § 1 pripustili varianty, odmietnuť variant len z toho dôvodu, že povedie – ak bude úspešný – k zmluve o službách a nie k verejnej zmluve o dodávke tovaru v zmysle tejto smernice. Pri postupoch na uzavretie verejnej zmluvy pre služby nemôžu obstarávatelia, ktorí podľa § 1 pripustili varianty, odmietnuť variant len preto, že povedie – ak bude úspešný – k zmluve o dodávke tovarov a nie k verejnej zmluve o službách v zmysle tejto smernice.

Článok 26

Subdodávky

V súťažných podkladoch môže obstarávateľ uchádzača žiadať, aby v ponuke uviedol akúkoľvek časť zmluvy, ktorú má v úmysle zadať ako subdodávku tretím stranám, a každého určeného subdodávateľa. Toto určenie nebude prejudikovať otázku ekonomickej zodpovednosti dodávateľa.

Článok 27

Zmluvy na služby a práce: záväzky vo vzťahu k ustanoveniam o ochrane zamestnancov a o pracovných podmienkach

1. Pri postupoch na uzavretie zmlúv na služby a práce môže obstarávateľ (alebo mu to môže členský štát uložiť) v súťažných podkladoch uviesť orgán alebo orgány, od ktorých môže uchádzač získať príslušné informácie o záväzkoch vo vzťahu k ustanoveniam o ochrane zamestnancov a o pracovných podmienkach platných v členskom štáte, regióne alebo na mieste, na ktorom sa má poskytnúť služba alebo sa majú vykonať práce, a ktoré sa majú uplatniť pri poskytovaní služby alebo pri výkone prác na stavenisku počas doby plnenia zmluvy.
2. Obstarávatelia, ktorí poskytujú informácie uvedené v § 1, musia od uchádzačov alebo účastníkov uzatvárania zmluvy žiadať, aby pri navrhovaní ponuky uviedli, že vzali na vedomie záväzky vo vzťahu k ustanoveniam o ochrane zamestnanosti a o pracovných podmienkach, ktoré platia na mieste, kde budú poskytovať služby alebo vykonávať práce. Prvý odsek nebude prejudikovať použitie ustanovenia článku 54 o preverení neobvykle nízkych ponúk.

KAPITOLA V

Postupy

Článok 28

Použitie metód otvorenej súťaže, zúženej súťaže a rokovacieho konania

Ustanovenie nezmenené. Pri uzatváraní verejných zmlúv obstarávatelia používajú otvorenú alebo zúženú súťaž a za osobitných podmienok metódu rokovacieho konania.

Článok 29

Prípady ospravedlňujúce použitie metódy rokovacieho konania so zverejnením oznámenia
Obstarávatelia môžu uzatvárať verejné zmluvy metódou rokovacieho konania so zverejnením oznámenia v týchto prípadoch:

1. Pri verejných zmluvách o dodávkach tovarov, verejných zmluvách o službách, verejných zmluvách o prácach:
 - a) v prípade neregulárnych ponúk alebo predloženia ponúk, ktoré sú neprijateľné podľa národných ustanovení kompatibilných s ustanoveniami článkov 3, 25, 26, 27 a článkov

kapitoly VII v ohlase na otvorenú alebo zúženú súťaž, ak sa pôvodné ustanovenia zmluvy podstatne nezmenili.

Obstarávatelia môžu upustiť od zverejnenia oznámenia, ak zahrnú do metódy rokovacieho konania všetkých uchádzačov a len tých uchádzačov, ktorí spĺňajú podmienky článkov 46 až 52 a ktorí v predchádzajúcej otvorenej alebo zúženej súťaži predložili ponuky v zhode s formálnymi požiadavkami na metódu obstarávania;

- b) na uzatváranie mimoriadne zložitých verejných zmlúv, ak je kritériom na uzavretie zmluvy ekonomicky najvýhodnejšia ponuka a ak sa dodržia pravidlá postupu podľa článku 30.
- Zmluva sa považuje za mimoriadne zložitú, ak obstarávateľ:
- nie je objektívne schopný definovať technické alebo iné prostriedky spĺňajúce jeho požiadavky, alebo
 - objektívne nepozná, aké technické alebo finančné riešenie môže trh ponúknuť.
2. Pri verejných zmluvách o službách, verejných zmluvách o prácach v mimoriadnych prípadoch, keď podstata služieb, prác alebo riziko s nimi spojené nedovoľuje akékoľvek ocenenie vopred.
 3. Pri verejných zmluvách o službách, ak podstata služieb, ktoré sa majú poskytnúť, najmä intelektuálnych služieb a služieb spadajúcich do kategórie 6 prílohy IA, je taká, že špecifikácie zmluvy nemožno stanoviť s takou presnosťou, ktorá by dovolila uzatvoriť zmluvy výberom najlepšej ponuky podľa pravidiel platných pre otvorené a zúžené metódy.
 4. Pri verejných zmluvách o prácach pre tie práce, ktoré sa uskutočnia výhradne na účely výskumu, testovania alebo vývoja a nie so zámerom dosahovať ziskovosť alebo hradiť náklady na výskum a vývoj.

Článok 30

Osobitné pravidlá pre mimoriadne zložené verejné zmluvy

1. V prípadoch podľa písm. (b) článku 29 (1) obstarávatelia zverejnia oznámenie, vyberú záujemcov a prerokujú s nimi spôsoby a riešenia, ktoré najlepšie zodpovedajú splneniu ich potrieb. Potom vypracujú súťažné podklady, preveria, či kapacita záujemcov zodpovedá stanovenému technickému riešeniu, a vyzvú všetkých záujemcov alebo ich obmedzený počet, aby predložili ponuky, ktoré bez rokovania posúdia na základe kritérií stanovených na výber ekonomicky najvýhodnejšej ponuky.
2. Obstarávatelia v oznámení uvedú všetky podmienky, ktoré musí dodávateľ splniť, aby bol pripustený na vyhodnocovanie. Tieto podmienky pozostávajú:
 - a) buď len z informácií uvedených vo vzťahu k ustanoveniam článkov 46 až 52,
 - b) alebo z týchto informácií a z povinnosti predložiť návrh riešenia, a ak je to potrebné, aj odhad nákladov na jeho implementáciu.

V priebehu hodnotenia musia kvalitatívne kritériá hodnotenia uvedené v oznámení zostať nezmenené.

Podľa článku 45 (2) môžu obstarávatelia rozhodnúť o pozvaní obmedzeného počtu záujemcov spĺňajúcich kritériá na výber na rokovanie. V tom prípade to musia uviesť v oznámení a objektívne, na základe výberových kritérií uvedených v rovnakom oznámení, znížiť počet pozvaných záujemcov.

Ak sa požaduje návrh riešenia, môžu obstarávatelia podľa článku 48 určiť ich požiadavky na finančné a ekonomické postavenie dodávateľov formou percent odhadovanej ceny návrhov riešenia prezentovaných rôznymi záujemcami a určiť požiadavky na ich technickú spôsobilosť a skúsenosti podľa článku 49 vo vzťahu k schopnostiam a skúsenostiam, požadovaným na uskutočnenie návrhov riešenia.

3. Obstarávatelia vyhlásia svoje potreby a požiadavky formou cieľov, ktoré sa majú dosiahnuť, a ak treba, aj formou prevádzkových alebo funkčných požiadaviek. Tieto potreby sa uvedú

najpodrobnejším možným spôsobom.

Takto definované požiadavky slúžia ako základ pre návrhy riešenia, odhady nákladov (ak sa požadujú) a pre rokovanie.

4. Kritériá na hodnotenie sa stanovujú podľa písm. (b) článku 29 (1) a článku 53 a nesmú sa meniť v priebehu vyhodnocovania, pokiaľ by už neboli ďalej vhodné pre predmet zmluvy definovaný v súťažných podkladoch po fáze rokovania. Použije sa článok 54 o mimoriadne nízkej ponuke. Podmienky sa stanovujú v oznámení alebo v dokumente určujúcom požiadavky obstarávateľa; ak sa návrhy riešenia nevyžadujú, môžu byť stanovené vo výzve na účasť na rokovaní.
5. Obstarávatelia, ktorí v oznámení o výbere záujemcov nežiadali preukázať predloženie návrhov riešení, môžu tak urobiť vo výzve na rokovanie. Lehota na predloženie má byť primeraná zložitosti potrieb, ktoré majú zabezpečovať vyžiadané návrhy riešenia, nie však kratšia ako 25 dní odo dňa odoslania výzvy.
6. Účelom rokovania s vybranými uchádzačmi je výhradne diskusia a definovanie prostriedkov najvhodnejších na splnenie potrieb obstarávateľa.
V priebehu rokovania nesmú obstarávatelia ostatným účastníkom prezradiť návrh riešenia alebo iné dôverné informácie podané účastníkom.
7. Po oznámení o konci rokovania a informovaní o tom všetkých účastníkov majú obstarávatelia preveriť podľa vopred vyhlásených výberových kritérií podľa § 2, či finančná, ekonomická a technická spôsobilosť záujemcov zodpovedá technickému riešeniu špecifikovanému v konečných súťažných podkladoch. Ak finančná, ekonomická a technická spôsobilosť jedného alebo viacerých záujemcov doložená v prihláške účasti na rokovaní nie je dostatočná pre technické riešenie, písomne vyžadujú od príslušných záujemcov predloženie dokumentácie na posúdenie (podľa vyššie uvedených kritérií), či svoju spôsobilosť prispôsobili prijatému technickému riešeniu. Použije sa článok 44 (5).
Písomná výzva na predloženie ponuky sa vypracuje podľa článku 40. Jej prílohou sú definitívne súťažné podklady vyjadrujúce technické špecifikácie podľa článku 24.
Podľa článku 45 (2) nesmie byť počet vyzvaných záujemcov nižší ako tri za predpokladu, že je dostatočný počet záujemcov, ktorí vyhovelí výberovým kritériám vyhláseným obstarávateľom.
8. Lehota na predloženie ponúk sa stanoví podľa článku 37.
9. Obstarávatelia môžu účastníkom špecifikovať ceny a platby. Tie sa vezmú do úvahy pri uplatnení článku 8.

Článok 31

Prípady ospravedlňujúce použitie metódy rokovacieho konania bez zverejnenia oznámenia
Obstarávatelia môžu uzatvárať verejné zmluvy metódou rokovacieho konania bez zverejnenia oznámenia v týchto prípadoch:

1. Pri verejných zmluvách o dodávkach tovarov, o zmluvách o prácach:
 - a) ak pri otvorenej alebo zúženej súťaži neboli predložené žiadne alebo vyhovujúce ponuky, ak sa pôvodné podmienky zmluvy podstatne nezmenili, a s podmienkou, že Komisii EÚ – ak o to požiadala – bola zaslaná správa;
 - b) ak sa z technických alebo umeleckých príčin alebo z dôvodov spojených s ochranou exkluzívnych práv môže uzatvoriť zmluva len s jedným dodávateľom;
 - c) ak je to nevyhnutne potrebné pre extrémnu naliehavosť, ktorú obstarávateľ nemohol predvídať, a ak nemožno dodržať lehoty pre otvorenú alebo zúženú súťaž a pre metódu rokovacieho konania so zverejnením oznámenia podľa článku 29. Okolnosti ospravedlňujúce extrémnu naliehavosť nesmú v žiadnom prípade súvisieť s obstarávateľom.
2. Pri verejných zmluvách o dodávkach tovarov:
 - a) ak sa zahrnuté tovary vyrábajú výhradne pre potreby výskumu, experimentov, štúdií alebo

- vývoja a rozsah výroby sa nerozšíri na zabezpečovanie ekonomickej životaschopnosti alebo pokrytia nákladov na výskum a vývoj;
- b) pre dodatočné dodávky pôvodnými dodávateľmi, ktorých zámerom je buď čiastočné doplnenie normálnych dodávok a inštalácií, alebo rozšírenie existujúcich dodávok a inštalácií, ak zmena dodávateľa by nútila obstarávateľa obstarávať materiál s inými technickými charakteristikami, čo by mohlo spôsobovať nekompatibilitu alebo disproportné technické ťažkosti pri výrobe a údržbe; dĺžka platnosti týchto zmlúv ako aj pôvodných zmlúv by spravidla nemala prekročiť tri roky.
3. Pri verejných zmluvách o službách, ktoré nadväzujú na projektové súťaže a majú byť podľa daných pravidiel uzatvorené s úspešným záujemcom alebo s jedným z úspešných záujemcov; v tom prípade sa všetci úspešní záujemcovia vyzvú na účasť na rokovaniach;
 4. Pri verejných zmluvách o službách a prácach:
 - a) Pre dodatočné služby alebo práce nezahrnuté do pôvodne uvažovaných projektov alebo pre služby a práce v pôvodnej zmluve síce zahrnuté, ale stali sa pre nepredvídateľné okolnosti nevyhnutnými na uskutočnenie opísaných služieb alebo prác; podmienkou je, že sa zmluva uzavrie s dodávateľom uskutočňujúcim také služby alebo práce:
 - ak dodatočné služby alebo práce možno oddeliť od hlavnej zmluvy len s technickými alebo ekonomickými ťažkosťami pre obstarávateľa, alebo
 - ak služby alebo práce, aj keď ich možno oddeliť od plnenia pôvodnej zmluvy, sú nevyhnutne potrebné na jej dokončenie.
 Celková hodnota zmlúv uzavretých na dodatočné služby alebo práce nesmie presiahnuť 50% hodnoty hlavnej zmluvy.
 - b) Pre nové služby alebo práce spočívajúce v podobných službách alebo prácach zverených dodávateľovi, s ktorým obstarávateľ uzatvoril predchádzajúcu zmluvu, ak ide o služby a práce konformné so základným projektom, na ktorý bola uzatvorená prvá zmluva metódou otvorenej alebo zúženej súťaže.
 Ak sa obstaráva prvý projekt, musí sa uviesť voľba uplatnenia tohto postupu a obstarávateľ musí vziať do úvahy celkové odhadované náklady nasledujúcich služieb alebo prác podľa ustanovení článku 8.
 Tento postup sa môže použiť do troch rokov po uzavretí pôvodnej zmluvy.

Článok 32

Rámcové dohody

1. Obstarávatelia, ktorí uzatvárajú rámcové dohody v zmysle článku 1 (7), znovuotvárajú súťaž medzi účastníkmi rámcovej dohody v zhode s týmto postupom:
 - a) každú zmluvu, ktorá sa má uzatvoriť, konzultujú obstarávatelia písomne so všetkými dodávateľmi, ktorí sú účastníkmi rámcovej dohody;
 - b) obstarávatelia stanovujú pevnú lehotu, dostatočne dlhú na predloženie ponuky, a pre každú osobitnú zmluvu s ohľadom na jej zložitosť a čas potrebný na predloženie ponúk;
 - c) ponuky sa predkladajú písomne a ich obsah zostáva dôverný až do uplynutia lehoty na odpoveď;
 - d) obstarávatelia uzatvoria zmluvu s uchádzačom, ktorý predložil najlepšiu ponuku podľa kritérií stanovených podľa článku 53.
 Postup uvedený v odseku 1 sa môže použiť len medzi obstarávateľom a dodávateľom, ktorý bol stranou v pôvodnej rámcovej dohode.
2. Ak obstarávatelia neuzavreli rámcovú dohodu v zmysle článku 1 (7), uzatvárajú každú zmluvu podliehajúcu tejto smernici podľa ustanovení tejto smernice.
3. Ak bol dostatočný počet dodávateľov, ktorí splnili výberové kritériá, vstupujú obstarávatelia do rámcovej dohody v zmysle článku 1 (7) najmenej s tromi stranami.

Doba platnosti týchto dohôd nesmie prekročiť tri roky, v mimoriadnych a odôvodnených prípadoch päť rokov. Obstarávatelia nesmú používať rámcové dohody nesprávne alebo spôsobom obmedzujúcim alebo porušujúcim súťaž.

Článok 33

Verejné zmluvy o prácach: Osobitné pravidlá na subvencované projekty bývania
Ustanovenie nezmenené. Môže sa použiť osobitný postup pri výbere dodávateľa. V oznámení musí byť čo najpresnejší opis prác, aby si mohol uchádzač urobiť správnu predstavu o projekte, a podmienky personálnej, technickej a finančnej spôsobilosti záujemcov. Použijú sa všeobecné pravidlá metódy zúženej súťaže a kritériá na kvalitatívne vyhodnotenie.

KAPITOLA VI

Pravidlá na zverejňovanie a transparentnosť

Sekcia 1

Zverejňovanie oznámení

Článok 34

Oznámenia

Ustanovenie nezmenené. Predbežné oznámenie o obstarávaní tovarov a služieb, ktoré sa majú uskutočniť v nasledujúcich 12 mesiacoch v hodnote viac ako 750 000 EUR, sa zverejňuje čo najskôr po začiatku rozpočtového roka; oznámenie o obstarávaní prác v hodnote vyššej ako je limit 5, 300 000 EUR sa zverejňuje čo najskôr po rozhodnutí projekt uskutočniť. Oznámenie o zmluve (o vyhlásení súťaže) sa zverejňuje pri otvorenej a zúženej súťaži a v prípade rokovacieho konania so zverejnením oznámenia podľa článku 29. Obstarávatelia zverejňujú oznámenie o výsledku rámcovej dohody do 48 dní po jej podpísaní; na uzatváranie zmlúv na jej podklade sa oznámenia nemusia zverejňovať.

Článok 35

Forma a spôsob zverejňovania oznámení

1. Oznámenia majú byť zostavené v zhode so štandardnou formou prijatou Komisiou v zmysle postupu v článku 76 (2) a majú stanoviť aspoň informácie uvedené v prílohe VII A. Obstarávatelia smú od podnikateľov požadovať len tie informácie o ich ekonomickej, finančnej a technickej spôsobilosti a stanoviť na výber iba také podmienky, ktoré sú uvedené v článkoch 48 a 49.
2. Pri rámcových dohodách podľa článku 1 (7) sa oznámenia uvedené v článku 34 (1) a (2) označujú „rámcové dohody“ a majú udávať plánovanú dobu platnosti, a ak je to potrebné, aj dôvody ospravedlňujúce dlhšie trvanie rámcovej dohody (viac ako tri roky), očakávaný počet (ak treba, aj najvyšší počet) podnikateľov, odhadovanú celkovú hodnotu dodávok tovarov, služieb alebo prác počas doby platnosti, a ako pomôcku aj hodnotu a frekvenciu zmlúv, ktoré sa majú uzavierať. Podľa článku 53 majú udávať aj objektívne kritériá na výber ponúk a kritériá upravujúce uzavretie každej zmluvy v znovuotvorenej súťaži.
3. Oznámenia sa majú zverejňovať v zhode s technickými špecializáciami na zverejňovanie uvedenými v prílohe VIII.
4. Oznámenia spracované a prenášané elektronickými prostriedkami podľa technických špecifikácií na zverejňovanie uvedenými v prílohe VIII sa majú zverejniť najneskôr do piatich dní po odoslaní. Oznámenia, ktoré nie sú prenášané elektronickými prostriedkami, v zhode s technickými špecifikáciami uvedenými v prílohe VIII, sa zverejnia najneskôr do 12 dní po odoslaní.

- V prípade zrýchlených postupov podľa článku 37 (9) sa táto lehota skracuje na päť dní, v prípade, že oznámenie bolo poslané faxom alebo elektronickými prostriedkami.
5. Oznámenie o zmluvách uvedené v článku 34 (2) sa celé zverejňuje v oficiálnom jazyku Únie a táto jazyková verzia predstavuje jediný autentický text. Súhrn dôležitých prvkov každého oznámenia sa zverejňuje v ostatných oficiálnych jazykoch.
 6. V zhode s prílohou VIII oznámenia a ich obsah nesmú byť zverejnené na národnej úrovni pred dňom odoslania .
 7. Oznámenia zverejňované na národnej úrovni nesmú obsahovať iné informácie, ako sú uvedené v oznámeniach poslaných v zhode s prílohou VIII, ale obsahujú dátum ich poslania.
 8. Náklady na zverejnenie oznámení v zhode s prílohou VIII nesie Únia. Obsah informácií, ktoré nie sú zaslané elektronickými prostriedkami v zhode s technickými špecifikáciami na zverejňovanie uvedenými v prílohe VIII, sú limitované približne na 650 slov.
 9. Obstarávatelia musia byť schopní predložiť dôkaz o dátume odoslania oznámenia.

Článok 36

Nepovinné zverejňovanie

Obstarávatelia môžu zverejňovať v zhode s prílohou VIII oznámenia o verejných zmluvách, ktoré nie sú predmetom povinných zverejňovaní uložených touto smernicou.

Sekcia 2

Lehoty

Článok 37

Výzva na účasť a predloženie ponúk

1. Všetky lehoty na predloženie ponúk a výziev na účasť určené obstarávateľmi majú byť dostatočne dlhé, aby poskytli zainteresovaným stranám primeraný čas potrebný na návrh zmlúv a predloženie ponúk. Pri určovaní týchto lehôt obstarávatelia musia osobitne vziať do úvahy zložitost' zmlúv a čas potrebný na vypracovanie ponúk.
2. V prípade otvorenej súťaže je najkratšia lehota na predloženie ponúk 52 dní odo dňa odoslania oznámenia o zmluve.
3. V prípade zúženej súťaže a rokovacieho konania so zverejnením oznámenia o zmluve podľa článku 29:
 - a) je najkratšia lehota na prijatie žiadosti o účasť 37 dní odo dňa odoslania oznámenia o zmluve; pri mimoriadne zložitých zmluvách podľa písmena (b) článku 29 (1) však táto lehota nie je kratšia než 47 dní odo dňa odoslania oznámenia o zmluve, ak prihlásenie sa na účasť musí byť doložené návrhom riešenia;
 - b) je najkratšia lehota na predloženie ponúk 40 dní odo dňa odoslania oznámenia o zmluve.
4. Ak obstarávatelia zverejnili predbežné oznámenie, potom najkratšia lehota na predloženie ponúk je spravidla 36 dní, ale za žiadnych okolností nemôže byť kratšia než 26 dní. Lehota pri otvorenej súťaži plynie odo dňa odoslania oznámenia o zmluve a pri zúženej súťaži a rokovacom konaní so zverejnením oznámenia o zmluve podľa článku 29 plynie odo dňa odoslania výzvy na predloženie ponuky. Skrátená lehota uvedená v prvom odseku je povolená, ak predbežné oznámenie obsahovalo všetky informácie požadované pri oznámeniach o zmluve a bolo odoslané na zverejnenie nie menej ako 52 dní a nie viac než dvanásť mesiacov pred dňom odoslania oznámenia o zmluve.
5. Ak sú oznámenia vypracované a prenášané elektronickými prostriedkami podľa prílohy VIII, lehoty na predkladanie ponúk uvedené v § 2 a v § 4 pri otvorených súťažiach a lehoty na preberanie žiadostí o účasť uvedené v prvej vete písmena (a) § 3 sa pri zúženej súťaži a pri rokovacom konaní môžu skrátiť o sedem dní.

6. Lehoty na predloženie ponúk pri otvorenej a zúženej súťaži a pri rokovacom konaní uvedené v § 2, v odseku (b) § 3 a v § 4 možno skrátiť o päť dní, ak obstarávatelia ponúkajú priamy voľný prístup k celým súťažným podkladom a akejkolvek doplňujúcej dokumentácii elektronickými prostriedkami, a to odo dňa odoslania oznámenia podľa prílohy VIII. Toto skrátenie možno spojiť so skrátením uvedeným v § 5.
7. Skrátené lehoty na predloženie ponúk uvedené v § 5 a 6 sa nemôžu používať v mimoriadne zložitých verejných zmluvách uzatváraných podľa článku 30.
8. Ak súťažné podklady, podporná dokumentácia a dodatočné informácie (aj keď boli vyžiadané v primeranom čase) nemohli byť pre akékoľvek príčiny dodané v lehote podľa článku 38 alebo ak ponuky možno vypracovať až po návšteve staveniska alebo po prehliadke na mieste podpornej dokumentácie k súťažným podkladom, lehoty na predloženie ponúk sa predĺžia dovtedy, kým všetci potenciálni dodávatelia budú mať všetky informácie potrebné na vypracovanie ponuky.
9. Ak naliehavosť zapríčiňuje nevhodnosť lehôt uvedených v § 3 až v § 6, môžu obstarávatelia v prípade zúženej súťaže a rokovacieho konania so zverejnením oznámenia podľa článku 29 stanoviť:
 - a) lehotu na predloženie žiadosti o účasť nie kratšiu ako 15 dní odo dňa odoslania oznámenia alebo nie kratšiu ako 10 dní, ak bolo oznámenie poslané elektronickými prostriedkami podľa prílohy VIII;
 - b) lehotu na predloženie ponúk nie kratšiu než 10 dní odo dňa odoslania výzvy.
 Tieto lehoty nemožno použiť v mimoriadne zložitých verejných zmluvách uzatváraných podľa článku 30.

Článok 38

Súťažné podklady a dodatočné informácie

1. Keď obstarávatelia neponúknu voľný priamy prístup ku všetkým súťažným podkladom a podpornej dokumentácii elektronickými prostriedkami podľa článku VIII a keď pri zúženej súťaži a pri rokovacom konaní so zverejnením oznámenia nie je výzva doplnená takými podkladmi, pošlú obstarávatelia súťažné podklady a podpornú dokumentáciu dodávateľom do šiestich dní od prijatia ich žiadosti o účasť za predpokladu, že ich žiadosť bola odoslaná v správnom čase pred termínom predloženia ponúk.
2. Ak boli dodatočné informácie k súťažným podkladom požadované v správnom čase, obstarávatelia ich odošlú najneskôr šesť dní pred konečným termínom stanoveným na predloženie ponúk. V prípade skrátených postupov zúženej súťaže alebo rokovacieho konania je lehota štyri dni.

Sekcia 3

Obsah informácií a prostriedky prenosu

Článok 39

Prostriedky prenosu žiadosti o účasť

1. Žiadosť o účasť v procese uzatvárania verejných zmlúv sa môže realizovať elektronickými prostriedkami, listom alebo faxom.
2. V skrátených postupoch zúženej súťaže a rokovacieho konania sa žiadosti o účasť realizujú najrýchlejším možným prostriedkom komunikácie.
3. Žiadosti o účasť zaslané faxom musia byť potvrdené listom alebo elektronickými prostriedkami pred uplynutím lehoty na ich predloženie.

Článok 40

Výzva na predloženie ponuky alebo na rokovanie

1. V zúženej súťaži alebo rokovacom konaní so zverejnením oznámenia podľa článku 29

- obstarávatelia vyzývajú vybraných záujemcov súčasne a písomne na predloženie ponuky alebo na rokovanie.
2. Vo výzve záujemcom musí byť uvedené, aký majú zájemcovia priamy prístup elektronickými prostriedkami v súlade s prílohou VIII k súťažným podkladom a podpornej dokumentácii. Ak taký prístup nie je zabezpečený, výzva musí byť doplnená o kópiu súťažných podkladov a podpornej dokumentácie.
 3. Pri zrýchlených postupoch v zúženej súťaži a v rokovacom konaní sa musí výzva na predloženie ponúk zaslať najrýchlejším možným prostriedkom komunikácie.
 4. Výzva na predloženie ponúk a výzva na rokovanie podľa článku 29 musí obsahovať:
 - a) adresu, na ktorej si možno špecifikácie a dokumentáciu vyžiadať, konečný termín na vyžiadanie takejto dokumentácie, ak treba aj sumu a spôsob platby za ich poskytnutie, a to v prípade, že špecifikácie a zmluvnú dokumentáciu má iná organizácia ako obstarávateľ zodpovedný za uzavretie zmluvy;
 - b) v mimoriadne zložitých zmluvách podľa článku 30 musí výzva na rokovanie obsahovať aj deň začiatku rokovaní, adresu miesta rokovania a rokovací jazyk alebo jazyky;
 - c) konečný termín na predloženie ponúk, adresu, kde majú byť ponuky predložené, a jazyk alebo jazyky, v ktorom majú byť ponuky napísané;
 - d) odkaz na zverejnenie oznámenia;
 - e) odkaz na akékoľvek dokumenty, ktoré treba predložiť buď ako podporu čestných vyhlásení uchádzača podľa odseku 2 článku 35 (1), alebo ako doplnenie informácií podľa tohto článku a za podmienok uvedených v článkoch 48 a 49;
 - f) relatívnu dôležitosť kritérií na uzavretie zmlúv, ak v mimoriadnych prípadoch podľa odseku (3) článku 53 (2) neboli v oznámení o zmluve stanovené;
 - g) iné osobitné podmienky na účasť na rokovaní.

Článok 41

Informovanie záujemcov a uchádzačov

Ustanovenie nezmenené. Obstarávateľ do 15 dní oznámi vylúčenému záujemcovi alebo uchádzačovi dôvody jeho vylúčenia a uchádzačovi, ktorý predložil prijateľnú ponuku, meno víťaza a dôvody jeho výberu. Nemusí to však urobiť, ak by to spôsobilo porušenie práva alebo by to bolo proti verejnému záujmu. Obstarávatelia musia čo najskôr písomnou formou informovať záujemcov a uchádzačov o rozhodnutí uzatvoriť zmluvu a o jeho dôvodoch.

Sekcia 4

Komunikácia

Článok 42

Prostriedky komunikácie

1. Celá komunikácia a výmena informácií spomenutá v tejto časti sa môže vykonávať podľa voľby obstarávateľa listom, faxom alebo elektronickými prostriedkami. Pre prenos informácií elektronickými prostriedkami sa použijú smernice 1999/93/EC a 2000/.../EC (o niektorých právnych aspektoch elektronického obchodu na medzinárodnom trhu).
2. Komunikácia a výmena informácií sa uskutoční tak, aby sa zabezpečila integrita dát a dôvernosť ponúk a všetkých informácií predložených dodávateľmi a aby obstarávatelia overili obsah ponúk až po uplynutí lehoty na ich predloženie.
3. Ak sa ponuky predložili elektronickými prostriedkami, musia uchádzači zabezpečiť predloženie dokumentov, certifikátov, atestov a vyhlásení uvedených v článkoch 46 až 50 a v článku 52 vhodným spôsobom deň pred otváraním ponúk.

4. Voľba akýchkoľvek prostriedkov na predloženie ponúk nesmie mať vplyv na správnu funkciu medzinárodného trhu.

Sekcia 5

Správy

Článok 43

Obsah správ

O každej zmluve obstarávateľa spíšu písomnú správu, ktorá obsahuje najmenej:

- a) meno a adresu obstarávateľa, predmet a cenu zmluvy;
- b) mená pripustených záujemcov alebo uchádzačov a dôvody ich výberu;
- c) mená odmietnutých záujemcov alebo uchádzačov a dôvody ich vylúčenia;
- d) dôvody odmietnutia mimoriadne nízkych ponúk;
- e) meno úspešného uchádzača a dôvody výberu jeho ponuky a - ak je známy – rozsah zmlúv, ktoré chce úspešný uchádzač zadať v subdodávke tretím stranám;
- f) v rokovacích konaniach okolnosti ospravedlňujúce použitie týchto postupov podľa článkov 29 a 31;
- g) ak treba, dôvody, prečo obstarávateľ rozhodol neuzatvoriť zmluvu.

Správa alebo jej hlavné časti sa na požiadanie predloží Komisii.

KAPITOLA VII

Výkon procesu obstarávania

Sekcia 1

Všeobecné ustanovenia

Článok 44

Výber účastníkov a uzavretie zmluvy

1. Zmluvy sa majú uzavierať na základe kritéria stanoveného v sekcii 3, so zvážením článku 25 po overení spôsobilosti podnikateľov nevylúčených podľa článkov 46 a 47, podľa kritérií ekonomického a finančného postavenia a profesionálnych a technických znalostí alebo schopností podľa článkov 48 a 52.
2. Obstarávateľa môžu podľa sekcii 2 stanoviť úroveň spôsobilosti a skúseností požadovaných pre osobitné zmluvy.
3. Uchádzači v otvorených súťažiach a záujemcovia v zúžených súťažiach a v rokovacom konaní nemôžu byť vylúčení z procesu vyhodnocovania na základe kritérií a/alebo úrovne spôsobilosti a skúseností neuvedených v oznámení o zmluve.
4. Ak obstarávateľa v zúženej súťaži alebo v rokovacom konaní rozhodli o limitovaní (najvyšším počtom alebo rámcom podľa článku 45) počtu záujemcov vyzvaných predložiť ponuku, musia tak urobiť podľa objektívnych kritérií stanovených podľa § 2. Tieto kritériá musia byť uvedené v oznámení o zmluve.
5. Obstarávateľa musia v otvorenej súťaži vylúčiť každého uchádzača a v zúženej súťaži a v rokovacom konaní každého záujemcu, ktorý nespĺňa vopred stanovené kritériá výberu alebo nedosahuje vopred stanovenú úroveň spôsobilosti a skúseností.
6. Rozsah informácií uvedených v článkoch 48 a 49 a úroveň spôsobilosti pri osobitnej zmluve sa musí podrobne a primerane upraviť v predmete zmluvy. Pri využívaní týchto informácií musia obstarávateľa zobrať do úvahy legitímne záujmy dodávateľov v oblasti ochrany ich technických alebo obchodných tajomstiev.

Článok 45

Ďalšie pravidlá na zúženú súťaž a rokovacie konanie

1. V užšej súťaži a v rokovacom konaní obstarávateľa musia na základe informácií týkajúcich sa osobnej situácie podnikateľa a na základe informácií a formalít, ktoré musel nevyhnutne splniť na vyhodnotenie minima podmienok ekonomickej a technickej povahy, vybrať zo záujemcov s kvalifikáciou podľa sekcie 2, ktorých vyzvú na rokovanie alebo na predloženie ponuky.
2. Ak obstarávateľa uzatvárajú zmluvu pri zúženej súťaži alebo pri rokovacom konaní so zverejnením oznámenia (najmä v prípadoch uvedených v článku 29), môžu určiť najmenší počet záujemcov, ktorých zamýšľajú vyzvať na predloženie ponuky alebo na rokovanie. Najnižší počet záujemcov pri zúženej súťaži musí byť päť a pri rokovacom konaní traja. Obstarávateľa môžu stanoviť aj maximálny počet záujemcov, ktorých zamýšľajú vyzvať na predloženie ponuky, ak je tento maximálny počet stanovený tak, že súťaž nie je obmedzená. Stanovenie počtu záujemcov musí byť uvedené v oznámení o zmluve.

Sekcia 2

Kritériá na kvalitatívny výber

Článok 46

Osobná situácia záujemcov alebo uchádzačov

1. Z účasti na zmluve musí byť vylúčený každý podnikateľ, ktorý v priebehu piatich rokov pred začiatkom procesu obstarávania bol odsúdený konečným rozsudkom:
 - a) pretože sa dopustil vážneho priestupku účasťou na činnostiach organizovaného zločinu definovaného ako organizované spojenie po určitú dobu a konajúce s cieľom dosiahnuť finančnú výhodu alebo nekalým spôsobom ovplyvniť činnosť verejných orgánov;
 - b) za korupciu, teda za sľub, ponuku alebo za priame, prípadne tretími osobami sprostredkované zabezpečenie prospechu akéhokoľvek druhu úradníkom a verejným zástupcom členského štátu, tretích krajín alebo medzinárodných organizácií, alebo za zabezpečenie prospechu akejkoľvek osobe, prípadne tretej strane s úmyslom, že táto osoba vykoná alebo sa zdrží vykonania akéhokoľvek činu porušujúceho jej profesionálne záväzky;
 - c) za spreneveru v zmysle článku 1 Konvencie vo vzťahu k ochrane finančných záujmov Európskej únie podľa zákona koncilu z 26. 7. 1995.
2. *Ustanovenie nezmenené.* Z účasti na zmluve môže byť vylúčený každý podnikateľ, ktorý je v konkurze, je v procese vyhlásenia konkurzu, bol odsúdený za trestný čin súvisiaci s podnikaním alebo jeho vinu obstarávateľ môže preukázať, nemá zaplatené poistenie alebo dane, udal nesprávne informácie alebo je odsúdený za spreneveru inú ako v §1 odsek c).
3. *Ustanovenie nezmenené.* Obstarávateľ môže od podnikateľa vyžadovať potvrdenie súdu alebo príslušného verejného orgánu o tom, že sa nedopustil skutkov podľa §1 a §2.
4. *Ustanovenie nezmenené.* Ak sa v krajine dodávateľa nepoužívajú doklady podľa §3, môžu sa nahradiť čestným vyhlásením.
5. *Ustanovenie nezmenené.* Každý členský štát bude informovať ostatné členské štáty o verejných orgánoch, ktoré príslušné doklady vydávajú.

Článok 47

Povolenie vykonávať profesionálnu činnosť

Ustanovenie nezmenené. Od každého podnikateľa možno vyžadovať preukazný doklad o spôsobilosti vykonávať príslušnú profesionálnu činnosť podľa prílohy IX a od dodávateľa služieb autorizáciu alebo členstvo v osobitnej organizácii alebo komore.

Článok 48

Ekonomické a finančné postavenie

Ustanovenie nezmenené. Podnikateľ môže preukázať svoje ekonomické a finančné postavenie vyjadrením banky, účtovnou uzávierkou a potvrdením o obrate. Obstarávateľ musí v oznámení o zmluve stanoviť, ktorý preukazný doklad vyžaduje. Môže uznať aj iný preukaz, ktorý mu podnikateľ navrhne.

Článok 49

Technická a/alebo profesionálna spôsobilosť

Ustanovenie nezmenené. Vo verejných zmluvách o dodávkach tovarov sa technická spôsobilosť preukazuje zoznamom dodávok v posledných troch rokoch, opisom technického zariadenia, údajmi o zapojení technikov alebo technických ústavov, vzorkami, opisom alebo fotografiami, certifikátmi kvality; v zložitých a mimoriadnych dodávkach vyjadrením obstarávateľov o spôsobilosti dodávateľa. Vo verejných zmluvách o službách sa technická spôsobilosť preukazuje vzdelaním a profesionálnou kvalifikáciou, zoznamom poskytnutých služieb v posledných troch rokoch, údajmi o zapojení technických odborníkov, o počte zamestnancov a riadiacich pracovníkov, o vybavení a zariadení, o zabezpečovaní kvality služieb; v zložitých a mimoriadnych službách vyjadrením obstarávateľov o spôsobilosti poskytovať služby a o rozsahu subdodávok. Vo verejných zmluvách o prácach sa technická spôsobilosť preukazuje vzdelaním a profesionálnou kvalifikáciou vedúcich pracovníkov, zoznamom prác vykonaných v posledných piatich rokoch s potvrdením najdôležitejších prác, zoznamom vybavenia a mechanizmov, potvrdením priemerného počtu robotníkov v posledných troch rokoch a dokladovaním účasti technických odborníkov. V oznámení o zmluve musí byť uvedené, ktoré doklady obstarávateľ vyžaduje.

Článok 50

Štandardy zabezpečenia kvality

Ustanovenie nezmenené. Štandardy zabezpečenia kvality musia byť založené na systéme, ktorý zodpovedá európskym certifikačným štandardom a ich ekvivalentom v členských štátoch. Od podnikateľov, ktorí nemajú prístup k takým certifikátom alebo ich nemôžu získať v primeranej lehote, sa musí prijať ekvivalentný doklad.

Článok 51

Dodatočná dokumentácia a informácie

Ustanovenie nezmenené. V rámci limitov podľa článkov 46 až 49 môže obstarávateľ požiadať podnikateľov o doplnenie alebo vysvetlenie.

Článok 52

Oficiálny zoznam spôsobilých podnikateľov

Ustanovenie nezmenené. Členské štáty, ktoré majú oficiálny zoznam, ho prispôbia týmto smerniciam. Certifikovaná registrácia nevytvára prezumpciu spôsobilosti všeobecne, ale len v súvislosti s vymenovanými ustanoveniami smernice. Údaje z oficiálnej registrácie nemožno spochybňovať a majú sa využívať v prospech podnikateľov. Na zápis podnikateľov z cudzích členských štátov sa nesmú požadovať iné údaje ako od domácich podnikateľov, v žiadnom prípade nie viac, než stanovujú príslušné články tejto smernice. Ostatné členské štáty musia byť informované o adrese organizácie, ktorej sa majú posielat žiadosti o použitie.

Sekcia 3
Uzatváranie zmlúv

Článok 53

Kritériá na uzatváranie zmluvy

1. Bez prejudikovania národných zákonov, vyhlášok a administratívnych úprav na hodnotenie niektorých služieb, kritériá, na ktorých obstarávatelia majú založiť uzatváranie zmlúv, sú :
 - a) buď len najnižšia cena;
 - b) alebo, ak sa robí výber na ekonomicky najvýhodnejšiu ponuku, rôzne kritériá priamo predložené subjektu verejnej zmluvy: napr. kvalita, cena, technická úroveň, estetické a funkčné vlastnosti, environmentálne vlastnosti, bežné náklady, nákladová efektívnosť, záručný servis a technická asistencia, termín dodávky a obdobie dodávky alebo lehota dokončenia.
2. V prípade podľa bodu (b) § 1 musia obstarávatelia zverejniť relatívnu závažnosť každého zvoleného kritéria na výber ekonomicky najvýhodnejšej ponuky:
 - a) v oznámení o zmluve alebo v súťažných podkladoch v prípade otvorenej súťaže,
 - b) v oznámení o zmluve v prípade zúženej súťaže alebo rokovacieho konania.Táto závažnosť sa môže vyjadriť uvedením rámca, v ktorom sa bude udávať príslušná hodnota každého kritéria.

V zúženej súťaži a v rokovacom konaní môže obstarávateľ výnimočne a v odôvodnených prípadoch určiť závažnosť kritérií v súťažných podkladoch alebo vo výzve na podanie ponuky. Za rovnakých podmienok a v prípadoch mimoriadne zložitých zmlúv uzatváraných podľa procedurálnych pravidiel podľa článku 30 sa môže táto závažnosť určiť vo výzve na rokovanie.

Článok 54

Mimoriadne nízke ponuky

Ustanovenie nezmenené. Pred vylúčením mimoriadne nízkej ponuky obstarávatelia musia písomne požiadať o podrobnosti jej nosných prvkov a zvážiť ekonomiku výrobného procesu a konštrukčnú metódu, zvolené technické riešenie, mimoriadne priaznivé podmienky podnikateľa a predpokladanú originalitu dodávky. Ak je príčinou mimoriadne nízkej ponuky štátna pomoc, môže obstarávateľ vylúčiť ponuku až po konzultácii s uchádzačom, ak uchádzač nie je schopný preukázať, že štátna pomoc je evidovaná Komisiou. V prípade vylúčenia je obstarávateľ povinný informovať Komisiu.

ČASŤ III

Garancia špeciálnych a exkluzívnych práv

Článok 55

Zákonné výhrady

Ustanovenie nezmenené. Ak obstarávateľ garantuje inému orgánu špeciálne alebo exkluzívne práva podieľať sa na činnosti verejných služieb, musí ich tento orgán pri uzatváraní verejných zmlúv o službách uplatniť.

ČASŤ IV

Pravidlá na projektové súťaže služieb

Článok 56

Všeobecné ustanovenia

Ustanovenie nezmenené. Účastníci projektových súťaží nemôžu byť obmedzení príslušnosťou k členskému štátu a môžu byť fyzickou aj právnickou osobou.

Článok 57

Pôsobnosť

1. Projektové súťaže organizujú:
 - a) obstarávatelia uvedení ako ústredné orgány v prílohe IV, ak je hodnota 130 000 EUR a viac;
 - b) obstarávatelia neuvedení v prílohe IV, ak je hodnota 200 000 EUR a viac.
2. Ustanovenia tejto časti sa použijú:
 - a) v projektovej súťaži ako súčasť procesu, ktorý vedie k uzavretiu verejnej zmluvy o službách;
 - b) v projektovej súťaži s cenami a/alebo s odmenami účastníkom.

V prípade podľa odseku (a) je limit stanovený vo vzťahu k predpokladanej cene služieb bez DPH.

V prípade podľa odseku (b) je limit stanovený vo vzťahu k celkovej hodnote cien a odmien.

Článok 58

Výnimky z pôsobnosti

Táto časť sa nepoužije:

1. v súťažiach, ktorých predmetom sú služby podľa smernice 2000/.../EC (prirodzené monopoly), ktoré organizujú obstarávatelia vykonávajúci niektorú z činností uvedených v článkoch 3 až 6 tejto smernice a ktoré slúžia na zabezpečenie takých činností; nepoužijú sa ani v súťažiach vylúčených z pôsobnosti uvedenej smernice podľa článkov 5 (2) a 60;
2. v súťažiach organizovaných s hlavným cieľom umožniť obstarávateľom budovať alebo využívať verejné telekomunikačné siete alebo vykonávať jednu alebo viacero telekomunikačných služieb;
3. v súťažiach, ktoré sú upravené rôznymi procedurálnymi pravidlami:
 - a) medzinárodnou dohodou v zhode so Základnou zmluvou medzi členským štátom a jedným alebo viacerými nečlenskými štátmi, ktorá zabezpečuje služby predpokladané na spoločnú implementáciu alebo na využitie signatárskymi štátmi; všetky dohody treba oznámiť Komisii, ktorá môže konzultovať s Poradným výborom pre verejné zmluvy;
 - b) medzinárodnou dohodou o umiestnení jednotiek a orientovanou na podnikanie v členských štátoch alebo v tretích krajinách;
 - c) osobitnými postupmi medzinárodnej organizácie.

Článok 59

Oznámenia

1. Obstarávatelia, ktorí chcú uskutočniť projektovú súťaž, zverejnia svoj zámer oznámením o súťaži.
2. Obstarávatelia, ktorí uskutočnili projektovú súťaž, pošlú oznámenie o výsledku súťaže podľa prílohy VIII a musia vedieť preukázať dátum jej odoslania.

Takúto informáciu netreba zverejniť, ak by zverejnenie informácií o výsledku súťaže porušilo právo alebo inak by pôsobilo proti verejným záujmom; alebo ak by ohrozilo legitímne obchodné záujmy verejných alebo súkromných podnikov; alebo ak by mohlo ohroziť riadnu súťaž medzi poskytovateľmi služieb.
3. Obstarávatelia môžu zverejniť podľa prílohy VIII oznámenia o súťažiach, ktoré nie sú predmetom požiadaviek podľa tejto časti.

Článok 60

Forma a spôsob zverejňovania oznámení

1. Oznámenia sa vypracujú podľa štandardného vzoru oznámenia v zhode s postupom podľa článku 76 (2) a majú prinajmenšom obsahovať informácie uvedené v prílohe VII B.
2. Oznámenia sa majú zverejňovať podľa ustanovení prílohy VIII.
3. Oznámenia vypracované a prenášané elektronickými prostriedkami v zhode s technickými špecifikáciami na zverejňovanie podľa prílohy VIII sa nemajú zverejniť skôr ako päť dní po ich odslaní.

Oznámenia, ktoré neboli prenášané elektronickými prostriedkami, sa nemajú zverejniť skôr ako 12 dní po ich odoslaní.

4. Obstarávatelia sú zodpovední za informácie zaslané na zverejnenie a za to, že tieto informácie zodpovedajú ustanoveniam tejto časti.
5. Oznámenie o projektovej súťaži podľa článku 59 (1) sa zverejňuje celé v oficiálnom jazyku Únie a táto jazyková verzia je jediným autentickým textom. Súhrn dôležitých prvkov každého oznámenia sa zverejňuje v ostatných oficiálnych jazykoch.
6. Podľa prílohy VIII oznámenia a ich obsah sa nemôžu zverejniť na národnej úrovni pred dňom ich vydania.
7. Oznámenia zverejnené na národnej úrovni nesmú uvádzať iné informácie než tie, ktoré boli odoslané podľa prílohy VIII, a musia obsahovať dátum odoslania.
8. Náklady na zverejňovanie oznámení podľa prílohy VIII znáša Únia.
Oznámenia, ktoré sa neprenášajú elektronicky, sa v zhode s technickými špecifikáciami na zverejňovanie podľa prílohy VIII obmedzujú približne na 650 slov.

Článok 61

Prostriedky komunikácie

1. Všetky komunikácie a informačné výmeny uvedené v tejto časti sa môžu uskutočňovať listom, faxom alebo elektronickými prostriedkami podľa výberu obstarávateľa.
2. Komunikácia a výmena informácií podľa tejto časti sa musí uskutočniť tak, aby sa zabezpečila integrita a dôvernosť všetkých informácií vydávaných poskytovateľom služieb; obstarávatelia môžu overiť obsah plánov a projektov až po uplynutí lehoty na ich predloženie.
3. Ak sa plány a projekty predkladajú elektronickými prostriedkami, musia účastníci projektovej súťaže predložiť všetky dokumenty, certifikáty, atesty a vyhlásenia požadované obstarávateľmi vhodnými prostriedkami najneskôr deň pred overovaním plánov a projektov komisiou.
4. Nech sa použijú akékoľvek prostriedky na predloženie plánov a projektov, nesmú spôsobovať ohrozenie správnej funkcie vnútorného trhu.

Článok 62

Výber účastníkov súťaže

Ustanovenie nezmenené. Ak je projektová súťaž zúžená na obmedzený počet účastníkov, obstarávatelia stanovujú jasné a nediskriminačné kritériá na výber. Počet prizvaných účastníkov musí byť dostatočný na zabezpečenie riadnej súťaže.

Článok 63

Zloženie a rozhodnutia komisie

Ustanovenie nezmenené. Komisia sa skladá výhradne z fyzických osôb nezávislých od účastníkov súťaže. Ak sa od účastníkov súťaže vyžaduje osobitná profesionálna kvalifikácia, musí mať najmenej tretina členov komisie rovnakú alebo ekvivalentnú kvalifikáciu. Komisia musí byť vo svojich rozhodnutiach a názoroch autonómna. To sa dosiahne anonymným predkladaním projektov, výhradne na základe kritérií vyhlásených v oznámení.

ČASŤ V
Pravidlá o koncesiách

KAPITOLA I
Pravidlá pre koncesie verejných prác

Článok 64
Pôsobnosť

Ustanovenia tejto kapitoly sa použijú vo všetkých verejných zmluvách o koncesii prác uzatvorených obstarávateľmi, ak je hodnota zmluvy 5 300 000 EUR a viac.

Článok 65
Výnimky z pôsobnosti

Ustanovenia tejto časti sa nepoužijú pre koncesie verejných prác, ktoré:

1. majú umožniť obstarávateľom budovať alebo využívať verejné telekomunikačné siete, alebo poskytovať jednu alebo viacero telekomunikačných služieb;
2. sú vyhlásené za tajné alebo ich uskutočnenie musí byť sprevádzané osobitnými bezpečnostnými opatreniami v súlade so zákonmi, vyhláškami alebo administratívnymi úpravami platnými v členskom štáte, alebo keď si to vyžaduje ochrana základných bezpečnostných záujmov štátu;
3. sú predmetom rôznych procedurálnych pravidiel a sú upravené:
 - a) medzinárodnými dohodami uzatvorenými v zhode so základnou Zmluvou medzi členským štátom a jedným alebo viacerými nečlenskými štátmi a zahrnujú práce určené na spoločnú implementáciu alebo na využívanie projektu signatárskym štátom; všetky dohody treba oznámiť Komisii, ktorá môže konzultovať s Poradným výborom pre verejné zmluvy;
 - b) medzinárodnými dohodami o umiestnení jednotiek a sú určené na podnikanie v členskom štáte alebo v tretej krajine;
 - c) osobitnými pravidlami medzinárodných organizácií.

Článok 66
Zverejnenie oznámení

1. Obstarávatelia, ktorí chcú uzavrieť koncesnú zmluvu o prácach, to zverejnia oznámením.
2. Oznámenia sa vypracujú podľa štandardného vzoru oznámenia v zhode s postupom podľa článku 76 (2) a majú prinajmenšom obsahovať informácie uvedené v prílohe VII C.
3. Oznámenia sa majú zverejňovať podľa ustanovení prílohy VIII.
4. Oznámenia, vypracované a prenášané elektronickými prostriedkami v zhode s technickými špecifikáciami na zverejňovanie podľa prílohy VIII, sa nemajú zverejniť skôr ako päť dní po odoslaní.
Oznámenia, ktoré neboli prenášané elektronickými prostriedkami, sa nemajú zverejniť skôr ako 12 dní po odoslaní.
5. Obstarávatelia sú zodpovední za informácie odoslané na zverejnenie a za to, že tieto informácie zodpovedajú ustanoveniam tejto smernice. Obstarávatelia musia vedieť preukázať dátum ich odoslania.
6. Celé oznámenie sa zverejní v oficiálnom jazyku Únie a táto jazyková verzia je jediným autentickým textom. Súhrn dôležitých prvkov oznámenia sa zverejní v ostatných oficiálnych jazykoch.
7. Oznámenia a ich obsah nemožno zverejniť na národnej úrovni pred dňom ich odoslania podľa prílohy VIII. Oznámenia, ktoré sú zverejnené na národnej úrovni, nesmú obsahovať iné informácie než oznámenia odoslané podľa prílohy VIII a musia obsahovať dátum odoslania.

8. Náklady na zverejnenie oznámení podľa prílohy VIII hradí Únia. Oznámenia, ktoré nie sú prenášané elektronicky, sú v zhode s technickými špecifikáciami na zverejňovanie podľa prílohy VIII limitované približne na 650 slov.
9. Obstarávatelia môžu zverejniť v zhode s prílohou VIII oznámenia o koncesiách, ktoré nie sú predmetom požiadaviek na zverejňovanie podľa tejto kapitoly.

Článok 67

Lehoty na predloženie ponúk

Ustanovenie nezmenené. Lehota predloženia ponuky na koncesiu nesmie byť kratšia ako 52 dní.

Článok 68

Subdodávky

Ustanovenie nezmenené. Obstarávateľ môže požadovať, aby koncesionár zadal najmenej 30% celkovej hodnoty tretím stranám a môže záujemcom ponechať možnosť toto percento zvýšiť; alebo môže požadovať od záujemcov, aby v ponukách uviedli percento, ktoré chcú zadať tretím stranám.

KAPITOLA II

Pravidlá uzatvárania koncesných zmlúv

Článok 69

Pravidlá prípadu, ak je koncesionár obstarávateľom

Ustanovenie nezmenené. Ak je koncesionár obstarávateľom podľa článku 1 (5), jeho činnosť musí byť v zhode s ustanoveniami tejto smernice pre verejné zmluvy o prácach (prípád prác uskutočňovaných tretími stranami).

Článok 70

Pravidlá prípadu, ak koncesionár nie je obstarávateľom

Ak koncesionár nie je obstarávateľom podľa článku 1 (5), jeho činnosť musí byť v zhode s článkami 71, 72 a 73 pri zmluvách, ktoré uzatvára s tretími stranami.

Článok 71

Pravidlá vyhlasovania: limity a výnimky

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, aby koncesionári verejných prác pri uzatváraní zmluvy o prácach s tretími stranami uplatnili pravidlá vyhlasovania uvedené v článku 72, ak je hodnota takých zmlúv 5 300 000 EUR a viac.
Vyhlasovanie netreba vyžadovať, ak zmluvy o prácach spĺňajú podmienky uvedené v článku 31.
2. Skupiny podnikateľov, ktoré sa utvorili na získanie koncesie, alebo podnikatelia s nimi spojení sa nepovažujú za tretie strany.
„Spojený podnikateľ“ je každý taký podnikateľ, na ktorého môže koncesionár priamo alebo nepriamo vykonávať dominantný vplyv, alebo každý taký podnikateľ, ktorý môže vykonávať dominantný vplyv na koncesionára alebo ktorý ako koncesionár je objektom dominantného vplyvu iného podnikateľa, čo je dôsledkom vlastníctva, finančnej účasti alebo pravidiel, ktorým je podriadený. Dominantný vplyv na strane firmy sa predpokladá vtedy, ak je priamo alebo nepriamo spojená s inou firmou, ktorá:
 - a) má väčšinu v upísanom podnikateľskom majetku; alebo
 - b) pri uzatváraní zmluvy o prácach s tretími stranami kontroluje väčšinu hlasov spojených s akciami vydanými podnikom; alebo
 - c) môže riadiť viac než polovicu administratívnych, riadiacich alebo dozorných orgánov.

Vymedzený zoznam podnikov sa zahrnie do ponuky na koncesiu. Tento zoznam sa má aktualizovať po následných zmenách vo vzťahoch medzi podnikmi.

Článok 72

Zverejnenie oznámenia

1. Koncesionári prác, ktorí chcú uzavrieť zmluvu o práci s treťou stranou v zmysle článku 71, zverejnia svoj úmysel oznámením.
2. Oznámenie sa musí napísať podľa štandardnej formy v zmysle článku 76 (2) a musí obsahovať najmenej tie informácie, ktoré sú uvedené v prílohe VII D.
3. Oznámenie sa zverejní podľa ustanovení článku 66 (2) až (8).
4. Dobrovoľné zverejnenie oznámenia sa uskutoční podľa článku 66 (9).

Článok 73

Lehota na predloženie žiadosti o účasť a na predloženie ponuky

Ustanovenie nezmenené. Lehota na predloženie žiadosti o účasť stanovená obstarávateľom v zmluvách o prácach uzatváraných koncesionárom prác nesmie byť kratšia ako 37 dní odo dňa odoslania oznámenia o zmluve; lehota na predloženie ponúk nie kratšia ako 40 dní odo dňa, keď oznámenie o zmluve alebo výzva na predloženie ponuky boli odoslané..

ČASŤ VI

Štatistické povinnosti, splnomocnenie na výkon a záverečné ustanovenia

Článok 74

Štatistické povinnosti

Ustanovenie nezmenené. Členské štáty predkladajú Komisii na hodnotenie výsledkov uplatnenia smernice štatistickú správu pripravenú podľa článku 75, osobitne podľa verejných zmlúv o dodávkach tovarov, o službách a o prácach uzavretých obstarávateľmi v priebehu predchádzajúceho roka, najneskôr do 31. októbra každého roka.

Článok 75

Obsah štatistickej správy

1. Štatistická správa každého obstarávateľa uvedená v prílohe IV musí obsahovať najmenej:
 - a) počet a hodnotu uzatvorených zmlúv;
 - b) počet a celkovú hodnotu zmlúv uzatvorených v zhode so zmiernením Dohody;
 - c) národnosť obstarávateľa, s ktorým bola zmluva uzavretá.

Ak je to možné, údaje uvedené v bode (a) odsek 1 treba rozdeliť:

- (a) podľa použitých metód;
- (b) v každej použitej metóde podľa predmetu obstarávania:
 - pre tovary identifikované podľa číselníka CVP,
 - pre služby identifikované podľa číselníka uvedeného v prílohe I,
 - pre práce identifikované podľa číselníka uvedeného v prílohe II.

Ak sa zmluvy uzavreli rokovacím konaním, treba údaje uvedené v bode (a) odsek 1 rozdeliť aj podľa okolností uvedených v článkoch 29 a 31 a uviesť počet a hodnotu zmlúv uzatvorených členským štátom s nečlenskou krajinou úspešného dodávateľa.

2. Štatistická správa každého obstarávateľa neuvedeného v prílohe IV musí obsahovať najmenej:
 - a) počet a hodnotu uzavretých zmlúv, rozdelených podľa odseku 2 § 1;
 - b) celkovú hodnotu zmlúv, uzavretých v zhode so zmiernením Dohody.

3. Štatistická správa musí obsahovať všetky ostatné štatistické informácie požadované Dohodou. Informácie uvedené v tomto paragrafe sa určujú v zhode s postupom uvedeným v článku 76 (2).

Článok 76

Poradný výbor

1. Pomocným orgánom Komisie bude Poradný výbor pre verejné zmluvy ustanovený podľa článku 1 uznesenia Parlamentu 71/306/EEC.
2. Kde je odvolanie na tento paragraf, postup poradenstva podľa článku 3 uznesenia 1999/468/EC sa uplatní v zmysle článkov 7 a 8 tohto uznesenia.
3. Na podnet Komisie alebo na žiadosť členského štátu Poradný výbor preskúma každú otázku, vzťahujúcu sa na uplatnenie tejto smernice.

Článok 77

Úprava prahových hodnôt

1. V zhode s postupom uvedeným v článku 76 (2) Komisia upraví prahové hodnoty stanovené v článku 8 každé dva roky od januára 2000, ak takáto úprava bude potrebná na zabezpečenie zhody s prahovými hodnotami stanovenými Dohodou. Kalkulácia hodnoty týchto prahových hodnôt sa zakladá na priemernej dennej hodnote EURO za 24 mesiacov k poslednému augustovému dňu predchádzajúcemu úprave platnej od 1. januára. V prípade potreby bude takto upravená prahová hodnota zaokrúhlená na najbližších nižších desať tisíc EUR.
2. V rovnakom čase ako úprava uvedená v §1 Komisia v zhode s postupom podľa článku 76 (2) upraví:
 - a) prahové hodnoty uvedené v článku 9 §1 (spolufinancované zmluvy o prácach), v článku 64 (koncesie) a v článku 71 (zmluvy uzatvárané koncesionármi) na upravené prahové hodnoty pre verejné zmluvy o prácach;
 - b) prahové hodnoty uvedené v článku 9 §2 (spolufinancované zmluvy o službách) a v bode (a) článku 57 (1) (projektové súťaže organizované obstarávateľmi ústredných orgánov) na upravené prahové hodnoty pre verejné zmluvy o službách, uzatvárané obstarávateľmi uvedenými v prílohe IV;
 - c) prahové hodnoty uvedené v bode (b) článku 57 (zmluvy o službách, uzatvárané inými obstarávateľmi ako sú obstarávatelia ústredných orgánov) na upravené prahové hodnoty pre verejné zmluvy o službách, uzatvárané obstarávateľmi nezahrnutými do prílohy IV.
3. Prahové hodnoty podľa §1 v národných menách členských štátov, ktoré nie sú členmi menovej únie, sa budú bežne upravovať každé dva roky počnúc januárom 2002. Kalkulácia hodnôt je založená na priemernej dennej hodnote týchto mien za 24 mesiacov k poslednému dňu augusta, ktorý predchádza úprave platnej od 1. januára, a je vyjadrená v EURE.
4. Upravené prahové hodnoty uvedené v §1 a ich zodpovedajúce hodnoty v národných menách podľa §3 Komisia zverejní v Oficiálnom vestníku EÚ začiatkom novembra, nasledujúceho po úprave.

Článok 78

Dodatky

1. V zhode s postupmi uvedenými v článku 76 (2) Komisia môže dopĺňať:
 - a) kalkulačné metódy uvedené v odseku 2 článku 77 (1) a v §3 tohto článku;
 - b) podmienky na vypracovanie, prenos, preberanie, preklad, zber a distribúciu oznámení podľa článkov 34, 59, 65, odseku 1 článku 71 (1) a štatistických správ uvedených v odseku 3 článku 34 (3) a v článkoch 74 a 75;

- c) špeciálne podmienky odkazov na číselník CVP v oznámeniach;
 - d) zoznam orgánov a druhov orgánov spravovaných verejným právom v prílohe III, ak sa dodatky ukážu ako nevyhnutné, najmä po upozornení členských štátov;
 - e) zoznam ústredných orgánov v prílohe IV na základe všetkých zmien, ktoré sa môžu ukázať ako nevyhnutné, v nadväznosti na dohody uzatvorené v rámci WTO;
 - f) číselník uvedený v prílohe I, ak to nezmení vecnú pôsobnosť tejto smernice, a odkazy v oznámeniach na osobitné ustanovenia v číselníku druhov služieb, uvedených v tejto prílohe;
 - g) číselník uvedený v prílohe II, ak to nezmení vecnú pôsobnosť tejto smernice, a podmienky odkazov na jednotlivé položky číselníka v oznámeniach;
 - h) prílohu VIII.
2. Podľa článku 76 (2) komisia môže preverovať uplatňovanie smernice vo verejných zmluvách o službách a najmä hodnotiť predpoklady na úplné uplatnenie smernice o obstarávaní ostatných služieb, uvedených v prílohe IB, a efektov vlastného vykonávania služieb na účelné otvorenie obstarávania v tejto oblasti. Vypracuje všetky potrebné návrhy na zodpovedajúce uplatnenie smernice.

Článok 79

Implementácia

V zhode so smernicou najneskôr do 30. júna 2002 členské štáty uvedú do platnosti zákony, vyhlášky a výnosy. Okamžite o tom budú informovať Komisiu.

Pri preberaní ustanovení členské štáty zahrnú odkaz na smernicu alebo odkaz pripoja pri príležitosti oficiálneho vyhlásenia ustanovení. Členské štáty rozhodnú, ako bude odkaz vypracovaný.

Článok 80

Zrušenia

Smernice 93/36/EEC, 92/50/EEC a 93/37/EEC sa rušia s platnosťou od dátumu uvedeného v článku 79 bez ohľadu na záväzky členských štátov k termínom prenosu a uplatnenia uvedeným v prílohe X. Odkazy na zrušené smernice sa uvedú ako odkazy na túto smernicu a vo väzbe na korelačnú tabuľku v prílohe IX.

Článok 81

Platnosť

Táto smernica vstúpi do platnosti dvadsiaty deň po zverejnení v Oficiálnom vestníku EÚ.

Článok 82

Určenie

Táto smernica je určená členským štátom.

2.3. PRÍLOHY NÁVRHU NOVEJ SMERNICE

Prílohy návrhu smernice sú nasledovné:

- I. A a B: Služby uvedené v odseku 2 článku 1 (2)
- II. Zoznam profesionálnych činností uvedených v odseku 3 článku 1 (2)
- III. Zoznam orgánov a druhov orgánov riadených verejným právom podľa článku 1(5)
- IV. Ústredné orgány
- V. Zoznam výrobkov podľa článku 8 o obstarávateľoch v oblasti obrany
- VI. Definície niektorých technických špecifikácií
- VII. A – Informácie zahrnuté do oznámení o verejných zmluvách
B – Informácie zahrnuté do oznámení o projektových súťažiach služieb
C – Informácie zahrnuté do oznámení o koncesiách verejných prác
- VIII. Technické špecifikácie na zverejňovanie
- IX. Profesionálne a obchodné registre (dodávok tovarov, služieb a prác)
- X. Lehoty na uplatnenie transpozičných opatrení
- XI. Korelačná tabuľka

Autori

Prof. Ing. Juraj Nemeč, CSc. (1960) V roku 1982 ukončil vysokoškolské štúdium na Fakulte ekonomiky služieb a cestovného ruchu v Banskej Bystrici. V roku 1985 ukončil štúdium pedagogického minima na VŠE v Bratislave. Do roku 1988 vykonával funkciu zástupcu vedúceho katedry. Od roku 1998 bol poverený vedením centra monitorujúceho priebeh zdravotníckych reforiem v transformujúcich sa krajinách nášho regiónu. V roku 1998 bol zvolený za člena dozornej rady NISPAcee, siete škôl verejnej správy v strednej a východnej Európe. V súčasnosti pracuje na Katedre verejnej ekonomiky, Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Jeho pedagogická a vedecká činnosť je zameraná na verejnú ekonomiu, mikroekonomické otázky verejných financií, ekonomiku a manažment verejného sektora. Zúčastňoval sa na tvorbe zákona o verejnom obstarávaní. Je členom Zboru expertov pre verejné obstarávanie. Zároveň je členom pracovnej skupiny pre verejné obstarávanie pôsobiacej v rámci CPHR – Transparency International Slovensko.

JUDr. Ing. Jiří Vlach, CSc. (1927) študoval na Slovenskej technickej univerzite a Karlovej univerzite v Prahe. Pracoval v stavebných podnikoch, centrálnych orgánoch a na ekonomických výskumoch. V súčasnosti je poradcom ÚEOS – Komercia, a.s., a členom zboru expertov Ministerstva výstavby a verejných prác Slovenskej republiky. Profiloval sa v systémoch riadenia investičnej výroby a stavebnej výroby, v projektovom riadení a vo verejnom obstarávaní. Je členom viacerých medzinárodných organizácií, aktívne vystupuje na medzinárodných konferenciách a seminároch. Zároveň je členom pracovnej skupiny pre verejné obstarávanie pôsobiacej v rámci CPHR – Transparency International Slovensko.

ISBN 80-89041-06-X